

Pla de Cultura (2017-2020)

Abrera

**Diputació
Barcelona**

**Ajuntament
d'Abrera**

© Diputació de Barcelona

Febrer de 2018

Impressió: Departament de Reproducció Gràfica de la Diputació de Barcelona

Sumari

Per una metodologia participativa.....	5
DIAGNÒSTIC - ABRERA, EL PUNT DE PARTIDA	7
1 - Una mirada sobre el territori	9
2 - El creixement de la població	11
3 - L'origen de la població	14
4 - La distribució de la població per grups d'edat i per sexe	16
5 - El nivell d'instrucció	20
6 - El coneixement del català.....	22
7 - La situació laboral.....	23
8 - El nivell de renda	25
DIAGNÒSTIC - LA POLÍTICA CULTURAL.....	27
A – L'Ajuntament d'Abrera.....	29
A1 – La realitat institucional	29
A2 - El pressupost de cultura	33
A3 – El diàleg entre la cultura i les altres regidories	36
B - L'acció cultural des de les entitats i la iniciativa privada	39
C – Els equipaments culturals d'Abrera	45
C1 - Sala Municipal (Teatre).....	45
C2 - Casa de Cultura (biblioteca i altres espais).....	49
C3 - Centre Polivalent.....	56
C4 - Hotel d'entitats.....	59
C5 - Sala cultural Pere Torres.....	63
C6 - Arxiu (municipal i històric)	64
C7 - Els Casals socials	64

D – Les dinàmiques culturals	67
D1 - La programació cultural per sectors de la cultura.....	67
Arts escèniques.....	68
Música.....	69
Literatura i foment de la lectura.....	70
Arts visuals	71
Patrimoni	71
Sector audiovisual.....	73
Cultura tradicional i popular	74
Altres	75
D2 - Abrera a la recerca d'una identitat cultural.....	75
D3 - La comunicació	77
 Principals reptes de la cultura i la política cultural a Abrera.....	79
 PROPOSTES DE MILLORA DE LA POLÍTICA CULTURAL A ABRERA.....	81
 1 - Objectius del Pla de Cultura d'Abrera.....	82
 2 - Desenvolupament de les línies estratègiques.....	84
Línia 1: La cultura com factor de cohesió i desenvolupament social	84
Línia 2: Per unes entitats culturals més fortes i més dinàmiques.....	84
Línia 3: Per un impuls a la cultura accessible i de qualitat	84
Línia 4: Impuls a una nova governança i la millora de l'estructura municipal de cultura	84
Línia transversal: l'acció en el territori.....	84
 Annexos.....	103
Crèdits	127
Bibliografia i webs consultades	129

Per una metodologia participativa

La metodologia, flexible i adaptada a la realitat del municipi d'Abrera, s'ha anat desenvolupant durant el procés d'elaboració del Pla de Cultura. En tot moment s'ha buscat la complementarietat entre el rigor del treball documental i estadístic i la imprescindible aportació de la metodologia participativa.

S'ha treballat amb els instruments i etapes següents:

1. **Sessió de treball metodològic inicial** per:
 - a. Adequar la metodologia proposada a les característiques de l'encàrrec
 - b. Definir els agents que intervenen en el Pla
 - c. Definir el rol precís de l'Ajuntament en el procés d'elaboració del Pla
 - d. Ajustar el calendari de treball
2. Treball de **recerca i anàlisi documental** per obtenir el màxim d'informació ja publicada: plans, projectes, memòries, estadístiques, etc. (Per tenir una visió objectiva de la realitat d'Abrera en el context de la comarca i el país). En aquest sentit el Pla de Joventut, de 2016, el Projecte Educatiu de Ciutat (en curs d'elaboració) i l'Inventari de Patrimoni Cultural, de 2008, han sigut útils.
3. **Visites als equipaments culturals** de la vila (per conèixer més directament els espais culturals).
4. **Trobada amb l'alcalde d'Abrera** per emmarcar el treball sobre la cultura en el context de l'acció municipal.
5. **Sessions de treball amb la regidoria d'Acció Cultural i Patrimoni i la regidoria de Cultura** per la importància de dur terme un treball integral de les dues regidories impulsores de la cultura a Abrera.
6. **Seminari intern municipal amb l'equip tècnic** vinculat a la cultura local (acció cultural, patrimoni, cicle festiu, relació amb entitats, ...) i altres àrees amb qui pot haver-hi confluència, incloent-hi la biblioteca i els sectors d'ensenyament, joventut, afers socials, etc. (Per extreure la visió professional).

7. **Entrevistes a persones significatives** de la cultura i la societat d'Abrera (Per obtenir la visió de persones expertes i coneixedores locals).
8. **Trobada ciutadana i associativa de debat sobre la cultura a Abrera**, per posar a debat tots els temes tant de diagnòstic com de propostes de la cultura d'Abrera (Per copsar la veu de la ciutadania: persones i entitats).

Totes les convocatòries de trobada (tècnica, política, ciutadana, entrevistes, etc.) han comptat amb un **guió previ** preparat pel coordinador del procés, que s'ha enviat amb l'antelació suficient per ajudar a les i els participants a preparar les reunions.

9. Sessions de **contrast entre la Diputació de Barcelona i el consultor/coordinador** del Pla.
10. Sessions de **contrast final amb l'Ajuntament d'Abrera**.
11. **Redacció del Pla de Cultura d'Abrera** (Diagnòstic i Propostes) i sotmetiment del document final al contrast dels diferents agents participants.

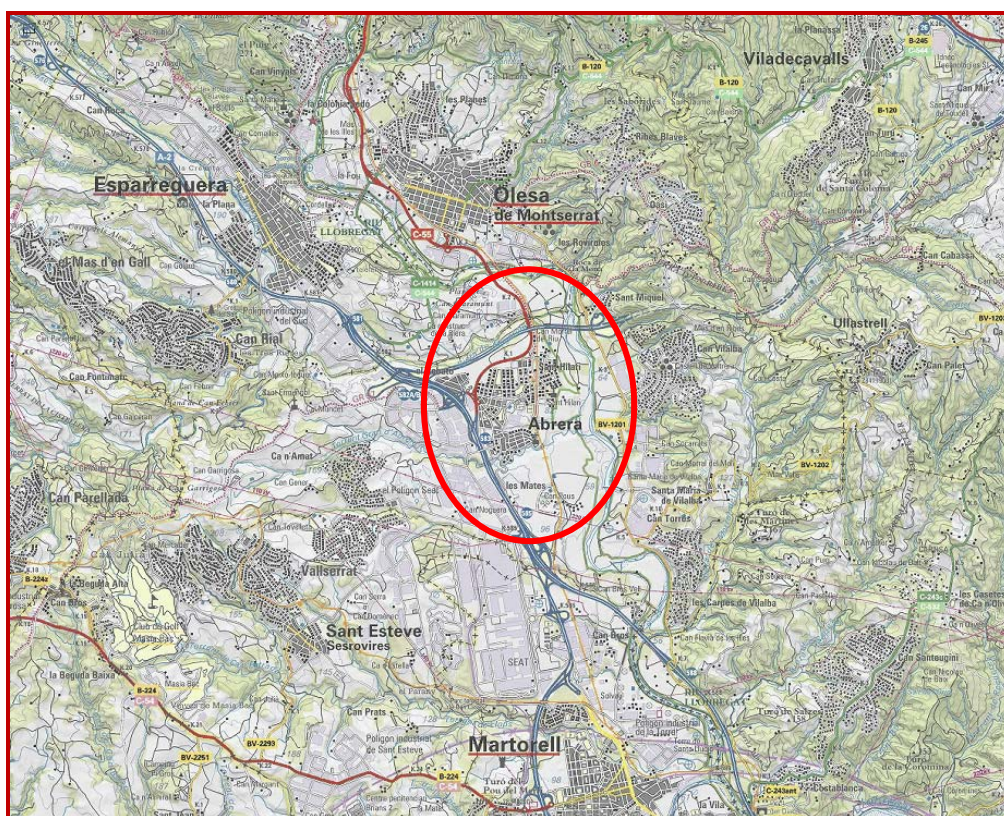
DIAGNÒSTIC

ABRERA, EL PUNT DE PARTIDA

1 - Una mirada sobre el territori

Abrera és un poble de 12.216 habitants¹, situat a 105m d'altitud, al nord de la comarca del Baix Llobregat, a 40 km de Barcelona i a 4 Km d'Esparreguera, 6 km d'Olesa de Montserrat, 8 km de Martorell, els 3 pobles de referència per al dia a dia d'una part important de la població. Comparant amb aquests municipis i amb el conjunt de la comarca, Abrera té una densitat de població baixa (612,6 hab./km²) mentre que Esparreguera té 794,4 hab./km², Olesa 1.421,8 hab./km² i Martorell 2.166,5 hab./km². La província de Barcelona té 1.659 hab./km²,

Font: Mapa Urbanístic de Catalunya

<http://ptop.gencat.cat/muc-visor/AppJava/home.do?municipi=08001>

Antiga cruïlla de vies de comunicació², avui en dia Abrera s'estructura en sis nuclis de població que es troben molt separats entre ells per dues autopistes (A2 i B-40), una via de tren Barcelona – Olesa i Manresa, quatre grans polígons industrials i, a més, pel riu Llobregat. Això dificulta enormement els

¹ Si no s'indica el contrari, totes les dades són de 2016 de l'IDESCAT, Institut d'Estadística de Catalunya.

² Per a més informació històrica consulteu l'annex.

desplaçaments entre nuclis, ja de per si força allunyats els uns dels altres i obliga a desplaçar-se en vehicle per l'interior del municipi. Hi ha en projecte la construcció de passeres o ponts elevats per facilitar la mobilitat, però a data d'avui encara no són una realitat. El transport públic entre nuclis de població és limitat, dificultant les relacions en general i l'assistència a activitats culturals en particular.

Taula 1. Habitants per nucli de població. 2016

Nucli de població	Habitants 2016	%
Poble	9.068	74,2%
Can Vilalba	1.494	12,2%
Les Carpes	717	5,9%
Ca n'Amat	658	3,4%
Sta. M ^a de Vilalba	193	1,6%
Sant Miquel	39	0,3%
Disseminat i altres	47	0,4%
Total	12.216	

Font: web Ajuntament d'Abrera

Tres d'aquests nuclis (Can Vilalba, Les Carpes i Ca n'Amat) són antigues urbanitzacions de segona residència, il·legals en el seu moment, que ara s'han anat convertint en barris d'habitatge permanent. El seu perfil sociològic corresponen a persones d'edat relativament avançada, amb pocs lligams amb el nucli del poble i que acaben de relacionar-se més amb Martorell, Olesa o Esparreguera que amb el nucli urbà d'Abrera, sovint anomenat i reconegut com el poble.

Els 6 nuclis de població són de mida i nombre d'habitants força diferents:

En vermell: els 6 nuclis de població. En blau: els 4 grans polígons industrials
 Font: Ajuntament d'Abrera - <http://www.ajuntamentabrera.cat/guia/planol.htm>

2 - El creixement de la població

Com tants pobles de l'entorn metropolità, Abrera va tenir un creixement extraordinari del municipi des dels anys 70, passant de poble pagès a població industrial i residencial. En els últims 16 anys, però, ha tingut un creixement del 49,4% que tot i ser elevat en valor relatiu intern, es situa molt per sota de les xifres de la comarca (193,2%), la província (170,3%) i el país (201,3%). Actualment es pot dir que la població està estabilitzada en els 12.000 habitants amb increments i decreixements sovint al voltant d'un punt percentual.

Taula 2. Evolució de la població 2000-2016

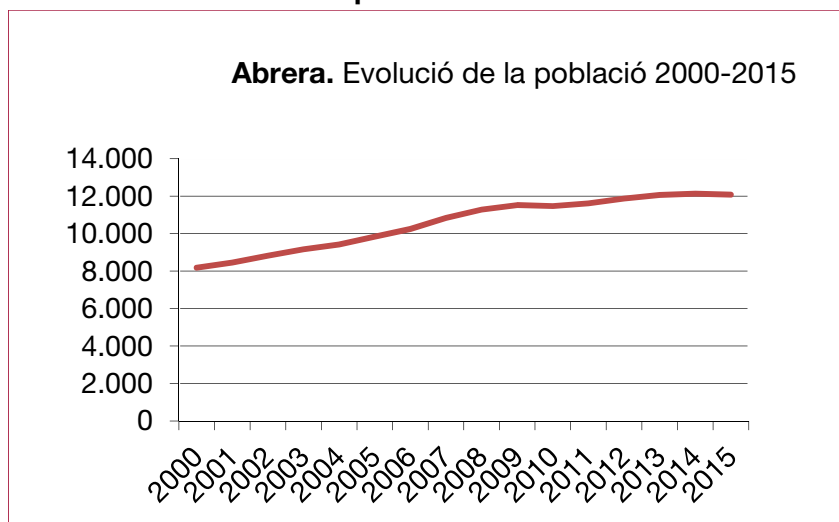
Abrera	Població	Creixement
2016	12.216	1,2%
2015	12.071	-0,4%
2014	12.125	0,6%
2013	12.055	1,6%
2012	11.870	2,2%
2011	11.611	1,2%
2010	11.469	-0,5%
2009	11.521	2,2%
2008	11.278	4,0%
2007	10.840	5,8%
2006	10.244	4,1%
2005	9.839	4,4%
2004	9.422	2,8%
2003	9.166	3,9%
2002	8.823	4,4%
2001	8.454	3,4%
2000	8.177	

Font: elaboració del CERC a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya, Generalitat de Catalunya

Com es pot veure al quadre anterior, actualment Abrera està lluny dels creixements anuals de principi de segle situats entre el 3% i el 6%.

Si es fa una extrapolació i previsió de creixement, es pot pensar que Abrera estarà durant uns anys entre els 12.000 i els 12.500 habitants.

Gràfica 1. Evolució de la població 2000-2015

Font: elaboració del CERC a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya, Generalitat de Catalunya

Taula 3. Comparativa territorial. Evolució de la població 2000-2015

	2000	2005	2010	2016	Creixement 2000-2016
Abrera	8.177	9.839	11.469	12.216	49,4 %
Baix Llobregat	678.724	757.814	798.468	809.883	193,2 %
Província Barcelona	4.736.277	5.226.354	5.511.147	5.542.680	170,3 %
Catalunya	6.261.999	6.995.206	7.512.381	7.522.596	201,3 %

Font: elaboració del CERC a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya, Generalitat de Catalunya (IDESCAT)

En consonància amb la realitat comarcal, provincial i catalana, al llarg de les 5 últimes dècades, Abrera ha crescut gràcies a les successives onades migratòries: espanyola (anys 60 i 70 del segle XX), metropolitana (anys 90 i principis del segle XXI) i estrangera (anys 90 i principis del segle XXI). Hi ha la sensació, més o menys generalitzada, que no s'ha acabat de produir, per diferents raons, una veritable integració entre elles. Tot i això els diferents grups poblacionals conviuen en pràcticament tots els nuclis sense crear barris segregats. Sovint, l'escolarització dels infants en el camp educatiu i el servei de la biblioteca en el sector cultural són la porta d'entrada a una socialització més àmplia amb els serveis municipals i la resta de la ciutadania.

3 - L'origen de la població

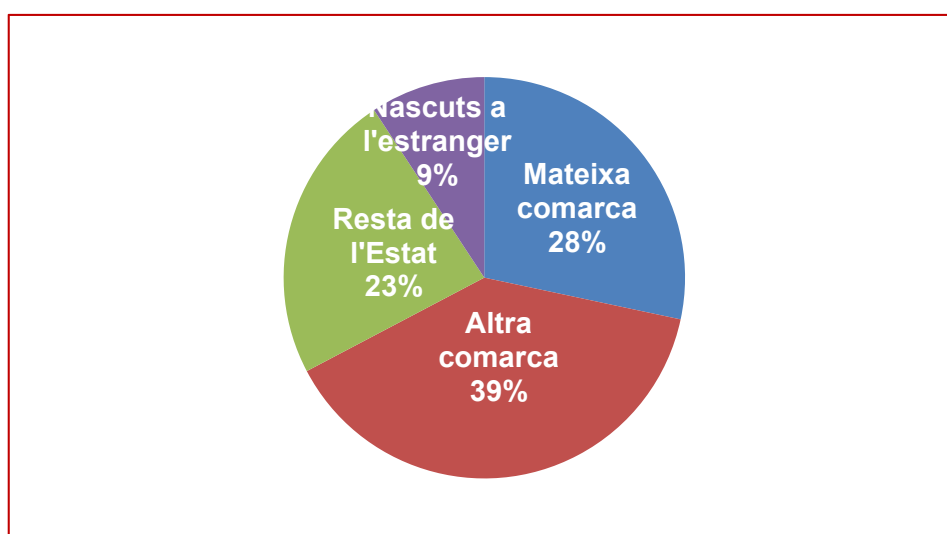
La població d'Abrera ha nascut majoritàriament a Catalunya (39,0%) però no a la pròpia comarca (veure taula 4 i gràfiques 2 i 3). Això vol dir que Abrera ha rebut molta població d'altres municipis (Barcelona i altres de la zona metropolitana). En segon lloc hi ha la gent nascuda al Baix Llobregat (28,3%). Les dades no diferencien, però, la gent nascuda a Abrera o a altres municipis del Baix Llobregat. També és elevada la xifra de persones nascudes a la resta de l'Estat espanyol (23,4%). En canvi, les persones nascudes a l'estranger són relativament poques al municipi (9,3%). D'aquests darrers, la gran majoria han nascut al Marroc (veure taula 5).

Taula 4. Origen de la població. 2015

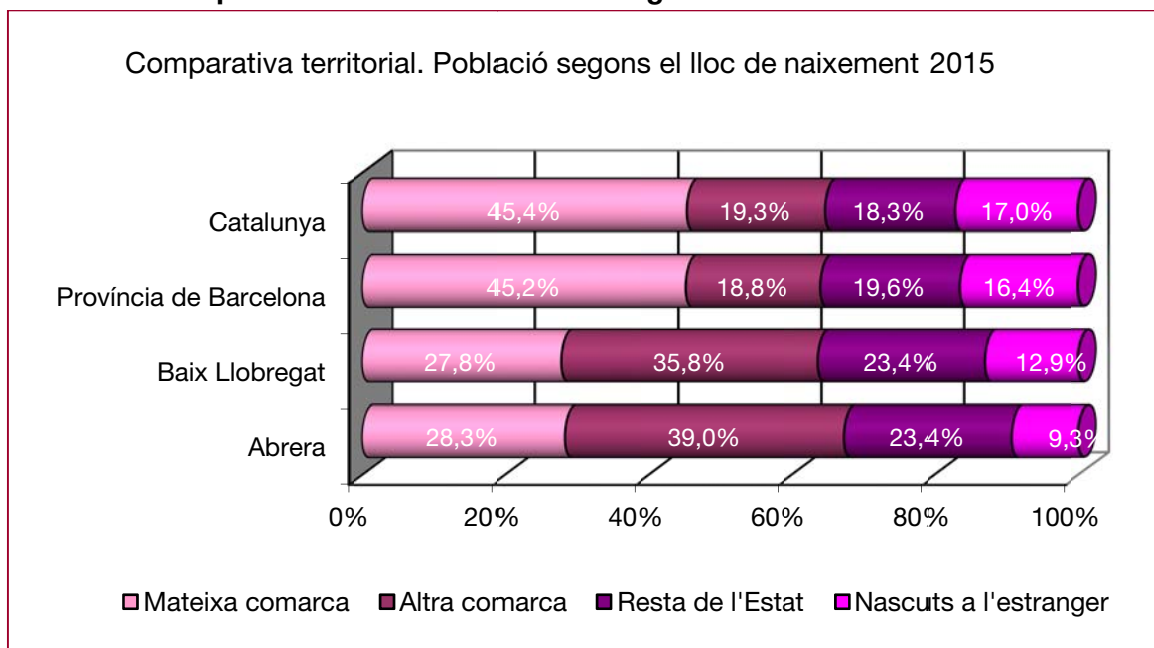
	Mateixa comarca	Altra comarca	Resta de l'Estat	Nascuts a l'estranger	Total Població
Abrera	3.420	4.703	2.830	1.118	12.071
Baix Llobregat	224.572	289.093	188.599	104.387	806.651
Prov. Barcelona	2.497.509	1.039.982	1.080.368	906.063	5.523.922
Catalunya	3.406.094	1.451.461	1.370.930	1.279.621	7.508.106

Font: elaboració del CERC a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya, Generalitat de Catalunya (IDESCAT)

Gràfica 2. Origen de la població. 2015

Gràfica 3. Comparativa territorial. Població segons el lloc de naixement . 2015

Font: elaboració del CERC a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya, Generalitat de Catalunya (IDESCAT)

Taula 5. Origen de la població estrangera. Principals països. 2015

PAÍS D'ORIGEN	HOMES	DONES	TOTAL	%
Marroc	202	142	344	45,44%
Romania	23	19	42	5,55%
Itàlia	19	12	31	4,10%
Bulgària	14	11	25	3,30%
Equador	11	13	24	3,17%
Xina	14	8	22	2,91%
Polònia	13	9	22	2,91%
Pakistan	19	2	21	2,77%
Portugal	14	5	19	2,51%
Nigèria	10	9	19	2,51%
TOTAL	420	337	757	100%

Font: Programa HERMES - Sistema d'Informació Socioeconòmica Local, l'Àrea de Desenvolupament Econòmic Local de la Diputació de Barcelona, la Gerència de Serveis de Promoció Econòmica i Ocupació de la Diputació de Barcelona http://www.diba.cat/hg2/informes/sintesi_municipal_1.asp

Un altre indicador és la nacionalitat actual: Abrera compta amb 757 persones estrangeres. La seva edat mitjana és de 33 anys, la qual cosa indica que contribueixen a rejuvenir la societat abrerenca, que té un total d'edat mitjana de 39,2 anys.

D'aquestes dades se'n dedueix que Abrera és una població molt diversa en orígens, relativament forana, diversa dins l'àmbit català i espanyol. Això li

confereix un caràcter de poble d'acollida, tal com expressa un sector de la gent consultada.

4 - La distribució de la població per grups d'edat i per sexe

Abrera és un municipi amb una població infantil més elevada que els referents territorials (comarca, província i país), una població jove lleugerament inferior, una franja adulta per sobre de la resta i una població de gent gran sensiblement inferior. Globalment es tracta d'un municipi relativament jove. Aquestes característiques demogràfiques tenen una lectura a nivell de necessitats futures en quant a serveis culturals.

Taula 6. Distribució de la població per grups d'edat.

Trams edat	Àmbit territorial	2005		2010		2015	
<15 anys	Abrera	1.588	16,1%	2.065	18,0%	2.315	19,2%
	Baix Llobregat	116.881	15,4%	133.290	16,7%	138.229	17,1%
	Prov. Barcelona	733.582	14,0%	833.723	15,1%	861.506	15,6%
	Catalunya	988.016	14,1%	1.146.950	15,3%	1.182.716	15,8%
entre 15 i 29 anys	Abrera	2.146	21,8%	1.880	16,4%	1.686	14,0%
	Baix Llobregat	160.606	21,2%	134.825	16,9%	118.035	14,6%
	Prov. Barcelona	1.064.031	20,4%	944.664	17,1%	826.795	15,0%
	Catalunya	1.426.772	20,4%	1.301.838	17,3%	1.131.064	15,1%
entre 30 i 64 anys	Abrera	5.198	52,8%	6.218	54,2%	6.392	53,0%
	Baix Llobregat	383.458	50,6%	417.605	52,3%	417.623	51,8%
	Prov. Barcelona	2.577.230	49,3%	2.817.744	51,1%	2.824.885	51,1%
	Catalunya	3.429.694	49,0%	3.824.430	50,9%	3.832.709	51,0%
> 65 anys	Abrera	907	9,2%	1.306	11,4%	1.678	13,9%
	Baix Llobregat	96.869	12,8%	112.748	14,1%	132.764	16,5%

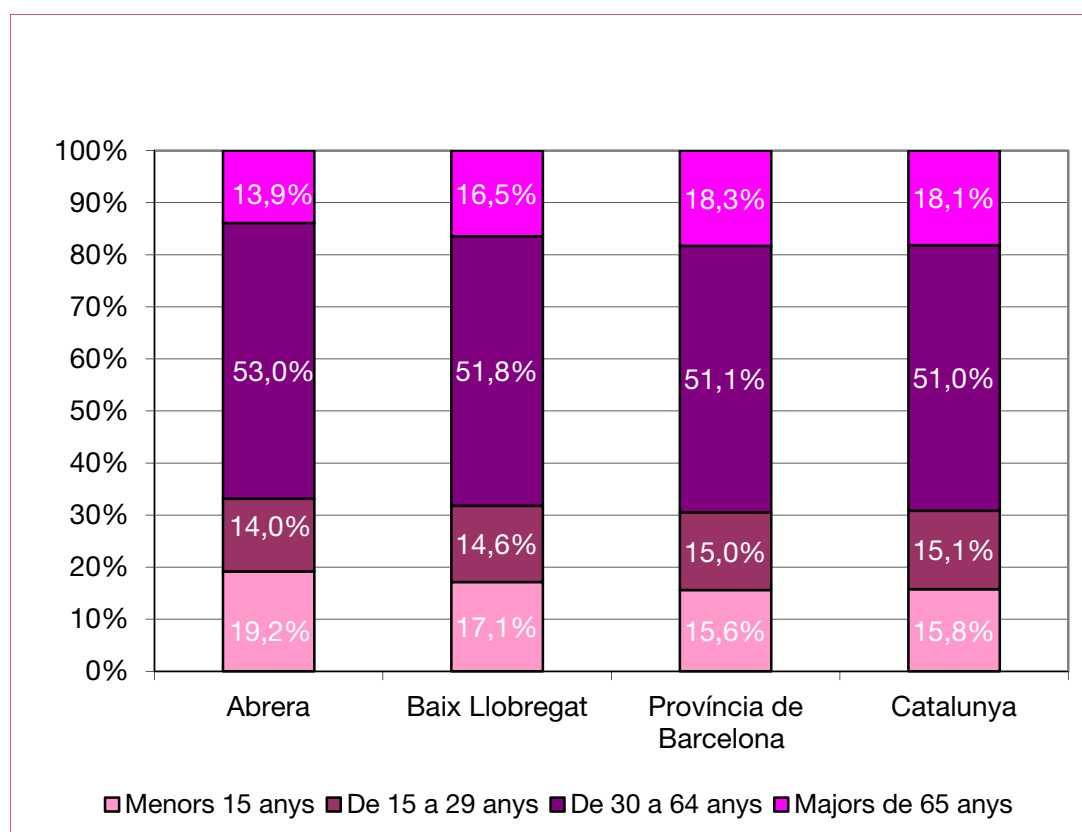
	Prov. Barcelona	851.511	16,3%	915.016	16,6%	1.010.736	18,3%
	Catalunya	1.150.724	16,5%	1.239.163	16,5%	1.361.617	18,1%
Total	Abrera	9.839	100%	11.469	100%	12.071	100%
	Baix Llobregat	757.814	100%	798.468	100%	806.651	100%
	Prov. Barcelona	5.226.354	100%	5.511.147	100%	5.523.922	100%
	Catalunya	6.995.206	100%	7.512.381	100%	7.508.106	100%

Font: elaboració del CERC a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya, Generalitat de Catalunya (IDESCAT)

Aquí es veu clarament que les franges infantil (<15 anys) i adulta (30-64 anys) són les més presents i que la gent jove (15 – 29 anys) i la gent gran (>65 anys) les que menys. I això, tant en valors absoluts en relació al poble com en valors relatius en relació a la comarca i el país. Això també vol dir que caldrà planificar els serveis culturals en clau de franja infantil i jove donat que en uns anys, els infants d'avui seran adolescents-joves i tornarà a créixer aquesta franja d'edat.

La franja jove (15-29 anys) ja de per si més baixa que a les altres magnituds territorials, ha disminuït a pràcticament a la meitat des de l'any 2000, quan representava el 26% de la població d'Abrera. Aquesta davallada ha sigut general a tota Catalunya i és el resultat de la sortida de l'etapa juvenil de les franges d'edat de la generació del *baby-boom*.

Gràfica 4. Comparativa territorial. Distribució població per edats 2015

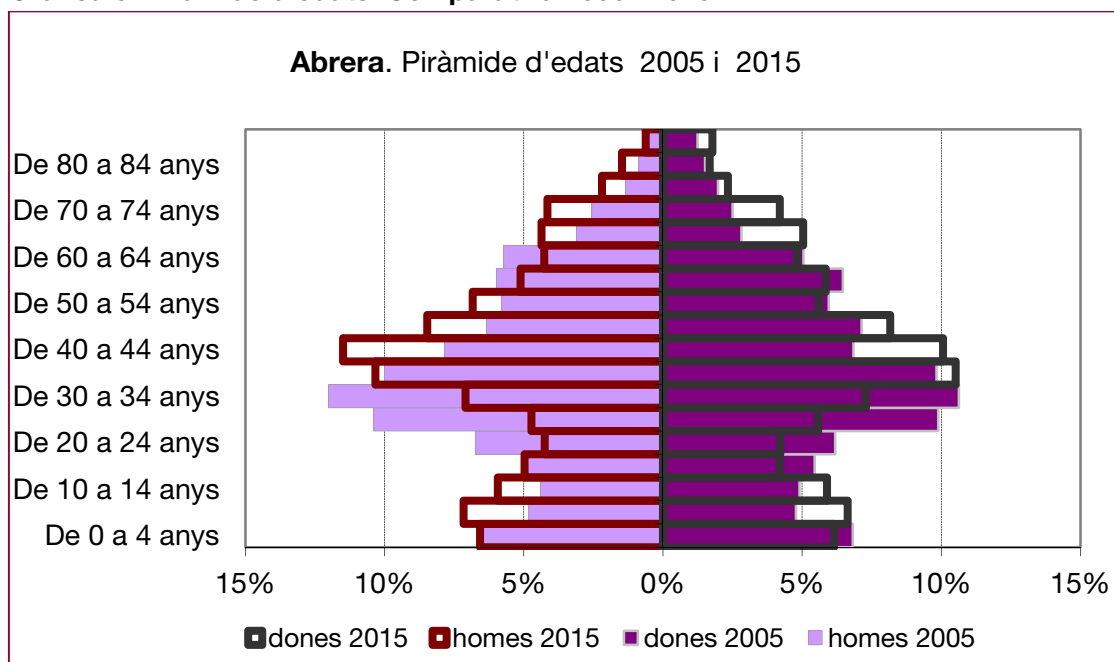

Font: elaboració de l CERC a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya, Generalitat de Catalunya

Si es sumen les franges infantil i jove (33,2%) es veu que Abrera té una bona perspectiva de futur (per sobre de totes les altres magnituds territorials, sobretot la província i el país) en quant a població jove-adulta amb capacitat d'engendrar i, per tant, de fer créixer, de manera natural, la població.

La piràmide d'edats d'Abrera fa més visible i confirma que la franja jove és molt baixa en valor absolut en relació al poble i que la franja infantil representa un increment important. La franja adulta també és, percentualment, elevada i més, si es compara amb la franja jove. Agafant el mateix nombre d'anys a cada franja, la diferència entre la gent jove (15-29 anys) i la gent adulta (35-49 anys) és molt gran: aquesta última (3.614 persones) és més del doble que les i els joves (1.697persones).

Gràfica 5. Piràmide d'edats. Comparativa 2005 i 2015

Font: elaboració del CERC a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya, Generalitat de Catalunya

Aquestes diferències s'accentuen si analitzem el pes relatiu de cadascun dels sexes. Generalment els homes són més nombrosos que les dones a les etapes infantil dels 0 als 15 anys (1.214 - 1.124), jove dels 15 als 29 anys (882 - 815) i adulta dels 30 - 54 anys (2.710 - 2.488). A partir dels 55 anys les dones prevalen numèricament sobre els homes (1.574 - 1.409). La franja on la diferència és més gran és la dels 40-44 anys on les 612 abrerengues representen el 45,7% de la població en front els 728 abrerencs que representen el 54,3%. Aquests fenòmens es poden explicar per l'aportació més masculina de la immigració, sobretot la majoritària a Abrera, que prové del Marroc (veure taula sobre origen de la població estrangera).

Si es mira la franja infantil, tot i el seu increment en els últims anys, hi ha un lleuger retrocés en els naixements en els últims 5 anys, un fenomen que també s'observa al Baix Llobregat i al conjunt de Catalunya.

Això vol dir que en 10-15 anys hi haurà una franja adolescent i jove (15-24 anys) important (els que ara són infants) i una franja adult-jove (30-44 anys) relativament baixa (els que ara són joves), al contrari del que passa ara. De la

mateixa manera hi haurà una franja d'adults gran (50-64 anys) i una altra de gent gran (>65 anys) molt nombroses.

Aquesta realitat està en consonància amb la demografia catalana i del Baix Llobregat.

L'índex d'envelliment³ d'Abrera (73,9) és molt més baix que el del Baix Llobregat (98,5) i el de la província de Barcelona (116,9). De la mateixa manera, l'edat mitjana a Abrera és de 39,2 quan a la província de Barcelona és de 42,4. Un cop més, Abrera mostra el seu perfil més jove.

5 - El nivell d'instrucció

Les últimes dades disponibles de l'Idescat són de 2011 però en general acostumen a mantenir la proporció entre territoris en el temps. Així, tot i no ser molt actuals, són comparables entre elles.

Taula 7. Població de 16 anys i més segons nivell d'instrucció 2011. En percentatges

Nivell d'instrucció	% Abrera	% Baix Llobregat	% Catalunya
Sense titulació	8,80	10,10	10,0
Primer grau	11,20	12,80	13,5
Segon grau	66,10	55,50	56,2
Ensenyament universitari	13,90	21,65	20,3

Font: Institut d'Estadística de Catalunya, Generalitat de Catalunya (IDESCAT)

La taula⁴, permet comparar els nivells d'instrucció d'Abrera amb els comarcals i el conjunt de Catalunya, apreciant com en la franja "sense titulació" els índexs d'Abrera són significativament més baixos que els de la resta de territoris. Pel que fa als estudis de "Primer grau" (11,20% a Abrera) s'aprecia un lleu descens en relació a la comarca que es fa més intens si la comparativa es fa

³ Relació entre la població de 65 anys i més i la població de 0 a 15 anys

⁴ Veure taula més ampliada a l'annex.

en relació al conjunt del país (12,80% i 13,50% respectivament). Els índexs d'ensenyaments de "Segon grau" són molt favorables a Abrera (66%), tant en la seva comparativa comarcal com global de Catalunya. En canvi s'aprecia una fort decalatge d'Abrera pel que fa als percentatges relatius als ensenyaments universitaris, situant-se significativament per sota de la comarca i de Catalunya.

La taula mostra dues realitats importants:

- La població assoleix uns nivells instructius un pèl més baixos que les mitjanes comarcal i nacional, pel que fa als estudis de primer grau (sense completar EGB, ESO o Batxillerat elemental), però situant-se clarament per sobre dels percentatges comarcals i nacionals, pel que fa als estudis de segon grau (ESO, EGB, Batxillerats, BUP, COU, FP de grau o superior, etc.).
- Es posa de manifest una esquerda pel que fa als estudis universitaris, amb un decalatge molt significatiu en relació a la comarca i a Catalunya.

Aquesta situació posa sobre la taula l'esforç general (administracions i ciutadania), per evitar el fracàs escolar en els esglaons més bàsics del sistema educatiu i la necessitat de continuïtat en l'àmbit dels estudis no obligatoris, on els percentatges cauen, especialment, pel que fa a l'àmbit dels ensenyaments universitaris.

Els centres educatius d'Abrera són:

Escoles bressol

- ⇒ Escola Bressol Municipal Món Petit (Pública)
- ⇒ Llar d'Infants Quitxalla (Privada)
- ⇒ Llar d'Infants Piu (Privada). Llar d'Infants ubicada al Centre logístic del Mercadona (adreçada únicament als seus treballadors)

Educació infantil i primària

- ⇒ Escola Josefina Ibáñez
- ⇒ Escola Ernest Lluch
- ⇒ Escola Francesc Platón i Sartí

Centre d'educació secundària

⇒ Institut Voltrera

En resum: Abrera presenta una relativa bona salut a nivell educatiu pel que fa als trams més bàsics del sistema educatiu, és a dir a l'adquisició de les competències educatives fonamentals. Uns percentatges i projecció interessant pel que fa als esglaons corresponents als estudis postobligatoris (batxillerat, formació professional, etc.), que no tenen continuïtat en l'àmbit dels estudis universitaris. Amb tota probabilitat la realitat industrial i social del municipi i la comarca són una de les causes d'aquesta situació. També pot ser degut a que les persones que estudien a la universitat, generalment la franja jove, acaben residint temporalment fora del municipi i, moltes vegades, ja no hi tornen. Això pot explicar, al menys en part, el més baix percentatge de joves a Abrera tal com s'ha vist abans.

Si anteriorment es feia el lligam entre demografia i cultura, els vincles entre els nivells instructius i les pràctiques culturals és inqüestionable.

Pel que fa a la mobilitat per raó d'estudis, a Abrera aquesta és gran: cada dia 581 infants i adolescents d'entre 3 i 18 anys marxen a estudiar a centres d'altres municipis (24% del total de la població escolaritzada) i només 30 infants i adolescents (l'1%) venen a estudiar al municipi.

6 - El coneixement del català

En paral·lel al nivell d'instrucció d'una societat val la pena estudiar el seu domini del català, tenint en compte que en una política cultural la llengua pròpia és un aspecte important tant com a objectiu que com a vehicle de transmissió de part de la cultura catalana.

En aquest sentit Abrera mostra uns resultats molt en consonància amb els de l'entorn comarcal i provincial i, en alguns indicadors, inferiors als valors nacionals. De cara a l'impacte que aquestes dades tenen en la programació

cultural, el 95% de la població diu entendre el català, per la qual cosa, la llengua no hauria de ser un element diferencial o una dificultat a l'hora de programar o comunicar una activitat cultural.

Les dades més recents que mostra l'Idescat són de 2011. Poden haver variat fins a l'actualitat però tot porta a pensar que es mantenen les similituds i diferències amb les altres magnituds territorials. És en aquest aspecte que són més útils.

Taula 8. Coneixement del català. 2011

2011	L'entén	%	El sap parlar	%	El sap llegir	%	El sap escriure	%	No l'entén	%	Pobl.> 2 anys
Abrera	10.789	95,0%	7.712	67,9%	7.712	67,9%	6.087	53,6%	562	5,0%	11.351
Baix Llob.	730.419	94,3%	526.898	68,0%	526.718	68,0%	403.915	52,1%	42.710	5,5%	774.551
Prov. BCN	5.104.318	95,1%	3.855.719	71,9%	4.207.471	78,4%	2.933.689	54,7%	247.755	4,6%	5.364.709
Catalunya	6.949.344	95,1%	5.345.484	73,2%	5.750.348	78,7%	4.069.219	55,7%	356.728	4,9%	7.306.072

Font: elaboració del CERC a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya, Generalitat de Catalunya (IDESCAT)

7 - La situació laboral

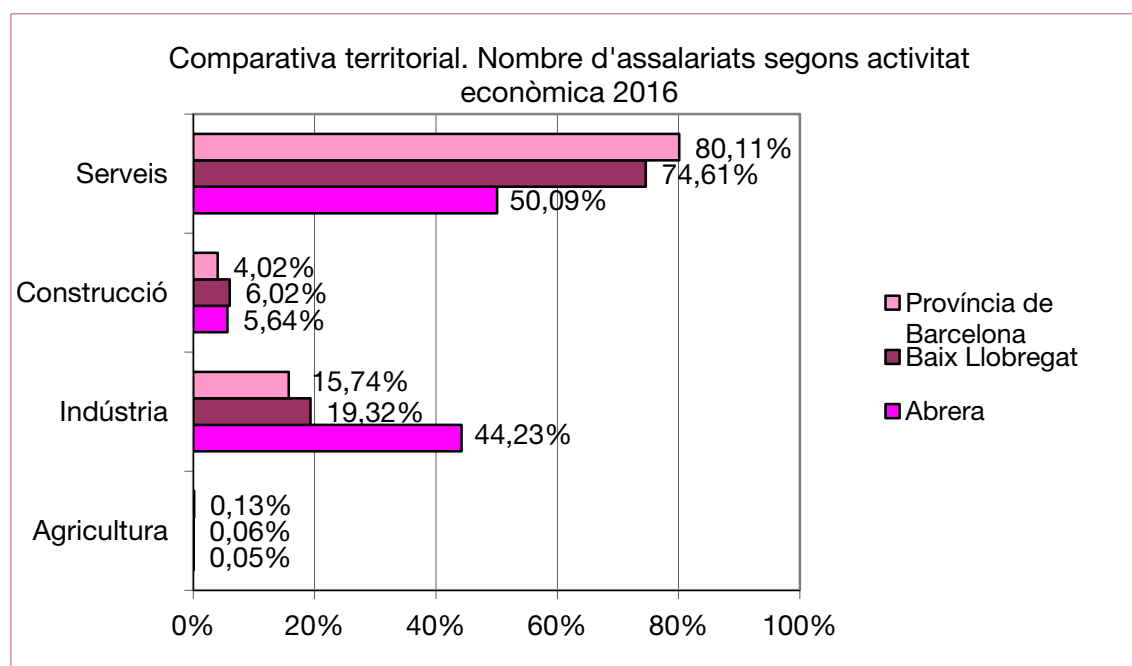
La població d'Abrera treballa majoritàriament en els serveis i les indústries del mateix municipi o limítrofs. El terme municipal compta amb 4 grans polígons industrials (Barcelonès, Sant Armengol, Can Sucarrats i Can Moragues) i altres petites zones industrials incrustades en el teixit urbà. Comparant amb els territoris de referència (comarca i província), el percentatge de persones treballant a la indústria és molt elevat. Això fa d'Abrera un municipi de classe treballadora industrial. L'origen pagès de la població d'Abrera ha desaparegut totalment.

Taula 9. Evolució del nombre d'ocupats per grans sectors d'activitat econòmica 2014-2016

	2014		2015		2016	
Agricultura	1	0,02%	2	0,04%	3	0,05%
Indústria	2.497	47,12%	2.470	45,26%	2.574	44,23%
Construcció	170	3,21%	248	4,54%	328	5,64%
Serveis	2.631	49,65%	2.737	50,16%	2.915	50,09%
Total ocupats	5.299	100%	5.457	100%	5.820	100%

Font: elaboració del CERC a partir de dades del Programa HERMES - Sistema d'Informació Socioeconòmica Local, l'Àrea de Desenvolupament Econòmic Local de la Diputació de Barcelona, la Gerència de Serveis de Promoció Econòmica i Ocupació de la Diputació de Barcelona

Gràfica 6. Nombre d'ocupats per grans sectors d'activitat econòmica 2016

Font: elaboració del CERC a partir de dades del Programa HERMES - Sistema d'Informació Socioeconòmica Local, l'Àrea de Desenvolupament Econòmic Local de la Diputació de Barcelona, la Gerència de Serveis de Promoció Econòmica i Ocupació de la Diputació de Barcelona

A la taula anterior s'observa que la població ocupada s'incrementa cada any (6,7% entre les 5.457 persones ocupades de 2015 i les 5.820 de 2016) quan la població general ho va fer 1,2%. Això vol dir que cada vegada més gent s'incorpora al món del treball i, per tant, l'atur baixa.

Així, paral·lelament a la distribució per sectors es pot estudiar la taxa d'atur registrat⁵: Abrera té una taxa lleugerament més baixa que el seu entorn comarcal i nacional.

Taula 10. Atur registrat. 2016

Abrera	16,2%
Baix Llobregat	17,0%
Província de Barcelona	16,2%
Catalunya	16,9%

Font: Idescat i Programa Hermes

8 - El nivell de renda

Si s'analitza la Renda Familiar Disponible Bruta⁶ per habitant⁷, Abrera torna a tenir un bon resultat. La Renda Familiar per habitant millora els valors del Baix Llobregat i de Catalunya. Abrera està un 8,4% per sobre de Catalunya, una xifra considerable que situa el poble entre els de renda més alta de Catalunya (ocupa la posició 26 d'un total de 213 municipis contemplats), amb un fort increment de 3,1%, l'any de l'estudi, 2013.

Taula 11. Renda familiar disponible bruta (base 2010). 2013

	Abrera	Baix Llobr.	Catalunya
RFDB (milers d'euros)	210.085	13.597.948	120.765.499
RFDB per habitant (milers d'euros)	17,6	17,0	16,2
RFDB per habitant (índex Catalunya=100)	108,4	105,1	100,0

Font: elaboració del CERC a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya, Generalitat de Catalunya

⁵ Relació entre la població desocupada registrada mensualment a les oficines d'ocupació (SOC) i la població activa local estimada trimestral

⁶ La renda bruta familiar disponible (RBFD) és la macromagnitud que mesura els ingressos de què disposen els residents d'un territori per destinar-los al consum o a l'estalvi.

⁷ http://premsa.gencat.cat/pres_fsyp/docs/2016/05/19/10/05/b79752a2-d6ae-44e7-9f09-ec540c11b47b.pdf

Abrera en síntesi: el territori i el perfil sociodemogràfic

La població d'Abrera, estabilitzada en els 12.000 habitants els últims anys després de forts creixements en el segle passat, es reparteix en 6 nuclis de població dispersos i separats per vies de comunicació la qual cosa dificulta la relació dels nuclis més petits amb el nucli central del poble. Bastants habitants dels nuclis més distants es relacionen més amb Esparreguera, Olesa i Martorell que amb el poble d'Abrera mateix.

La població prové d'orígens diferents, amb una forta migració interna del Baix Llobregat o d'altres comarques catalanes (la més recent) però també d'altres comunitats de l'Estat espanyol (la més antiga). Abrera té una baixa proporció de persones estrangeres, que són en gran mesura marroquines.

Pel que fa a les franges d'edat, les dades mostren una realitat d'alts i baixos: força infants, menys joves, força adults, poca gent gran, donant un resultat global de població jove, comparant amb la comarca i el país.

Població de perfil treballador qualificat de la indústria, molt present en el municipi i en els municipis dels voltants, Abrera té una taxa d'atur sensiblement inferior i un nivell de renda sensiblement superior als referents territorials.

Abrera assoleix bons nivells d'instrucció bàsics però força baixos pel que fa als universitaris. Igualment els nivells d'ús de la llengua catalana, malgrat ser elevats, estan en consonància amb els valors comarcals però són marcadament inferiors als del conjunt del país.

La població jove, ja sigui per raó d'estudis, de lleure o culturals, té més tendència a marxar del municipi.

DIAGNÒSTIC

LA POLÍTICA CULTURAL

A – L'Ajuntament d'Abrera

A1 – La realitat institucional

Fins l'últim mandat tots els aspectes culturals estaven regits per una sola regidoria, la política cultural de la qual s'ha basat en gran mesura en donar suport a les iniciatives de les entitats culturals del poble. La regidoria comptava amb un únic tècnic de cultura a mitja jornada que va deixar la seva feina a l'Ajuntament a mitjans de 2016.

Des de la configuració de l'actual consistori (2015) l'estructura de govern municipal en l'àmbit cultural està distribuïda en dues regidories diferenciades. A nivell intern municipal una porta els aspectes lligats a les activitats de les arts i el patrimoni que programa l'Ajuntament i l'altra basa la seva acció en el treball de suport a les entitats culturals. La definició de programa i funcions és, segons expressa el mateix Ajuntament al seu web i d'acord amb el decret 2016-1302 de 22.12.2016:

➡ Regidoria d'Acció Cultural i Patrimoni (també d'Ensenyament). Aquesta regidoria planteja:

- Vetllar per la conservació i difusió del patrimoni documental, immaterial, històric, artístic i arqueològic
- Organitzar, mantenir i facilitar l'accés al patrimoni documental de l'arxiu
- Divulgar i protegir la tradició cultural del poble (conjuntament amb Cultura)
- Promoure i difondre les manifestacions i programacions culturals en totes les seves fases, des de la creació fins a l'execució tant d'iniciativa municipal com ciutadana
- Vetllar pel bon funcionament de la biblioteca i l'arxiu
- Organitzar exposicions a iniciativa municipal

- Organitzar i atorgar el Premi d'Investigació Local (conjuntament amb Cultura)
 - Organitzar concursos i premis (conjuntament amb Cultura)
 - Treballar per generar cohesió social
 - Enfortir la relació entre cultura i educació
 - Promoure la normalització lingüística
 - Promoure el carrer com a espai cultural
- ➡ Regidoria de Cultura (i també d'Esports, Gent gran i Salut). Aquesta regidoria planteja:
- Donar suport logístic i econòmic a les entitats culturals
 - Fomentar la creació i desenvolupament d'entitats culturals
 - Incentivar l'activitat cultural dels ciutadans
 - Organitzar els Casals Socials.
 - Organitzar el cicle festiu, celebracions, fires i mostres
 - Administrar les instal·lacions adscrites a l'àrea (Sala Municipal, Biblioteca, Casa de Cultura, Hotel d'Entitats, Centre Polivalent del Rebato (juntament amb Obres i serveis) i cedir-les a les entitats.
 - Mantenir els Casals Socials. (juntament amb Obres i Serveis).
 - Organitzar concursos i premis (conjuntament amb Acció Cultural)
 - Organitzar exposicions d'iniciativa ciutadana
 - Divulgar i protegir la tradició cultural del poble (conjuntament amb Acció Cultural)
 - Organitzar i atorgar el Premi d'Investigació Local (conjuntament amb Acció Cultural)
 - Editar i coordinar l'agenda cultural d'Abrera.

D'entrada s'observa algun element que semblaria no coincidir amb l'orientació de cada regidoria: organitzar exposicions, divulgar i protegir la tradició cultural del poble així com organitzar i atorgar el Premi d'Investigació Local s'ajusten més a les línies de la regidoria d'Acció Cultural i Patrimoni i no a la de Cultura on estan ara adscrites.

Si s'analitza el pes relatiu de cada orientació de la política cultural, la realitat d'aquesta doble dimensió de la política cultural de l'Ajuntament mostra una

presència més pro activa en el vessant més vinculat als aspectes relacionats amb la cultura de proximitat i del moviment associatiu, com ha vingut sent en les últimes legislatures. Tot just ara, l'Ajuntament inicia una nova línia de treball que s'inicia en gran mesura en aquesta legislatura, nova per a molta gent i obté una resposta ciutadana més modesta degut al poc temps d'implementació, al temps necessari per visibilitat el treball que s'està portant per generar nous públics, etc.

En síntesi, es tracta de línies adreçades a públics diferents però que es poden complementar entre elles. Com que aquest capítol està centrat en la part més estructural de la política cultural municipal, el detall dels programes funcionals en les arts, el patrimoni i la cultura tradicional i popular es desenvolupen més endavant.

La coordinació entre regidories és desitjable i necessària donat que ambdues acaben tractant amb els continguts culturals i, en part, amb els mateixos agents locals. La realitat indica que diferents aspectes han dificultat fins ara arribar a la plena col·laboració malgrat la voluntat expressada per ambdues regidories de treballar conjuntament. Alguns d'aquests factors són el canvi recent de regidor en la regidoria de Cultura, la incorporació d'una nova tècnica de cultura i els canvis d'aquesta d'una regidoria a l'altra, el desequilibri de trajectòries ja expressada, etc. Ambdues regidories són conduïdes per partits diferents dins l'equip de govern.

Pel que fa als equipaments culturals, aquests depenen de la regidoria de Cultura que els administra i els cedeix a qui els demana. Tot i que en la teoria queda clar que les regidories de l'Ajuntament tenen prioritat sobre l'ús d'aquests espais, el dia a dia indica certes dificultats a l'hora de disposar-ne per part d'Acció Cultural i Patrimoni, molt depenen dels espais per a la seva programació. Aquesta regidoria té la percepció d'haver de demanar els espais (via correu electrònic) com si fos un agent més del municipi al costat a vegades de les entitats que també els demanen (via instància) per a les seves activitats.

El sistema establert per a la cessió d'espais és:

- Agents externs (entitats, empreses o particulars): via instància a l'Oficina d'Atenció al Ciutadà o a través de la Seu Electrònica. Cal rebre notificació escrita i signada pel regidor per a la cessió de l'Espai.
- Agents interns (altres regidories municipals): via mail a l'adreça genèrica de cultura@ajuntamentabrera.cat. Cal rebre resposta escrita per part del departament de cultura per a la cessió de l'Espai.

Pel que fa al personal, la totalitat de professionals dedicats a la cultura a Abrera des de l'Ajuntament és:

Regidoria d'Acció Cultural i Patrimoni Es cobreix provisionalment amb plans d'ocupació⁸

Biblioteca	Una bibliotecària-directora ⁹ , 2 auxiliars de biblioteca a jornada completa i una altra a mitja jornada
------------	---

Escola de Música	Un director, un cap d'estudis i professor/es
------------------	--

Regidoria de Cultura Una tècnica a jornada completa

Globalment es detecta una política municipal amb dues intensitats: la Regidoria d'Acció Cultural i Patrimoni centra la seva acció sobre activitats culturals més lligades a les arts i el patrimoni, adreçades a un públic més demandant d'oferta cultural lligada a la creació i a la difusió i la Regidoria de Cultura centra la seva acció en les propostes de caire més de proximitat adreçades a un públic més ampli, basat en activitats participatives i populars. Les dues línies donen resposta a dues aspiracions ben diferenciades del públic abrerenc tot i compartir també molts espais d'hibridació.

⁸ Des de final de desembre 2016 fins a final de juny 2017 hi ha un tècnic de patrimoni del segon Pla d'ocupació de 2016 i des de maig 2017 hi ha un dinamitzador cultural del primer Pla d'Ocupació d'2017.

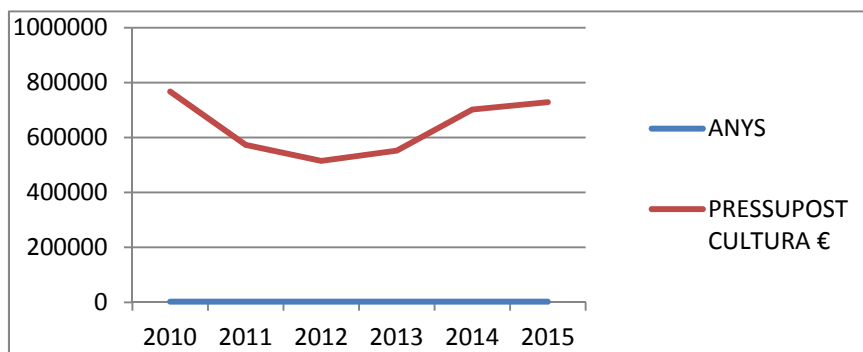
⁹ Actualment la plaça de direcció està vacant i la supleix una persona del Pla d'Ocupació 2017.

A2 - El pressupost de cultura

L'anàlisi del pressupost de cultura reflecteix les prioritats i les possibilitats sobre aquesta en cada moment. Fent una retrospectiva dels darrers cinc anys es pot apreciar com durant el període 2010-2015 es va produint una davallada del pressupost de cultura, passant dels 767.575€ als 728.624€ de l'any 2015. Aquesta caiguda va ser especialment significativa durant el període 2011-2013 (anys durs de la crisi econòmica), començant una recuperació significativa a partir del 2014, que manté la tendència en exercicis posteriors.

Pressupost municipal de cultura de l'Ajuntament 2010-2015

Anys	Pressupost Cultura €	Increment
2010	767.575	-
2011	573.220	-25,32%
2012	515.205	-10,12%
2013	552.431	7,23%
2014	701.882	27,05%
2015	728.624	3,81%

Font: elaboració del CERC a partir de les dades publicades pel Servei d'Informació Econòmica Municipal (SIEM), Àrea d'Hisenda i Recursos Interns, Direcció de Serveis de Planificació Econòmica de l'Àrea de Presidència de la Diputació de Barcelona.

Si es posa en relació la despesa de cultura amb el total del pressupost de l'Ajuntament es corroboren, en grans línies, els mateixos paràmetres: una davallada entre els anys 2011 i 2013 i una tendència a l'augment a partir de l'any 2014.

Pressupost municipal de cultura sobre el total de l'Ajuntament 2010-2015

Any	Pressupost cultura	Pressupost Ajuntament	% cultura/Ajunt.
2010	767.575,2 €	13.043.688,6 €	5,9%
2011	573.220,0 €	13.086.906,2 €	4,4%
2012	515.205,4 €	13.179.738,1 €	3,9%
2013	552.430,9 €	15.244.554,7 €	3,6%
2014	701.881,8 €	12.223.438,6 €	5,7%
2015	728.624,3 €	13.240.308,3 €	5,5%

Font: elaboració del CERC a partir de les dades publicades pel Servei d'Informació Econòmica Municipal (SIEM), Àrea d'Hisenda i Recursos Interns, Direcció de Serveis de Planificació Econòmica de l'Àrea de Presidència de la Diputació de Barcelona.

El desglossament dels pressupostos del període 2010-2015 per les partides de despesa corrent (capítols I, II i IV) i inversió (capítol VI), posa de manifest la forta caiguda d'aquesta (a nivell 0 els anys 2012 i 2013), amb un lleuger repunt de despesa els anys 2014 i 2015. Ressenyar que tot i el creixement global de la despesa corrent, l'any 2015 s'observa una lleu tendència a la baixa en el capítol IV, que podria ser puntual i que no hauria de repercutir en l'acció cultural del municipi.

Abrera. Evolució de la Despesa Corrent i la Inversió 2010-2015

Any	Despesa Corrent cap. I, II i IV	Increment Despesa Corrent	Inversió Cap. VI	Increment Inversió	Total Cultura	Increment Cultura
2010	595.366,5 €	-	172.208,7 €	-	767.575,2 €	-
2011	572.187,8 €	-3,89%	1.032,3 €	-99,40%	573.220,0 €	-25,32%
2012	515.205,4 €	-9,96%	- €	0,00%	515.205,4 €	-10,12%
2013	544.433,0 €	5,67%	7.997,8 €	0,00%	552.430,9 €	7,23%
2014	649.842,1 €	19,36%	52.039,7 €	550,67%	701.881,8 €	27,05%
2015	631.484,3 €	-2,82%	97.140,1 €	86,67%	728.624,3 €	3,81%

Font: elaboració del CERC a partir de les dades publicades pel Servei d'Informació Econòmica Municipal (SIEM), Àrea d'Hisenda i Recursos Interns, Direcció de Serveis de Planificació Econòmica de l'Àrea de Presidència de la Diputació de Barcelona.

Una part de la caiguda inversora s'explica per la crisi econòmica, però en el cas d'Abrera s'ha de posar de manifest que va ser durant els anys anteriors que l'Ajuntament va portar a terme seguit d'inversions destinades a dotar al municipi d'un parc d'equipaments socioculturals (Casa de Cultura-Biblioteca i Centre Polivalent) necessaris per poder desplegar i consolidar les iniciatives i accions culturals, artístiques, populars i festives populars, etc., tant per part de l'Ajuntament com de les entitats del poble, donant com a resultat, tal i com es veurà més endavant, que ens alguns paràmetres Abrera es situï per sobre de les indicacions del Pla d'Equipaments Culturals de Catalunya (PECCAT). Un cop fetes les inversions en equipaments culturals és normal que els recursos s'orientin a dotar-los de contingut sociocultural a través de programacions i propostes tant del teixit associatiu, com del propi Ajuntament i de la ciutadania en general.

L'anàlisi del pressupost de cultura per partides (veure annex) dels anys 2012-2015 posa de manifest que:

- La despesa de personal (capítol I) en l'àmbit cultural té una mitjana del 41%, mentre que la del global de l'Ajuntament és del 36%. Les necessitats de personal tècnic i de suport per dur a terme l'acció sociocultural en els diversos àmbits i serveis culturals del municipi (Biblioteca, ràdio, equipaments, entitats, patrimoni, arts escèniques i musicals, cultura popular i tradicional, etc.) expliquen aquets percentatges.
- La despesa dels capítols II i IV corresponen a la despesa corrent, és a dir, aquella generada per l'activitat diària de les regidories de cultura (programació, contractació de serveis, manteniment dels equipaments, transferències a entitats i altres agents culturals) es situa per una mica per sobre del conjunt de l'Ajuntament:
 - Capítol II: 46% cultura i 43% Ajuntament. Increment que s'ha de relacionar amb les despeses derivades del funcionament del parc

d'equipaments socioculturals d'Abrera i de les activitats socioculturals del municipi.

- Capítol IV: 6% cultura i 4% Ajuntament, degut al suport que històricament l'Ajuntament ha donat al dens teixit associatiu sociocultural d'Abrera.
- La mitjana de despesa en inversió (capítol VI) en l'àmbit cultural està significativament per sota de la del conjunt de l'Ajuntament (6% enfront del 10%), degut a que, tal i com s'ha manifestat anteriorment, el gruix d'inversió en equipaments socioculturals ja es va dur a terme entre els anys 2004-2009.

A3 – El diàleg entre la cultura i les altres regidories

L'Ajuntament d'Abrera ha impulsat, com a mínim, dos plans que, en certs aspectes, tenen interseccions amb el Pla de Cultura. Aquests són el Pla Local de Joventut (2016-2019) ja en marxa i el Pla Educatiu d'Abrera en procés d'elaboració i a implementar a partir de 2017.

El Pla de Cultura ha de ser especialment sensible a les demandes dels sectors juvenil i educatiu cap a la cultura així com saber fer-los arribar les necessitats de la cultura cap a aquests altres sectors de la vida ciutadana.

El **Pla Local de Joventut d'Abrera 2016-2019** acaba formulant algunes propostes vinculades a l'acció cultural. Aquestes es concentren en el programa de cultura *“Generar i facilitar l'accés a la cultura fomentant la creativitat i impulsant espais de creació”* que passa únicament pel Casal de Joves i no interpel·la les regidories d'Acció Cultural i de Cultura. En total, les demandes culturals de les i dels joves presents d'una manera o altra en el conjunt del Pla són:

1. Realitzar taller de pràctica musical: guitarra, calaix, flamenc, hip-hop...
2. Ampliar els horaris de la biblioteca, sobretot en èpoques d'exàmens.

3. Impuls d'accions coordinades per oferir a la biblioteca serveis d'ofimàtica de qualitat que siguin útils per a les i als joves.
4. Desenvolupar dinàmiques que ajudin a les i als joves a opinar i decidir què els pots oferir o poden trobar a la biblioteca.
5. Realitzar la sala d'estudis en col·laboració amb el Casal de Joves.
6. Impulsar la Comissió Jove de la Festa Major
7. Fomentar la participació i l'associacionisme juvenil
8. Potenciar la participació de les i dels joves en el disseny i l'avaluació de la programació de festes populars
9. Globalment, demanen més interlocució, més cogestió, més coordinació, més participació.

Fent una valoració de les seves demandes, un Pla de Cultura les hauria de poder integrar pràcticament totes donat que estan en consonància amb la voluntat dinamitzadora, integradora, renovadora i participativa de les polítiques culturals. Cal veure en les i els joves una oportunitat de rejueniment de les polítiques culturals a Abrera.

El **Projecte Educatiu d'Abrera**, dut a terme entre el 2016 i el 2017, presenta alguns elements diagnòstics o propostes vinculades als aspectes culturals:

1. Mantenir el foment de la lectura dins i fora l'escola
2. Promoure la creació d'un Batxillerat artístic per evitar que els alumnes marxïn a Esparreguera
3. Fer una programació estable de teatre
4. Aprofitar millor la força de l'Escola de Música
5. Impulsar tot tipus d'activitats adreçades a joves
6. Fomentar una oferta d'activitats fora escola de qualitat i diverses
7. Recuperar l'esplai Voltre¹⁰
8. Promoure el patrimoni d'Abrera
9. Millorar la coordinació i comunicació entre entitats i també amb l'Ajuntament
10. Millorar el suport de l'Ajuntament a les entitats del poble
11. Millorar la comunicació de les activitats.

¹⁰ Ja s'han constituït de nou i comencen a la tardor

Es pot dir que el diàleg entre cultura i altres sectors és, sobre el paper, fluid: hi ha demandes mútues entre ells. Els plans esmentats plantegen col·laboracions amb cultura i aquesta ha de saber respondre i vincular-s'hi. A la realitat el treball transversal entre regidories és menor del que caldria per la pròpia naturalesa dels projectes culturals, socials, esportius, de joventut, de gènere, etc.

B - L'acció cultural des de les entitats i la iniciativa privada

D'acord amb la Guia d'entitats del Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya, Abrera compta amb un nombre d'entitats culturals, pel que fa al seu nombre d'habitants, per sobre els valors de la comarca i per sota dels de la província.

Taula 14. Entitats. Comparativa territorial per cada 1.000 habitants. 2017

	Entitats	Entitats/1000 h.	Entitats culturals	Entitats culturals/1000 h.
Abrera	88	7,29	38	3,15
Baix Llobregat	4.863	6,03	2.204	2,73
Província Barcelona	45.740	8,28	20.896	3,78

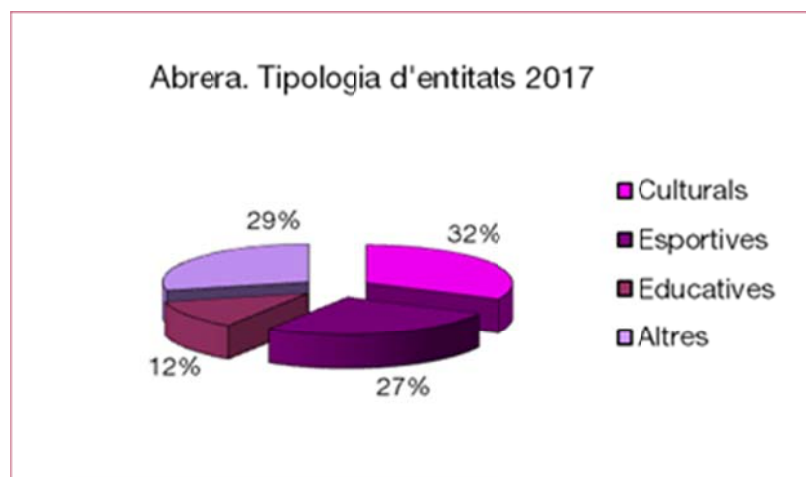
Font: elaboració del CERC a partir de dades publicades pel Departament de Justícia, Generalitat de Catalunya
Actualització: juliol 2016 http://justicia.gencat.cat/ca/serveis/guia_d_entitats/

Amb dades municipals¹¹, d'entre les 113 entitats del municipi registrades a l'Ajuntament, les culturals són les majoritàries (32%). El registre mostra 36 entitats culturals i de lleure, però algunes d'elles ja fa temps que no tenen cap activitat o no són exactament entitats culturals. Es pot dir que les que estan en actiu són aproximadament unes 20 associacions¹².

¹¹ Les dades de la Generalitat i de l'Ajuntament no coincideixen perquè en el primer registre hi ha totes les entitats que s'han inscrit al marge de la seva vitalitat actual i en el segon només hi ha les entitats que duen a terme una vida cultural al municipi. L'ús de les dades de la Generalitat, tot i ser menys precises (inclou moltes entitats que pràcticament ja han deixat d'existir) permet la comparativa d'Abrera amb altres escales territorials.

¹² No s'han considerat aquí les entitats de joves, polítiques, de comerciants i de lleure o *hobbis*.

Gràfica 8. Tipologia d'entitats d'Abrera

Font: elaboració del CERC a partir de dades publicades a la pàgina web de l'Ajuntament d'Abrera. Actualitzat: febrer 2017. <http://www.ajuntamentabrera.cat/guia/directori/entitats.htm>

Vistes aquestes xifres es pot assegurar que a Abrera hi ha un teixit associatiu nombrós i divers. Aquesta diversitat es pot veure en la taula següent.

Taula 15. Tipologia de les entitats culturals

Tipus d'entitat cultural	Nombre d'entitats
General	4
Cultura tradicional i popular	5
Música/cant/ball	4
Arts escèniques	3
Arts visuals	1
Foto	1
Cinema	1
Patrimoni	1
Total	20

Font: web Ajuntament d'Abrera

A continuació es presenta una llista de les 33 entitats culturals presents en el Registre d'entitats culturals de l'Ajuntament. Com ja s'ha dit, algunes d'elles

estan passant un moment molt baix de presència ciutadana i acció cultural sobre el municipi.

Taula 16. Realitat associativa cultural

Entitat cultural	Activitat principal
Coral Contrapunt	Cant coral
Associació cultural i folklòrica d'Abrera	CTP
Esplai Voltterra d'Abrera	Lleure - esplai
Agrupació artística d'Abrera	Teatre
Abrera sardanista	Sardanes
Companyia de teatre amateur "els Illets" de les Carpes	Teatre
Associació Amics d'Abrera 2000	General
Juventudes rocieras de Abrera	CTP
La Xarxa (associació per la promoció de l'espectacle Infantil i juvenil)	Teatre
Associació Aula de música d'Abrera	Música
Associació el Mediterráneo d'intercanvi cultural	Cooperació
Club de rol juvenil M.E.W.	Lleure
Brea, grup d'opinió i recerca	Pensament
Colla de diables Bram de foc	CTP
Casa de Andalucía de Abrera	CTP
Asociación cultural Ballabrera	Ball
Associació d'escacs Abrera	Escacs
In albis, associació per a la difusió cultural i l'educació	General
Il·lusions grup d'art	Arts visuals
Merkurios investigació en ciències psicofísiques	Lleure
Amics de xapes d'Abrera	Lleure

Associació de recerca i informació veïnal "Abrera batega"	Pensament
Illets d'Abrera grup escènic	Teatre
Cineclub Emmetcinats	Cinema
Associació fotogràfica clickabrera	Fotografia
Associació projecte Atheneas	General
Associació de veïns ca n'Amat Abrera	General
Asociación Salvemos el Castell de Voltrera	Patrimoni
Associació cultural Ball de saló Pas a pas	Ball
Associació Unión de Artistas del Espectáculo (UNART)	Teatre
Assemblea territorial d'Abrera, de l'Assemblea Nacional Catalana per la Independència	Política
Associació Amics de la música d'Abrera	Música
Grup promotor de la Flama del Canigó a Abrera	CTP

Font: Elaboració pròpia a partir de dades municipals. Ajuntament d'Abrera

Fent una classificació per sectors de les entitats culturals i acceptant que algunes poden estar a més d'un sector a la vegada, el resultat indica que prevalen les associacions de la cultura tradicional i popular (indicats com a CTP a la taula 16) i les de tipus cultural general.

En quant a la seva capacitat d'atraure membres associats, en general aquesta és baixa: moltes de les entitats no arriben a les 25 persones associades i només puntualment alguna entitat arriba a les 50 persones o la depassa. L'entitat amb més massa associativa és Abrera Sardanista amb uns 110 sòcies i socis.

La gran majoria de les entitats culturals s'allotgen en espais municipals: com a mínim 4 entitats tenen la seva seu a l'Hotel d'entitats i 5 o més estan als casals socials.

Val la pena destacar l'Esplai Voltrera d'Abrera, una entitat que va ser molt activa i un referent del moviment associatiu al poble. Actualment es troba en

fase de recuperació i a la tardor de 2017 reinicien de nou la seva activitat educativa i lúdica per a infants. El Centre Excursionista d'Abrera, tot i ser una entitat dedicada a la muntanya, també duu a terme activitats culturals.

Algunes entitats integren la comissió per a l'organització de la cavalcada de Reis o la Rua de Carnaval, però no hi ha, per exemple, una comissió de Festa Major.

De manera global a les entitats culturals d'Abrera els afecten alguns aspectes comuns amb el moviment associatiu català avui en dia: envelliment de les juntes directives i dificultat en el relleu generacional, manca de joves en la massa social (una part important de la gent més jove no sent la necessitat d'implicar-se en la gestió de les entitats, sobretot les més tradicionals), limitació de recursos (espais, fons econòmics, ...), dependència econòmica de l'Ajuntament, poc atractiu per a les noves poblacions arribades al municipi, etc.

Els efectes d'aquesta política basada en el suport a les entitats són múltiples i a vegades contradictoris. Per una banda s'ha enfortit el moviment associatiu abrerenc, mantenint actives les entitats i les accions que desenvolupen. Però també es detecta que les entitats han anat adoptant una posició molt depenent dels recursos municipals. A més, en general i amb excepcions, han anat oferint activitats d'interès per a les persones associades però amb poca repercussió sobre la resta de la ciutadania. El sistema de subvencions nominatives, molt basat en la mera existència de l'entitat, sense requisit de plantejar un projecte i no condicionada a l'impacte d'aquesta i de les seves propostes sobre la societat, pot haver portat a aquest situació.

Per altra banda es detecten dificultats per part de les persones responsables de les entitats pel que fa a la gestió (administració, balanços, ajuts, finançament, etc.). A vegades els costa elaborar els projectes per presentar-se a les convocatòries d'ajudes públiques.

Les entitats culturals d'Abrera presenten una manca de coordinació entre elles a l'hora de col·laborar i programar o, simplement, de dialogar amb

l'Ajuntament. No existeix un ens que les agrupi. Això comporta un debilitament com a sector i una baixa capacitat d'interlocució amb l'Ajuntament.

Hi ha un hotel d'entitats a la plaça de les Escoles Velles, seu d'algunes de les associacions culturals i altres del poble. És un espai d'allotjament amb poca activitat cultural oberta al públic.

Són molt poques les iniciatives de caire privat. Dues llibreries-papereries (Papereria Abrera i Abacus), el cinema Yelmo Cines Abrera i poc més són els únics exponents del teixit empresarial mínimament compromès amb la cultura.

Al poble viu un nombre reduït de persones de l'àmbit artístic bàsicament en els sectors de la poesia, el cant líric, la fotografia, la pintura, la música, l'escriptura, la dansa, ...

L'acció cultural a Abrera està centrada en la iniciativa municipal i l'associativa. En moltes de les propostes, ambdues col·laboren donada l'orientació de la política cultura de donar suport a les entitats. Al poble hi ha una vintena d'entitats culturals amb una certa activitat.

C – Els equipaments culturals d'Abrera

Pel que fa als **espais** culturals, Abrera disposa de 3 grans equipaments: Sala Municipal, Casa de Cultura i Centre Polivalent, aquest dos últims amb usos múltiples, englobant diferents serveis culturals (Biblioteca, Escola de Música, Servei de Català, Casal de Joves, auditori, ,,...) i 2 altres equipaments (Hotel d'entitats i Casal cultural Pere Torres) que juguen, en aquests moments, un rol molt menor en quant a l'oferta cultural abrerenca. A més hi ha 5 Casals socials municipals jugant d'alguna manera, un rol social i cultural.:

C1 - Sala Municipal (Teatre)

La trajectòria de l'equipament

A principis de segle XX al municipi d'Abrera existia una petita sala de teatre i ball ubicada a dins d'una masia anomenada "Ca la Laura", a prop de l'Església de Sant Pere. S'hi celebraven balls i es van programar les primeres obres de teatre.

En temps de la guerra, de la mà de Teresa Busquets, es va crear l'Agrupació Artística d'Abrera. Gràcies a aquesta associació es va crear la segona sala de teatre d'Abrera ubicant-se al carrer Major on és l'actual Sala Municipal.

L'Agrupació Artística d'Abrera era una entitat amb uns socis que pagaven una quota periòdica. Eren els encarregats de programar tota l'activitat cultural i festiva del municipi, com la Festa Major, Reis, Carnestoltes o els Tres Tombs.

L'Ajuntament d'Abrera, quan l'Associació va començar a fer davallada de socis, va comprar l'edifici i va començar a fer-se càrrec de la programació cultural.

Al 1983 es va decidir portar a terme una reforma integral de la Sala Municipal, fins a l'actualitat.

En aquest teatre s'ha programat cinema, teatre, dansa i l'activitat actual la conforma en gran part l'activitat cultural de les entitats.

L'espai actual

La Sala Municipal actual és un espai escènic o teatre que té un aforament de 260 localitats (240 a la platea i 20 a l'amfiteatre). És un equipament que s'utilitza molt en règim de cessió a grups, escoles i entitats que el demanen. En canvi, està infrautilitzat per part del propi Ajuntament donat que només s'hi programa, un cop al mes, un cicle d'espectacles infantils. A part la Mostra de Teatre Amateur, no hi ha una programació estable per adults en tot l'any.

En aquests moments està previst fer-hi treballs de condicionament general de l'espai: millorar la dotació tècnica de l'escenari, canviar les prestacions tècniques de la cabina de so i llum, canviar les butaques ja envellides, arreglar humitats, etc. Globalment són canvis tècnics i de confort. L'edifici compleix amb les normes de seguretat requerides a un espai públic com aquest. Actualment acull també les instal·lacions de Ràdio Abrera.

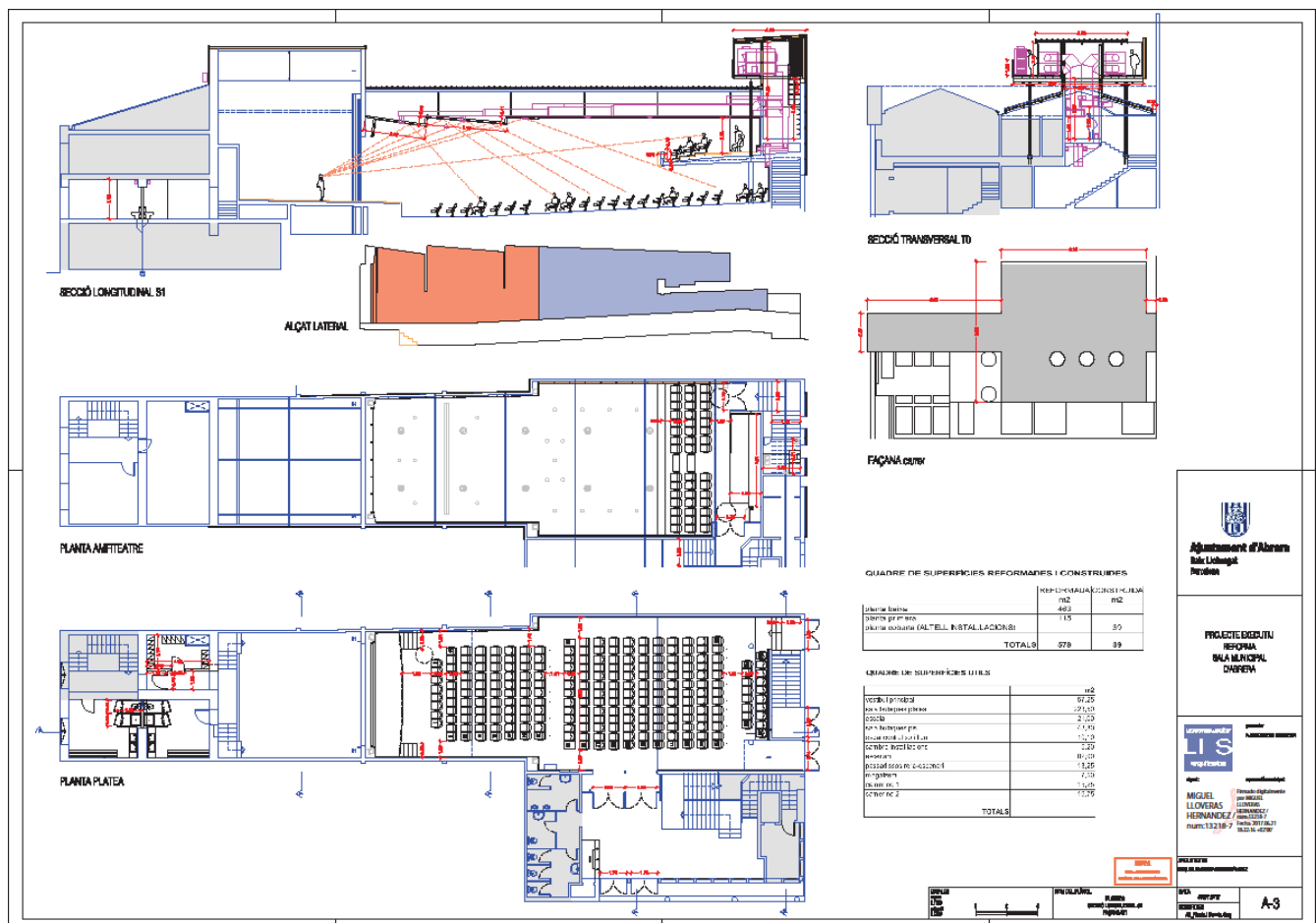
La Sala Municipal (no se'n diu Teatre) està ben ubicada, ben a prop de l'Ajuntament i disposa de facilitats per arribar-hi, aparcar, accedir-hi, etc. L'aparença exterior de l'edifici és més d'edifici industrial que d'espai cultural.

Nom: SALA MUNICIPAL			
Dependència orgànica: Ajuntament d'Abrera			
Adreça: c/ Casamada Mauri s/n			
Persona de referència i càrrec: Tècnica de cultura			
Any d'inici de l'activitat: 1983			
Sector d'actuació: Arts escèniques		Funció: Difusió d'espectacles bàsicament teatral. Activitats de caire sociocultural i d'entitats.	
Públic majoritari: Els ciutadans que formen part de les entitats que organitzen activitats escèniques pròpies.			
Horari atenció al públic: Segons programació			
Model de gestió: Municipal			
Recursos humans: No en té de propis			
Pressupost: No té pressupost propi		Superfície: 1.025 m ² Aforament: 260 localitats	
Edifici amb valor patrimonial: No		Edifici catalogat: No	
	Inexistents	Salvables	Impracticables
Barreres arquitectòniques	X		
Espais – denominació	m²	Funcions	
Sala de teatre		Representacions teatrals, conferències, presentacions, concerts i actes diversos	
Altres característiques de l'equipament:			
No es diu teatre tot i ser-ne un (platea i escenari)			
Disposa de 2 camerinos equipats amb mirall, lavabo, penja-robes i cadires. Butaques fixes			
Necessitats de canvi o millora més urgents: Treballs de condicionament: escenari, butaques, humitats, etc.			
Està mal indicada en el mapa de la web municipal			

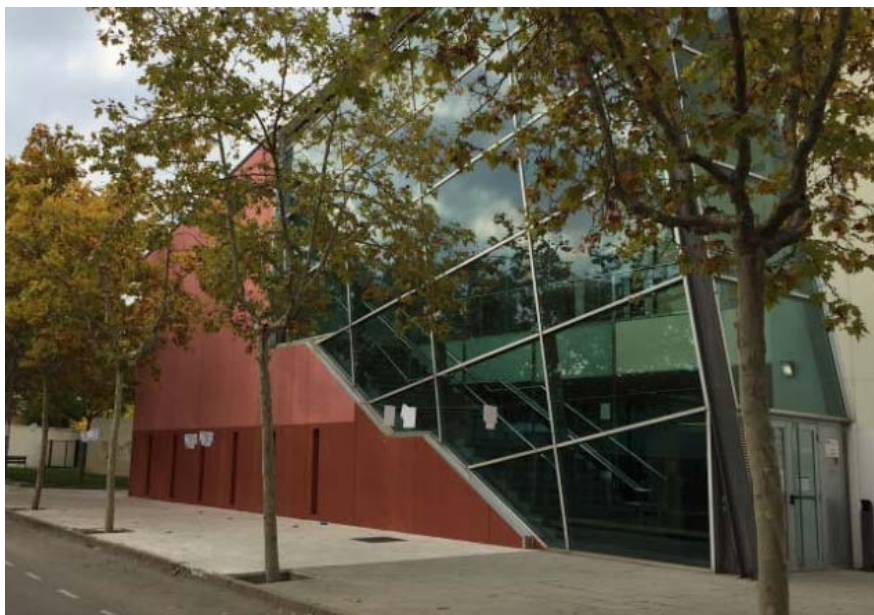
La Sala Municipal és un espai tubular o allargat (12 butaques per fila sense passadís) i amb molta profunditat: 20 files de butaques a la platea.

Plànol de la Sala Municipal

C2 - Casa de Cultura (biblioteca i altres espais)

L'edifici és obra del despatx de l'enginyer industrial Jesús Crespo Antón. És un edifici modern amb estructura prefabricada que destaca pel gran nucli d'escala orientat a sud i amb una façana de mur cortina de vidre amb perfilaria inclinada.

És un edifici gran, modern, ben dotat i situat al carrer Federico García Lorca, 17, i acull dos grans serveis culturals:

C 2.1 – La biblioteca Josep Roca i Bros

La trajectòria de l'equipament

La primera Biblioteca porta el nom de Teresa Verdaguer i Platón, vídua de Josep Platón i Sartí, i s'ubica a un edifici del barri del Rebato propietat de la Caixa Manresa.

L'any 1998 es trasllada a l'Avinguda Lluís Companys (actual seu d'urbanisme) i canvia el nom per Josep Roca i Bros, arquitecte modernista nascut a Abrera.

L'any 2001 es trasllada definitivament a la seva seu actual dins la Casa de Cultura d'Abrera.

L'actual equipament

Situada al primer pis de la Casa de Cultura, està limitada per l'espai (la meitat del que diuen els estàndards) i el personal (menys del requerit). En canvi disposa d'un fons documental lleugerament per sobre del fixat. Tot i

així, té bons resultats d'usos: quasi 8.000 usuaris inscrits i un 67% de persones d'Abrera compten amb el carnet de la biblioteca (a municipis amb una població similar, aquest percentatge és situa al 44%).

Per entrar més en el detall, a l'annex es mostren més dades sobre la biblioteca.

Taula 17. Dades de referència de 2015 i contrast amb els estàndards del Mapa de Lectura Pública 2014

	Estàndards Municipi (1)	Biblioteca Josep Roca i Bros (2)
Superfície de programa (m²)	1.194	628
Personal	5-7	4 (3 jornades laborals)
Fons documental (lliure accés)	31.833	33.787

Font: Mapa de Lectura Pública de Barcelona, Gerència de Serveis de Biblioteques de la Diputació de Barcelona. Actualització 2014

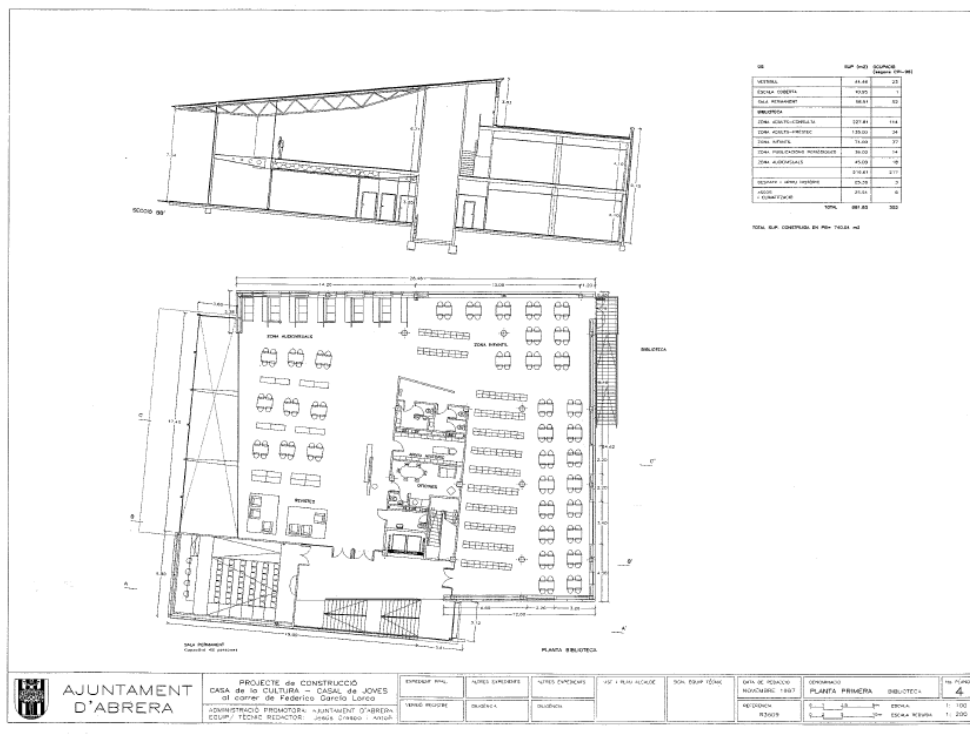
(1) Els estàndards indicats defineixen els requeriments generals mínims segons el nombre d'habitants i les característiques del municipi.

(2) Dades 2015 facilitades per la Gerència de Serveis de Biblioteques de la Diputació de Barcelona.

La convivència entre la biblioteca i la resta d'espais de la Casa de Cultura no és fàcil i les usuàries i usuaris es queixen dels sorolls que es generen, a vegades, a les altres sales, sovint cedides a entitats.

NOM: BIBLIOTECA JOSEP ROCA I BROS			
Dependència orgànica: Ajuntament d'Abrera			
Adreça: c/ Federico García Lorca, 17			
Persona de referència i càrrec: Directora de la biblioteca			
Any d'inici de l'activitat: 2001			
Sector d'actuació: Biblioteca		Funció: lectura pública, centre d'informació i formació permanent	
Públic majoritari: Un 67% de la població té carnet de la Biblioteca. Al 2015 1800 persones van participar en les activitats de la Biblioteca.			
Horari atenció al públic: tardes de 16h a 20.30h. 3 matins de 10h a 13.30h, inclòs dissabte.			
Model de gestió: Municipal			
Recursos humans: 2 auxiliars administratius a jornada completa. 1 auxiliar administratiu 17h, 1 auxiliar administratiu pla d'ocupació 26,25h			
Pressupost: 88.392€		Superfície: 628 m ²	
Edifici amb valor patrimonial: No		Edifici catalogat: No	
	Inexistents	Salvables	Impracticables
Barreres arquitectòniques		X	
Espais – denominació	m²	Funcions	
Biblioteca	517	Foment de la lectura i accés a la informació	
Sala d'actes	59	Actes de petit format	
Altres característiques de l'equipament: Està en el primer pis de la Casa de Cultura			
Necessitats de canvi o millora més urgents: L'espai està clarament per sota dels estàndards. Necessita créixer. Hi ha una baixada en els usos de la biblioteca (préstec, audiovisual, ...)			
Observacions Actualment la plaça de director/a de la Biblioteca està pendent de nou nomenament. Hi ha dificultats en programar actes degut a l'ús de l'espai per activitats d'entitats. Es ressent dels sorolls de la Casa de Cultura.			

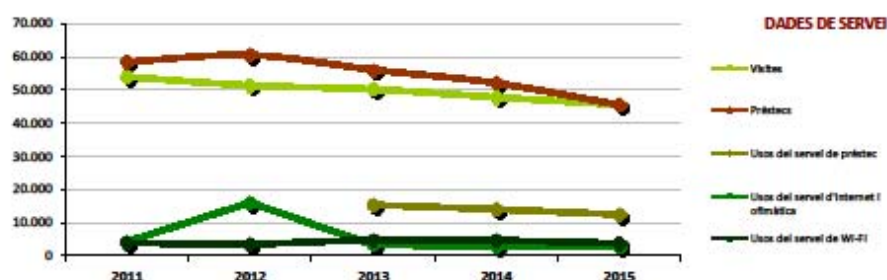
Plànol de la biblioteca

A continuació es presenten les dades bàsiques i indicadors de gestió que poden ajudar a entendre el dinamisme d'ela Biblioteca Josep Roca i Bros.

Evolució de les dades 2011-2015

	2011	2012	2013	2014	2015
Punts de servei	1	1	1	1	1
Població de la Biblioteca	11.611	11.870	12.065	12.125	12.071
Recursos					
Espai disponible (superfície en m2)	628	628	628	628	628
Personal	4	4	4	4	4
Punts de lectura	58	75	75	70	75
Ordinadors d'ús públic	9	11	11	11	11
Dies de servei (mitjana)	282	279	279	278	281
Hores de servei (mitjana)	1.524	1.513	1.508	1.505	1.519
Fons (volums a 31/12, revistes no incloses)	33.031	33.109	34.120	33.694	33.787
Creixement de la col·lecció		0,24%	3,05%	-1,25%	0,28%
Cost general del servei	228.564,42 €	200.985,47 €	229.288,47 €	254.088,70 €	276.169,74 €
Usuaris					
Usuaris inscrits a 31 de desembre	7.546	7.713	7.812	7.846	7.712
Carnets expedits durant l'any	396	413	357	306	266
% de població de l'àrea de referència amb carnet	64,99%	64,98%	64,80%	64,71%	63,89%
Resultats					
Visites	53.948	51.400	50.219	47.818	45.546
Visites als webs de les biblioteques	14.946	13.602	15.861	36.550	34.022
Préstecs	58.494	60.536	56.100	52.078	45.466
Documents que han estat prestats durant l'any	14.113	21.250	15.306	18.027	18.508
% de documents prestats (1 vegada o més)	24%	35%	27%	35%	41%
Préstecs (sense revistes)	53.997	54.123	49.534	43.613	39.530
Préstecs per document (no inclou revistes)	1,6	1,6	1,5	1,3	1,2
Ús del servei de préstec (Usuaris diaris acumulats)			15.334	14.001	12.425
Ús del servei d'Internet i informàtica (Usuaris diaris acumulats)	4.258	16.006	3.286	2.835	2.583
Ús del servei de Wi-Fi (Usuaris diaris acumulats)	3.847	3.434	4.926	4.659	3.772
Usuaris actius	3.040	3.290	3.017	3.582	2.931
% d'usuaris actius en relació als usuaris inscrits	40%	43%	39%	46%	38%

C 2.2 – Altres espais de la Casa de Cultura que estan al marge de la biblioteca

- ⇒ Sala/auditori per a 120 persones, adequada com a sala d'actes, no com a espai escènic encara que pot acollir concerts amb poques necessitats tècniques. Té una petita tarima/escenari però les cadires són mòbils i apilables. No té, però, caixa i alçada escènica, ni camerinos ni dotació tècnica (llums i so).
- ⇒ Aules i sales per a cursos i tallers que utilitzen bàsicament les entitats.
- ⇒ Buc d'assaig musical utilitzat per grups locals.

[illegible]55

	Inexistents	Salvables	Impracticables
Barreres arquitectòniques		X	
Espais – denominació	m²	Funcions	
Sala d’actes polivalent modulable	323	Actes de gran i petit format	
Centre Social i recreatiu (Bar)	298	Restauració	
Altres característiques de l’equipament: Té un bar			
Observacions: Acull la Biblioteca Josep Roca i Bros al primer pis. La Casa de Cultura l'utilitzen entitats de tot tipus, no només culturals.			

C3 - Centre Polivalent

El Centre Polivalent és un edifici dels arquitectes Joan Campmany Boada i Joan Baca Pericot de l'any 2008. Com els seus arquitectes declaraven en el projecte arquitectònic aquest edifici “permet la confluència de diferents grups de persones i fa que no es perdi mai el concepte de convivència i esperit cívic que no pot deixar de banda qualsevol grup humà”.

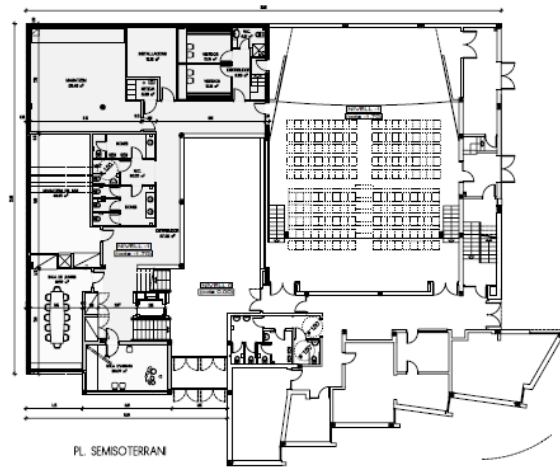
És un equipament nou i gran, de 2.368 m² situat al barri del Rebato, proper al nucli històric d'Abrera, que allotja:

- ⇒ L'Escola de Música que acull 185 alumnes.
- ⇒ El Casal de Joves amb sales de lleure i un buc d'assaig musical

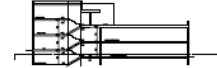
- ⇒ El PIJ – Punt d'Informació Juvenil, anomenat La Garsa
- ⇒ El Centre Obert d'atenció a la infància
- ⇒ L'Espai Jove
- ⇒ Un auditori de 188 butaques, una part d'elles retràctils per modificar l'espai per actuacions escèniques. Destaca per tenir bona acústica.

NOM: CENTRE POLIVALENT			
Dependència orgànica: Ajuntament d'Abrera			
Adreça: Plaça del Rebato, 1			
Persona de referència i càrrec: Tècnica de Cultura, Tècnica de Joventut, Educadores Socials i Director de l'Escola de Música			
Any d'inici de l'activitat: 2008			
Sector d'actuació: Cultura de proximitat		Funció: Centre obert, Casal de Joves, Escola de Musica, Auditori i Punt informació juvenil	
Públic majoritari: Joves, estudiants escola musica i famílies amb risc d'exclusió.			
Model de gestió: Municipal			
Recursos humans: 1 Tècnica joventut, 1 informador, 1 conserge, personal escola musica, 3 educadores (Centre Obert), 2 educadors (Joves) i 1 dinamitzador			
Pressupost: No té pressupost propi		Superfície: 2.368 m ²	
Edifici amb valor patrimonial: No		Edifici catalogat: No	
	Inexistents	Salvables	Impracticables
Barreres arquitectòniques		X	
Espais – denominació	m ²	Funcions	
Escola de Música	533,14	Formació en música	
Casal de joves	718,19	Múltiple	
Punt d'Informació Juvenil La Garsa	31,55	Informació	
Centre Obert	327,60	Atenció a la infància	
Espai Jove	48,00	Espai socioeducatiu en horari extraescolar	
Auditori (188 butaques)	322,77	Difusió d'espectacles de petit format, actes, conferències. Té una bona dotació tècnica	
Observacions: El centre el gestiona la regidoria de Cultura però l'utilitzen totes les regidories.			

Plànols del Centre Polivalent

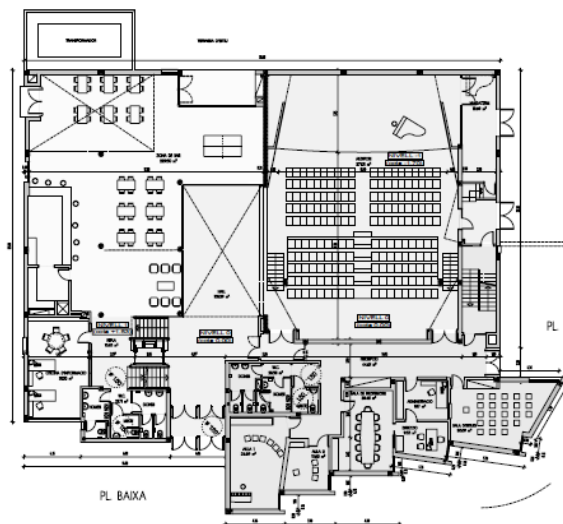
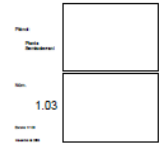

Sep. cov. Pl. Soterrani
 Sep. cov. Casal de Joves 1534 m²
 Sep. cov. Ytrei, auditiu 3754 m²
 Sep. cov. Espai Comers 8772 m²
 TOTAL COV. PLANTA 14060 m²

Projecte 036327111 d'una nova instal·lació destinada a Casal de Joves, Centre d'Art i Escola de Música i Auditiu, ubicat a l'Plaça del Marçal, s'entornant al Centre Jove d'Alfama.

Projecte d'arquitectura
 1.03

Sep. coberta al·l. d'alt
 Sep. coberta 2440 m²

PL ALTRE D'INSTAL·LACIONS

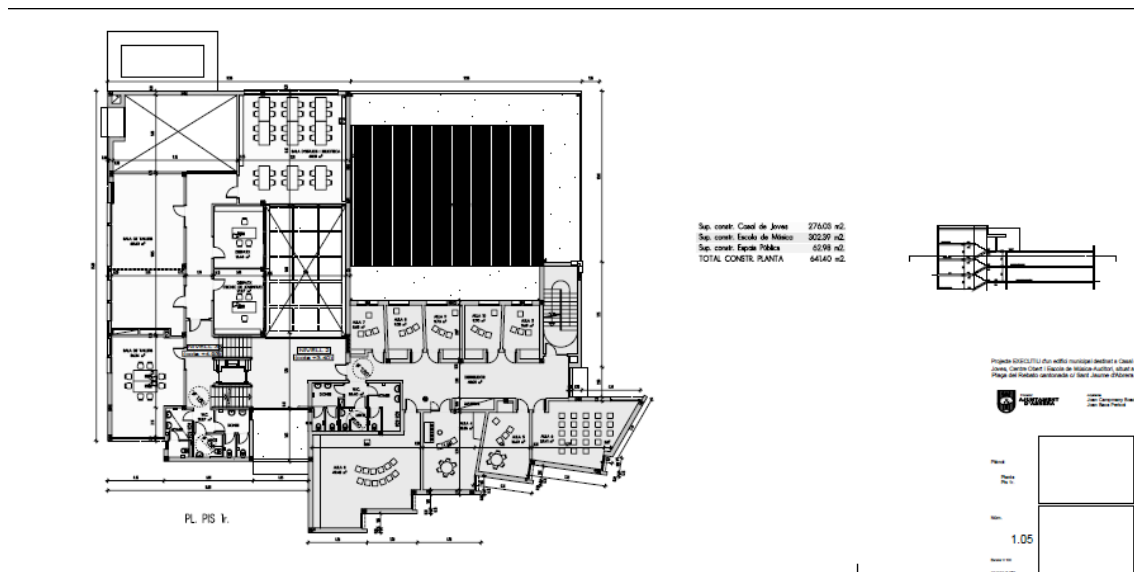
Sep. coberta pl. Baixa
 Sep. cov. Casal de Joves 1534 m²
 Sep. cov. Auditiu 3754 m²
 Sep. cov. Escola de Música 23075 m²
 Sep. cov. Espai Píctura 12956 m²
 TOTAL COV. PLANTA 13036 m²

Projecte 036327111 d'una nova instal·lació destinada a Casal de Joves, Centre d'Art i Escola de Música i Auditiu, ubicat a l'Plaça del Marçal, s'entornant al Centre Jove d'Alfama.

Projecte d'arquitectura
 1.04

C4 - Hotel d'entitats

La trajectòria de l'equipament

A principis de segle XX l'Escola d'Abrera estava ubicada a les golfes d'un edifici del carrer Nou. A l'any 1924 els pares i mares d'aquests nens es van organitzar per tal d'aconseguir un edifici més adient per ser la seu de l'Escola pública d'Abrera. Amb la voluntat dels pares i mares, persones adinerades d'Abrera i de l'Ajuntament d'aleshores, es va aconseguir que es cedís el

terreny de l'actual Hotel d'Entitats. Un acte associatiu i de lluita cap a un objectiu comú: la creació de la primera escola d'Abrera.

L'antiga escola d'Abrera, es dividia entre nens i nenes. Els mestres vivien a la planta superior del mateix edifici. Aquesta escola donava formació dels 3 als 14 anys i no hi havia divisió de nivells.

Cap als anys 70 es va finalitzar l'activitat com a centre educatiu i a partir de llavors, es va donar ús com a espai per a la ràdio del municipi. A un costat hi havia els estudis de la ràdio i a l'altre, l'informatiu d'Abrera.

Per voluntat política, tot i estar en mal estat l'edifici, es van dedicar esforços econòmics per rehabilitar l'edifici, buscant no perdre la memòria històrica i singularitat.

A l'any 1998 es va realitzar la última reforma concebent el seu ús com a espai per a entitats.

L'espai actual

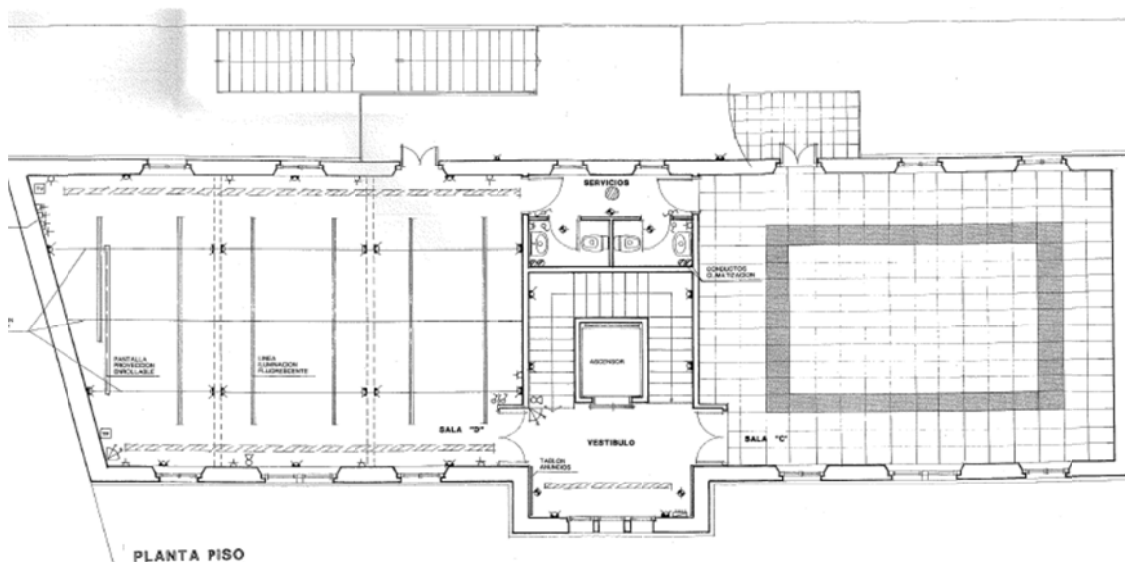
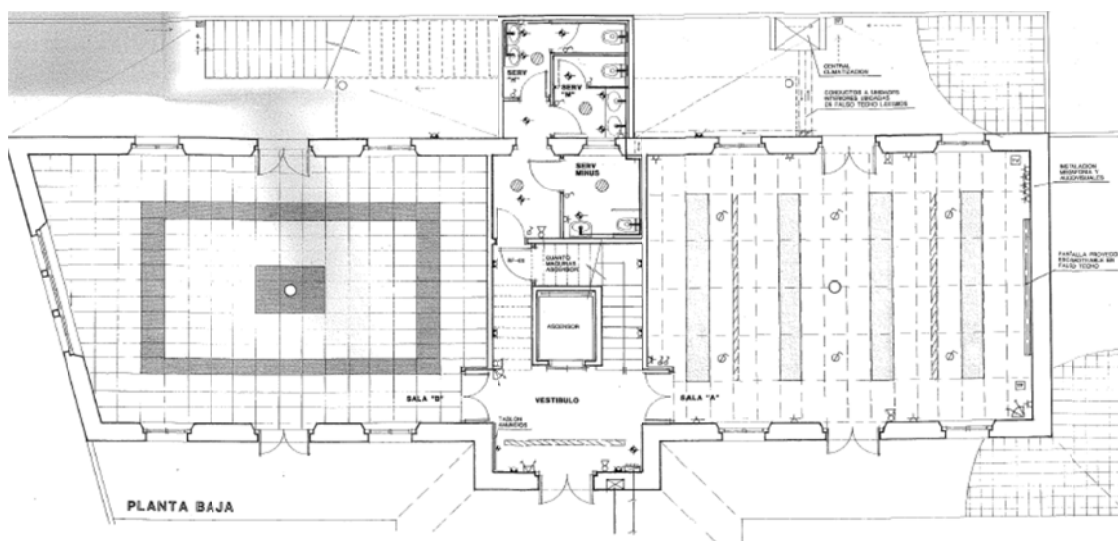
Es troba a la plaça de les Escoles Velles s/n, És un equipament de 349 m², amb 2 sales/aula per classes i tallers, un espai ben condicionat per a la pràctica de la dansa, 5 despatxos per entitats dotats d'ordinador i armaris i una petita sala de reunions. Allotja entitats així com algun servei municipal (l'Aula d'adults i les classes de Català del Servei de Normalització Lingüística). Hi tenen despatx de manera compartida o utilitzen els espais 18 associacions de tot tipus: esportives, socials, culturals, amb intensitats d'usos desiguals. Val la pena dir que algunes de les entitats que hi tenen despatx a penes l'utilitzen.

Les entitats hi desenvolupen activitat pròpia més propera a l'esport, la salut i el lleure que a la cultura. L'espai disposa d'una conserge, quatre hores a la tarda-vespre, de 17h a 21h. La reserva d'espais funciona sol·licitant l'espai a través d'una instància. L'organització de reserves es realitza amb un sistema telemàtic (Google calendar) el qual només hi accedeixen el personal adscrit a la Regidoria de Cultura.

Nom: HOTEL D'ENTITATS			
Dependència orgànica: Ajuntament d'Abrera			
Adreça: Plaça de l'Escoles Velles, s/n			
Persona de referència i càrrec: Tècnic de cultura			
Any d'inici de l'activitat: 1998			
Sector d'actuació: Cultura		Funció: Espai entitats	
Públic majoritari: Entitats			
Horari atenció al públic: De dilluns a divendres 17 a 21h i dissabtes de 10 a 13h			
Model de gestió: Municipal			
Recursos humans: 1 conserge			
Pressupost: No té pressupost propi		Superfície: 349 m ²	
Edifici amb valor patrimonial:		Edifici catalogat: No	
	Inexistents	Salvables	Impracticables
Barreres arquitectòniques	X		
Espais – denominació	m²	Funcions	
Sala A	69	Classes de català, Reunions d'entitats com el Club de Xapes, el Club de Rol, Dones i Futur, tallers diversos.	
Sala B	76	Ball: Zumba, Yoguïlates	
Sala C	69	Aula d'adults, reunions	
Despatx 1	8	Despatx per a l'Associació de caçadors (es reuneixen dissabtes de 19h a 21h) Despatx de la Creu Roja (es reuneixen dijous de 17h a 18h)	
Despatx 2	8	Despatx per a Pas a pas (disposen d'un armari) Despatx per a Associació de pescadors (disposen d'un armari)	
Despatx 3	8	Despatx per a Ballabrera (disposen d'un armari) Despatx pel Banc del Temps (disposen d'un armari) Despatx per la PAH (disposen d'un armari)	
Despatx 4	14	Sala de reunions	
Despatx 5	10	Despatx per a AFFA (disposen d'un armari) Despatx per la Xarxa (disposen d'un armari) Despatx per Abrera Sardanista (disposen d'un armari però està buit)	

Despatx 6	12	Despatx per a Dones i Futur (disposen d'un armari) Despatx pel FED Dones contra la violència de gènere
Altres característiques de l'equipament:		
Molt cèntric, a prop de l'Ajuntament		
Observacions:		
Altres entitats tenen algun espai municipal del poble: la Coral Contrapunt disposa d'un petit espai municipal, ben a prop de l'Hotel d'entitats		

Plànols de l'Hotel d'entitats

C5 - Sala cultural Pere Torres

Es troba al carrer Major, 22, situat a la part posterior inferior de la Sala Municipal. És un espai petit, de 80 m² d'usos múltiples. És on assaja la Coral Contrapunt i on es guarden els vestits del Reis. No té cap altre funció.

NOM: SALA PERE TORRES			
Dependència orgànica: Ajuntament d'Abrera			
Adreça: c/Major, 22			
Persona de referència i càrrec: Ajuntament d'Abrera			
Any d'inici de l'activitat: 1982			
Sector d'actuació: cant coral (assaigs)		Funció: Sala polivalent per assaig coral	
Públic majoritari: Membres de la Coral Contrapunt			
Model de gestió: Municipal			
Superfície: 80 m² aprox.			
	Inexistents	Salvables	Impracticables
Barreres arquitectòniques	X		
Espais – denominació	m²	Funcions	
Sala única	80 m² aprox.	Espai d'assaig	
Altres característiques de l'equipament: Es tracta d'uns baixos comercials			
Observacions: Tot i allotjar una coral, no es pot qualificar com d'equipament cultural			

C6 - Arxiu (municipal i històric)

Es troba a la Casa de la Vila (Plaça de la Vila, 46). Actualment no té funcions d'equipament cultural. Tot i ser un equipament obligatori per a municipis de més de 10.000 habitants, no disposa d'arxiver/a. S'han dut a terme tasques de catalogació i digitalització i, actualment, s'està començant a definir l'inventari i l'organització. Actualment l'arxiu no està obert al públic, tot i que s'atenen les consultes relacionades amb el fons fotogràfic a entitats i veïns que ho demanen.

C7 - Els Casals socials

Els Casals socials són espais municipals distribuïts en els 5 nuclis més poblats del municipi (tots excepte Sant Miquel), cedits a les associacions de veïns respectives de cada nucli i on aquestes, a més de tenir-hi la seu social, duen a terme activitats socials i culturals: festes, activitats familiars, etc. L'Ajuntament no hi programa res.

Els equipaments culturals d'Abrera i els estàndards del PECCat

El PECCat, Pla d'Equipaments Culturals de Catalunya 2010-2020, aprovat per decret 40/2010 de 16 de març per la Generalitat de Catalunya, tot i que ha viscut diverses vicissituds en la seva aplicació, marca uns estàndards recomanats en quant a nombre i tipologia d'equipaments de població per trams d'habitants dels municipis.

Als municipis d'entre 10.000 i 15.000 habitants (Abrera, amb 12.000 es troba de ple en aquest tram) els correspondria:

- ⇒ Arxiu municipal (AM) de 450-475 m²
- ⇒ Biblioteca local (BL) de 1.100 m² de superfície de programa¹³, equivalent a uns 1.430 m² de superfície construïda
- ⇒ Centre cultural polivalent (CCP1) de 1.285 m²
- ⇒ Espai escenicomusical (E1b) de 2.050 a 2.250 m² i aforament de 330 butaques

Fent el contrast entre els estàndards suggerits del PECCat i la realitat d'Abrera es pot conèixer l'estat del municipi en quant a aquests espais:

Taula 18. Comparativa estàndards del PECCat i la realitat d'Abrera

	Estàndards	Realitat
Arxiu	450-475 m ²	L'arxiu actual, de 189 m ² està lluny de disposar de la superfície suggerida. A més, no disposa de personal i és d'autoservei de cada departament municipal, un fet força anòmal en aquest tipus d'equipament que exigeix un control molt estricte de la documentació. L'Arxiu històric està començant a definir la seva funció de tipus cultural.
Biblioteca	1.100 m ² de superfície de programa equivalent a uns 1.430 m ² de superfície construïda	La superfície de 628m ² i el nombre de persones treballant-hi, 4 amb un total de 3 jornades, queden lluny dels estàndards. És un espai que necessita una millora.

¹³ Segons Mapa de Lectura Pública de Catalunya de 2014:
http://biblioteques.gencat.cat/web/.content/tematic/article/suport_biblioteques/eines_treball/MLPC_2014.pdf

Centre Polivalent	1.285 m²	En aquest aspecte Abrera compleix amb els estàndards amb el Centre polivalent que acull el Casal de Joves, un auditori, ... A més la Casa de Cultura juga també aquest rol de centre polivalent.
Espai escènic	2.050 a 2.250 m² - 300 butaques	En aquest aspecte Abrera compleix amb els estàndards pel que fa al teatre (320 butaques), tot i que l'espai i la dotació escènica necessiten d'una actualització. Abrera disposa d'un auditori al Centre Polivalent, més modern, amb 188 butaques però gens dotat de caixa escènica. És, per tant, un auditori ben equipat però no un espai per a les arts escèniques.

Font: realització pròpia a partir de dades del PECCat i de la realitat d'Abrera

Nota: el PECCat no entra a definir les escoles de música.

Abrera està bé en quant al nombre d'equipaments culturals (té tots els que suggereix el PECCat) però no estan tots en bones condicions. Globalment, l'arxiu i la biblioteca, els 2 equipaments obligatoris, són molt inferiors en superfície als estàndards recomanats però la Sala Municipal i el Centre Polivalent compleixen amb els estàndards, en general no tenen tot el personal necessari (arxiu i biblioteca) o no estan prou condicionats tècnicament (Sala Municipal). Per tant les necessitats globals d'Abrera no estan tant en el nombre sinó en l'ampliació i la dotació humana (Arxiu i Biblioteca) i tècnica (Sala Municipal) així com en el condicionament dels seus espais culturals.

Globalment el municipi compta amb 3 espais d'actes (Sala Municipal, auditori del Centre Polivalent i sala d'actes de la Casa de Cultura). El Centre Polivalent i la Casa de Cultura es superposen en alguns dels seus serveis: sala d'actes, aules i tallers, bucs d'assaig musical, ... i tots dos amb una funció vinculada a la polivalència.

D – Les dinàmiques culturals

D1 - La programació cultural per sectors de la cultura

A Abrera hi ha una oferta cultural basada en el cicle festiu propi de la cultura tradicional i popular i en els equipaments del poble: la sala Municipal/teatre, la Casa de Cultura amb la seva biblioteca i el Centre Polivalent amb la seva escola de música, un casal de joves i una sala d'actes/auditori.

La majoria de les activitats culturals, moltes d'elles lligades a les activitats de tipus popular, que ofereix l'Ajuntament són de caràcter gratuït. Això també ha generat una acomodació ciutadana i ara costa obtenir bones respostes de públics quan s'ofereixen activitats de pagament.

Només hi ha xifres o estadístiques d'assistència d'algunes de les activitats, però la sensació expressada per l'Ajuntament i també per les entitats és que, tot i aquesta gratuïtat, la resposta ciutadana a la programació cultural, ja sigui municipal ja sigui associativa, és força baixa, excepte en el cas d'algunes festes populars (Festa Major, Reis, Carnaval, per exemple) i de la biblioteca on els resultats són, com ja s'ha vist, més satisfactoris. Sovint, la gent jove expressa un desencís de l'oferta cultural del poble i tendeix a marxar a altres localitats que consideren més dinàmiques: Olesa, Martorell, Esparraguera i Barcelona.

Ordenada per sectors de la cultura, Abrera ofereix una programació on tots ells presenten una baixa intensitat¹⁴. Abrera no destaca a nivell comarcal o nacional per cap sector cultural en particular. Culturalment parlant es pot dir que “no està en el mapa”. En canvi, sí que destaca el algun aspecte esportiu (Festa de l'Esport, ...)

Ordenada per funcions, la majoria de les propostes estan orientades a la difusió. Hi ha poques ofertes de formació: l'Escola de Música i alguns tallers

¹⁴ Abrera té una presència molt discreta a l'agenda On anem? Que recull les propostes dels municipis del Baix Llobregat nord.

de teatre i de ball. A la resta de sectors com arts visuals, literatura, dansa i altres, la formació és pràcticament inexistent. El suport a la creació, tret d'algun suport puntual és inexistent a Abrera: hi ha només alguns pocs espais (2 bucs d'assaig) i projectes (Premi Literari) de suport a la creació artística.

Arts escèniques

Una de les activitats més reconegudes és el Concurs de Teatre Amateur Vila d'Abrera que, després de 22 edicions, acull enguany set companyies de teatre amateur de Catalunya, dues d'elles d'Abrera (Illets i Escola de Teatre). La repercussió és més a nivell de grups de teatre amateur que volen venir a actuar que de resposta de públic (557 persones, unes 80 per funció, l'any 2016). A part això, el teatre, conegut com a Sala municipal, no té una programació professional estable al llarg de l'any, únicament el cicle infantil que programa un cop al mes. El teatre s'utilitza força com a espai d'assaig pels grups de teatre locals i de l'Aula de Teatre i per activitats d'associacions, activitats de final de curs d'algunes escoles, actes institucionals, etc.

Abrera no participa en el Circuit de la xarxa d'Espais escènics Municipals, ni del programa "Anem al Teatre" impulsat per l'Oficina de Difusió Artística de la Diputació de Barcelona.

A l'Hotel d'entitats hi ha una antena de l'Aula de Teatre de Martorell.

A Abrera hi ha una única companyia estable de teatre amateur, Illets. Assaja a la Sala Municipal.

Música

En quant a la música, Abrera gaudeix d'unes quantes propostes. Tres activitats de difusió destaquen per la seva qualitat:

Sona Abrera, de recent creació, és un conjunt de 3 concerts de música a l'aire lliure amb un tema que va canviant cada any amb voluntat de consolidar-se com a cicle anual (el 2016 va ser música d'arrel mediterrània per ser l'any Lull i varen actuar Rosa Zaragoza amb Eduard Iniesta, Orquestra Àrab de Barcelona i Maria del Mar Bonet).

Mística Música és una proposta de música antiga a l'església de Sant Pere (15 d'octubre de 2016 amb Arianna Savall i 5 de novembre de 2016, homenatge a Enric Granados).

Setembre musical també és un cicle de recent creació de 3 concerts diversos (música catalana, fados i swing) a l'Hort de la Parròquia, un espai a cel obert i acollidor per a la música.

A algunes d'aquestes propostes els costa atraure la gent, amb resultats desiguals de públic: entre 90 i 190 espectador/es a Sona Abrera, entre 30 i 75 espectador/es a Mística Música i entre 32 i 44 espectador/es al Setembre Musical. Cal tenir en compte que el poc temps transcorregut impedeix encara assentar l'oferta.

Aquestes 3 propostes de cicles curts les programa directament l'Ajuntament i els preus de les entrades són molt baixos: entre la gratuïtat per a dos dels cicles i 4,30€ per concert amb múltiples possibilitats de tarifes reduïdes.

En quant a la música moderna, la gran activitat d'aquest sector és #Big Friday, una festa per a la gent jove en el marc de la Festa Major, organitzada per un grup també jove d'Abrera amb el mateix nom i amb ganes de mostrar que es pot dinamitzar el jovent i la cultura a la vila. #Big Friday també fa programes de música a Radio Abrera.

L'Escola de Música, amb 185 alumnes, ofereix estudis no reglats i té força reconeixement en la població. Últimament ha incrementat de manera important l'oferta pels més petits i ja disposa d'una oferta des de P1 a P5 que es treballa amb les escoles. Actualment el gran repte de l'Escola de Música no és tant el seu creixement (14% d'increment de matrícules el 2017) sinó desvetllar l'interès per assistir a concerts i activitats culturals al propi alumnat. Sembla una paradoxa però costa molt que els estudiants de música vagin als concerts. Aquest fenomen no és exclusiu d'Abrera, es dona a molts altres municipis: hi ha un interès per part de les famílies per venir a l'escola, però des d'un punt de vista d'activitat extraescolar. Per això costa tant captar l'interès per assistir a altres activitats culturals fora dels horaris d'entre setmana.

Literatura i foment de la lectura

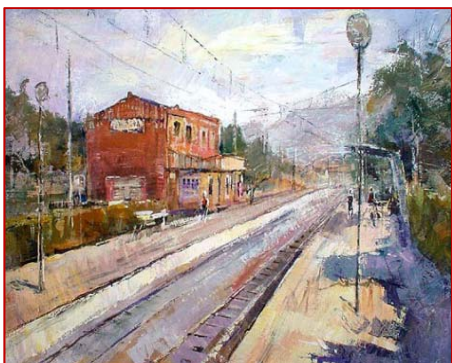

Més enllà de l'activitat promoguda des de la biblioteca, destaquen les propostes específiques fetes darrerament per a les commemoracions a l'entorn de diferents autors literaris: Cervantes i Shakespeare (Sant Jordi 2016), Pren la Paraula sobre música i poesia amb una assistència de 20 a 30 persones segons el dia i el moment (maig 2016), Lull (dins el cicle "Lletra a lletra fem municipi", 1 de juny de 2016), García Lorca (26 de novembre de 2016), ...

De l'any 2007 a 2011 es va celebrar la Mostra de les Arts de la Paraula, organitzat per l'associació In Albis i que es va deixar de fer per motius propis dels organitzadors. En el seu moment va tenir un cert impacte tant local com comarcal.

Pel que fa a l'activitat de la biblioteca, aquesta ha estat presentada en el capítol dels equipaments.

Arts visuals

El sector de les arts visuals està poc desenvolupat a Abrera. No hi ha una sala d'exposicions en condicions i, quan es fa alguna exposició ocasional, s'aprofiten diferents espais o vestíbuls dels equipaments culturals del poble.

Existeix la sala annexa de la Casa de Cultura però no està preparada per fer una exposició en condicions.

L'única activitat ressenyable és el Concurs de Pintura ràpida d'Abrera que ja va per la 40ª edició i té una altíssima participació de pintors vinguts de tota Catalunya.

Patrimoni

Les línies d'actuació de la regidoria d'Acció Cultural i Patrimoni passen, en aquest últim sector, essencialment per l'Arxiu i el treball de recerca que s'hi fa:

1. Organitzar, conservar i difondre el patrimoni documental amb la creació de l'Arxiu històric municipal i el recull digitalitzat de documents dipositats en altres arxius que fan referència a Abrera
2. Recopilar la bibliografia existent d'Abrera, ampliant les referències locals
3. Restaurar els elements emblemàtics i donar-los a conèixer als ciutadans
4. Recuperar la tradició oral i les històries de vida donant-los a conèixer
5. Promoure la recerca històrica, artística local, especialment, entre els infants i joves

Seguint aquestes línies, la Regidoria d'Acció Cultural i Patrimoni ha posat en marxa el mes de gener de 2017 el projecte "Abrera, l'abans", que té com a objectiu preservar la memòria oral de la vila, elaborant una sèrie d'entrevistes a veïnes i veïns del municipi.

De forma paral·lela, s'estan cercant documents sobre Abrera que figuren en altres arxius del país (Fons Requesens:, dipositat a l'Arxiu Nacional de Catalunya, Arxiu de la Corona d'Aragó, Arxiu de Protocols de Barcelona, etc.) per poder tenir informació àmplia i el més completa possible de l'evolució històrica del municipi.

L'Arxiu municipal no compta amb personal propi, i a efectes pràctics fins ara és bàsicament administratiu. És d'autogestió per part dels diferents departaments municipals.

L'Arxiu disposa d'un fons de més de quatre mil fotografies històriques de la vila d'Abrera. A finals de 2016 es va catalogar l'arxiu d'acord amb la normativa arxivística i registrant en una base de dades per, en una segona fase, durant el 2017, digitalitzar-lo. L'objectiu és conservar el fons i posar-lo a l'abast de la ciutadania. Actualment l'arxiu no té encara un impacte cap al públic tot i que s'atenen les consultes relacionades amb el fons fotogràfic a entitats i veïns que ho demanen.

Tota aquesta feina s'està fent amb una persona contractada 6 mesos a través d'un pla d'ocupació. No hi ha, per tant, cap garantia de continuïtat en la feina començada.

Abrera compta amb l'Inventari i el Mapa de patrimoni cultural¹⁵ realitzat per l'Oficina de Patrimoni Cultural de la Diputació de Barcelona. Hi consten 102 bens registrats, la majoria masies i cases del poble. Els elements que destaca l'Inventari són:

- a) El jaciment ibèric de l'Hostal del Pi
- b) La vil·la romana de Sant Hilari
- c) El castell de Voltrera (Bé Cultural d'Interès Nacional (BCIN))

¹⁵ Inventari del Patrimoni Cultural d'Abrera. Diputació de Barcelona. 2008.

- d) Església parroquial Sant Pere d'Abrera
- e) Les masies en el seu conjunt
- f) Els espais naturals del terme municipal

Per a la totalitat de bens inventariats, la taula següent sintetitza la realitat actual:

Taula 19. Bens patrimonials inventariats. 2008

	Núm.	Percentatge
Patrimoni immoble	71	69,61%
Patrimoni moble	6	5,88%
Patrimoni documental	6	5,88%
Patrimoni immaterial	9	8,82%
Patrimoni natural	10	9,80%
Total	102	100,00%

Font: Oficina de Patrimoni Cultural, Diputació de Barcelona - <http://www.diba.cat/web/opc/xep/08001>

Abrera no compta, actualment, amb cap museu. La principal activitat vinculada a la difusió del patrimoni local és l'elaboració d'una ruta o itinerari pels elements patrimonials emblemàtics de la vila. Els elements comptaran amb un senyalitzador per conèixer la seva història. La Diputació de Barcelona dóna suport al projecte i a la seva implementació.

Sector audiovisual

El Cine Club Emmetcinats fa una sessió al mes al Casal de Joves a l'Auditori del Centre Polivalent.

Abrera té uns cinemes Yelmo amb 6 sales que acaben passant una desena de pel·lícules al dia, totes elles de tipus comercial per adults i alguna per a infants.

Cultura tradicional i popular

És el sector més dinàmic del poble, molt lligat a les entitats del poble. Evidentment, la Festa Major del municipi per Sant Pere és el moment culminant tot i que també tenen força ressò la Cavalcada de Reis, el Carnaval i les festes majors de cadascun dels nuclis del poble. Aquesta part de la política cultural recau en la Regidoria de Cultura. La resposta de públic (sense comptar amb registres) sol ser molt elevada.

El cicle festiu d'Abrera segueix la pauta del calendari. No té, com s'ha vist, cap festa exclusiva del municipi:

- Cavalcada de Reis
- Carnaval
- Caramelles
- Sant Joan
- Festa Major
- Festa Major dels nuclis
- 11 Setembre
- Encesa de llums
- Cagatió popular
- Festa de cap d'any
- Premis d'Investigació Local

Altres

La Fira Primavera Weekend ABRERA Street Food de caràcter gastronòmic (amb *food trucks*), lúdic i artístic, i organitzada per l'Ajuntament, ha tingut un gran èxit en la seva primera edició de 2016, reunint unes 2.000 persones. La segona edició, l'any

2017, ha tingut també una resposta de públic molt elevada.

Ràdio Abrera, municipal, té una programació musical en diferents espais de la graella. Entre d'altres programes hi ha el "Big Friday", amb el mateix nom que la festa de música electrònica i el grup que l'organitza.

Recapitulant, es pot veure que l'acció cultural d'Abrera està molt centrada en la cultura tradicional i popular.

Dins les arts, destaca lleugerament la música i la literatura. Les arts escèniques no solen passar de l'àmbit amateur. Les arts visuals són pràcticament inexistents.

El patrimoni i la memòria comencen a treballar-se. Fins ara havia sigut un capítol poc actiu.

D2 - Abrera a la recerca d'una identitat cultural

Malgrat que s'ha intentat en diferents moments buscar-ne, a Abrera no hi ha cap aspecte que sobresurti en quant a la identitat cultural a ulls dels propis

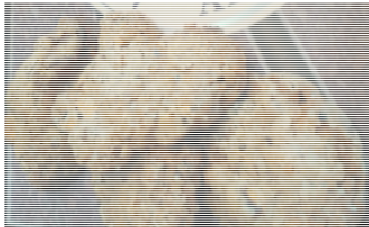
habitants. No té cap edifici o monument singular¹⁶, ni element tradicional o festiu propi, ni personatge o llegenda específica. Només alguns aspectes destaquen molt feblement tot i que la majoria de la població els desconeix:

Porrons del barri del Rebato¹⁷. És potser el més conegut però avui en dia no en queda cap rastre tangible, més enllà d'una escultura en una rotonda.

La Garsa d'Abrera¹⁸, present com a bèstia al grup de diables Bram de Foc, a la mà esquerra de la geganta d'Abrera, la Roser, a l'estendard i a una de les danses de la desapareguda colla Bastoners d'Abrera i al nom del Punt d'Informació Juvenil.

Pastissats “abrerencs”, creació recent d'una pastisseria del poble per dotar-lo d'un producte gastronòmic propi.

L'escut municipal fa referència a l'arbre (d'aquí Abrera) però no consta enlloc cap referència real ni simbòlica a una arbreda prou reconeguda.

¹⁶ El castell de Voltrega del segle XI i al nucli de Vilalba es troba en un estat molt malmès i no representa un element simbòlic sentit per part de la població.

¹⁷ Un desaparegut restaurant oferia, als viatgers que s'aturaven, vi gratuït a qui pogués aixecar els porrons amb una sola mà.

¹⁸ Dites populars recollides a apuntsdunnummulit.com: “Si vas per Abrera a la Festa Major et donaran garsa” i “A Abrera, per Sant Pere maten la garsa”.

De manera global, cap d'aquests elements simbòlics té actualment prou presència en l'imaginari col·lectiu, ni acaba essent un signe d'identitat del poble.

Cal remarcar que Abrera es troba en el mig d'un triangle de 3 poblacions amb més identitat cultural: Olesa, Esparraguera i Martorell. A Abrera li costa destacar en aquesta situació.

La combinació entre la ubicació d'Abrera en mig de 3 municipis més poblats i més dinàmics (Esparraguera 21.766 hab., Martorell 27.645 hab. i Olesa 23.645 hab.), la dispersió en nuclis fragmentats, dispersats i mal connectats entre ells, la procedència d'altres municipis d'una part important de la població, el treball fabril fora del municipi, una oferta cultural local limitada, una manca d'elements simbòlics i identitaris destacats i una població amb nivells discrets de participació ciutadana i de consum cultural fan que a Abrera hi hagi un baix sentiment o orgull de pertinença al municipi.

D3 - La comunicació

La difusió de les propostes culturals a Abrera es duu a terme en múltiples suports i d'acord Pla de Comunicació de l'Ajuntament d'Abrera pendent d'aprovació:

1. Web municipal on es presenta una agenda interactiva amb les activitats i també un directori d'equipaments i d'entitats culturals, tot i que poc actualitzat en el seu contingut. Està renovada i adaptada als dispositius mòbils i permet fer enviaments de butlletins electrònics.
2. La web de la biblioteca Josep Roca i Bros és molt completa i enllaça amb la Web de la Diputació de Barcelona. També està adaptada als dispositius mòbils.
3. Butlletí municipal d'Abrera, recentment renovat, publicació de 24 pàgines que acull, entre d'altres les propostes culturals municipals.

4. La Bústia, publicació general impresa i digital que abasta 10 municipis, la majoria d'ells del Baix Llobregat Nord. Embústia 46.000 exemplars i distribueix uns altres 4.000 exemplars en diferents punts.
5. On anem?, publicació digital de l'àmbit territorial del Montserratí (entorn de Montserrat)

Des de les regidories de Cultura o Acció Cultural i Patrimoni no s'utilitza les xarxes socials habituals (Facebook, twitter i altres) de manera genèrica. Només la Casa de Cultura - Biblioteca i el Casal de Joves sí que les fan servir per comunicar.

Per Reis, per a la Festa Major i per alguna altra activitat s'edita un programa específic.

Globalment la comunicació dona bons resultats pel que fa als formats convencionals en paper i web que s'adrecen a un públic adult malgrat algun descontentament expressat per algunes de les persones consultades. En canvi els formats digitals que s'adrecen, sovint, a un públic més jove, necessiten una millora per aprofitar convenient el potencial de les xarxes socials; els més actius en aquest àmbit són la biblioteca i el Casal de joves.

Principals reptes de la cultura i la política cultural a Abrera

A Abrera se li plantegen uns reptes de futur als quals ha de saber respondre adequadament:

Una necessitat d'aprofundir en la cohesió de la societat

Abrera és el fruit d'una societat diversa generada per diferents onades migratòries que caldria contribuir a fusionar amb més força

Un impuls a la identitat cultural abrerenca

Els elements identitaris d'un poble ajuden a cohesionar les societats i al sentiment de pertinença a la comunitat

Una política cultural que enforteixi les arts i el pensament

Abrera necessita d'un impuls a les arts com element d'enriquiment de la vida cultural local

Un impuls al patrimoni

El patrimoni és a la vegada element identitari, de memòria, d'orgull i de gaudi. Sovint és el fet diferencial d'una societat i Abrera ha d'enfortir aquest aspecte

Un increment general de públics de la cultura

En una societat poc avesada al consum i les pràctiques culturals, un increment de públics permetrà enriquir les persones i la comunitat

Més oportunitats a creador/es locals

Qui crea en cultura aporta a la societat un valor intangible que permet a la resta viure millor. Cal, però, facilitar aquest acte creatiu

PROPOSTES DE MILLORA DE LA POLÍTICA CULTURAL A ABRERA

Abrera ha d'enfocar la seva política cultural a mig i llarg termini. Els reptes que es planteja són grans i necessiten temps per fer-se efectius. Cal acompanyar-los d'estratègies adients. Els objectius d'aquesta nova orientació de la política cultural són:

1 - Objectius del Pla de Cultura d'Abrera

Els objectius són els elements que defineixen millor un Pla de Cultura, li donen sentit, orienten la seva acció i permeten avaluar el seu desenvolupament. Els objectius d'un pla estratègic es defineixen a mitjà i llarg termini, tot i que han d'anar essent palpables al llarg dels anys d'implementació del pla. Aquest Pla es planteja com a finalitat **repotenciar la vida cultural a Abrera** tant en els seus aspectes dinàmics com en els estructurals. Per això es defineixen 3 objectius que articulen aquesta finalitat:

En l'esfera social

- A. **Enfortir la cultura com a factor de cohesió social de la societat abrerenca**, formada per la suma dels grups que configuren les diferents arribades migratòries que l'han anat conformant en les últimes dècades.
- Justificació: la societat d'Abrera és la resultant de 4 grans grups de població: societat d'origen pagès i menestral, migració espanyola dels anys 60-70 del segle passat per motius de feina a les indústries locals, migració metropolitana dels anys 90 del segle passat i del segle XX per motius d'habitatge, migració estrangera del segle XXI per motius de feina sovint en els serveis i la construcció. Totes elles necessiten trobar nous referents que siguin compartits en la societat actual i Abrera no disposa en aquests moments de cap element cultural simbòlic de referència clarament compartida.*

En l'esfera cultural

- B. Ampliar els públics de la cultura**, tant pel que fa a les activitats de caràcter artístic i patrimonial, sovint més exigents, com pel que fa als nivells de participació ciutadana en la vida cultural abrerenca.

Justificació: actualment la societat abrerenca, per la seva realitat territorial, social, laboral i formativa, manté uns baixos nivells de consum de les propostes culturals més institucionals, basades en les arts i el patrimoni. De la mateixa manera, per la manca d'identificació amb el poble, tendeix a implicar-se poc en la vida cultural local. Si es parteix dels beneficis que el fet cultural aporta a l'enriquiment de l'individu i de la societat, és bo pensar que una societat més activa culturalment parlant és una societat més forta i desenvolupada. Aquesta voluntat dinamitzadora ha de ser especialment sensible amb la població jove.

En l'esfera interna municipal

- C. Millorar els sistemes d'estructuració i funcionament municipals**

Justificació: un ajuntament que es planteja els dos primers objectius ha de disposar d'un sistema de treball altament operatiu i, actualment, aquest sistema necessita de més planificació, coordinació per assolir els objectius socials i culturals, i recursos tant humans com econòmics.

2 - Desenvolupament de les línies estratègiques

Les estratègies són les decisions que es prenen sobre la manera d'intervenir per tal d'assolir els objectius. Les estratègies són exitoses si contribueixen a aquest assoliment. Marquen una manera de fer i unes prioritats.

Les grans línies d'aquest Pla de Cultura i els 10 projectes estratègics són:

Línia 1: La cultura com factor de cohesió i desenvolupament social

PE 1: “Abrera ens uneix”, programa cultural per a la cohesió social

PE 2: Crear un projecte anual transversal

PE 3: Definir la Garsa (i el Garçot) com a element cultural destacat del municipi

Línia 2: Per unes entitats culturals més fortes i més dinàmiques

PE 4: Un nou sistema de suport a les entitats culturals

PE 5: Impulsar la Coordinadora d'Entitats Culturals d'Abrera

Línia 3: Per un impuls a la cultura accessible i de qualitat

PE 6: Nou programa general d'acció cultural a Abrera basat en les arts i el patrimoni

PE 7: “Abrera Ateneu”, per qui vulgui anar més enllà

PE 8: Abrera audiovisual

Línia 4: Impuls a una nova governança i la millora de l'estructura municipal de cultura

PE 9: Potenciar l'estructura municipal per enfortir la política cultura

PE 10: Impulsar el Consell de Cultura d'Abrera

Línia transversal: l'acció en el territori

Línia 1: La cultura com factor de cohesió i desenvolupament social

La cultura és una eina que pot ajudar molt a estructurar una societat i un territori. En aquest cas, la necessitat prové de la diversitat d'orígens de la població d'Abrera i el baix sentiment de pertinença que existeix al municipi.

PROJECTE ESTRATÈGIC 1

“Abrera ens uneix”, programa cultural per a la cohesió social

Fer un programa específic, transversal entre diferents regidories per facilitar la integració de totes les persones que han arribat a viure al municipi i enforteixi el sentiment de pertinença al poble dels que ja hi viuen. Des de l'àmbit cultural (les dues regidories implicades), això comporta treballar la interrelació dels diferents grups socials en aquelles activitats on això és més factible: (cicle festiu, Festa Major, biblioteca, activitats al carrer ...).

L'objectiu ha de ser la cohesió i l'instrument ha de ser la cultura.

Caldrà implementar aquest programa començant per les franges infantils, adolescents i juvenils: a l'escola, a l'institut, a l'esplai, al casal de joves, a la biblioteca, al teatre, a les festes populars ...

Caldrà tenir una especial sensibilitat envers els diferents nuclis territorials de població d'Abrera.

PROJECTE ESTRATÈGIC 2

Crear un projecte cultural anual transversal

Una manera d'unir la comunitat és implicar-la tota al voltant d'un tema comú. En aquest sentit Abrera hauria de generar un projecte o una activitat cultural anual (o biennal) temàtica, que anés canviant cada any d'acord amb les propostes expressades per la societat abrerenca i els seus agents culturals. L'objectiu seria aconseguir incrementar la imatge positiva i el sentiment de

pertinença de la població al seu municipi. Al voltant d'aquesta activitat s'hi implicarien diferents regidories municipals, els centres de formació, les entitats culturals (també altres), el comerç local i persones a títol individual. Caldria buscar el suport econòmic de l'empresa local. Exemples d'això serien algun aniversari històric de la comunitat (un fet, un personatge, un monument, ...), un tema social (la pau, la solidaritat, ..), un tema artístic i creatiu , Al seu voltant girarien les programacions del poble (biblioteca, escola de música, escoles i institut, el teixit associatiu, grups no formals amb inquietuds culturals, joves, etc., tematitzades d'acord amb el centre d'interès corresponent.

PROJECTE ESTRATÈGIC 3

Definir la Garsa (i el Garçot) com a element cultural destacat del municipi.

Recuperar o generar la Garsa com a element cultural singular del municipi. Cal que la gent i les entitats se'l faci seu, senti un cert orgull i l'adopti com a símbol del poble.

Caldrà treballar i impulsar la consolidació d'una festa pròpia com és el cas de la Garsa, integrada dins la Festa Major, nova per a tothom, de caire popular, participativa, integradora, multicultural, al carrer, que repercuteixi en figures tangibles de la garsa, acompanyada d'alguna cançó específica, d'una campanya de presència urbana de la garsa al poble, etc.

Caldrà donar suport específic a aquelles entitats que, en la seva programació, incorporin elements referents a la Garsa. Haurà de ser l'element simbòlic identitari d'Abrera.

“Hi ha diverses versions del perquè es representa tant sovint aquest animal. Una versió bastant antiga, explica que per la festa major de Sant Pere era costum a les cases, fer un dinar a base de garses, que es cuinaven de forma succulenta. Una versió més moderna afirma que s'anomenaven "garses" a les dones d'Abrera que anaven a treballar a la Colònia Sedó d'Esparraguera i com que a l'hivern feia molt fred, es

protegien amb unes grans capes negres. Finalment, segons la tradició popular catalana, les garses representaven les bruixes encantades que avisaven els pastors de la presència del llop, als pagesos de la proximitat dels llangardaixos i les serps i a la gent del poble de que s'acostava la guilla per emportar-se les gallines. Com es veu hi ha diverses versions de la presència de la garsa. El cas és que era tinguda com una au providencial i en el seu honor, durant les festes, es feien balls rodons i cantarelles”. (extret del web de la Federació de Bestiari de Foc del Baix Llobregat)

Propostes d'acció:

1. Enfortir els programes culturals amb l'escola que permetin una major familiarització dels infants amb la cultura, sobretot aquells que no la viuen a fons a nivell familiar. Cal aprofitar que la regidoria d'Acció Cultural també ho és d'Ensenyament i aplicar propostes culturals a les escoles, així com l'impuls que representa el Pla Educatiu d'Abrera realitzat al llarg de l'any 2017.
2. Enfortir el paper dels equipaments culturals com a espais de trobada, en particular la Biblioteca - Casa de Cultura i el Centre Cultural Polivalent. En aquest sentit s'hauria de contemplar i facilitar els mitjans per tal que el servei de bar que s'ha posat en funcionament a la casa de Cultura sigui un nou agent impulsor i acollidor d'iniciatives culturals.

3. Desenvolupar més activitats de formació artística a través de cursos, tallers, etc. en els equipaments ja citats. Són espais de formació per a persones amb inquietuds creatives, però també espais de relació i socialització.
4. Dur a terme propostes i activitats de tipus sociocultural i de proximitat destinades a incentivar els hàbits socials i culturals. Són espais de relació i socialització. Més enllà dels aprenentatges artístics, cal orientar-los també a desenvolupar tant els aspectes educatius sobre les persones com els aspectes socials sobre la comunitat.
5. Treballar més estretament amb Joventut per tal de facilitar la inserció d'adolescents i joves en la vida social i cultural d'Abrera. El Pla de Joventut ha de ser una eina compartida entre els dos sectors en aquells aspectes que els afecten.
6. Facilitar més interlocució, més cogestió, més coordinació i més participació de les i dels joves en la cultura d'Abrera. Això vol dir ser més sensibles a la presència de joves en les comissions, convocatòries, activitats i altres de la cultura a Abrera.
7. Potenciar més la Flama del Canigó i Sant Joan com a festa de l'estiu i espai de relació ciutadana al voltant de la festa, el foc, el carrer, l'aire lliure, l'entrada de l'estiu, etc.
8. Promoure programes d'integració social a partir de l'activitat cultural. Apropa Cultura és un programa socioeducatiu dels equipaments culturals de Catalunya¹⁹ adreçat als usuaris de centres socials que treballen amb persones en situació de desigualtat, discriminació, vulnerabilitat i en risc d'exclusió social.

¹⁹ Apropa Cultura rep el suport de la Generalitat de Catalunya, la Diputació de Barcelona. l'Ajuntament de Barcelona i l'Obra Social de La Caixa. www.apropacultura.cat.

9. Vetllar per l'accessibilitat a l'oferta cultural de les persones amb dificultats sensorials, motrius o intel·lectuals. Caldria assegurar que tots els equipaments i programes passen un test d'idoneïtat en aquest doble sentit fixant-se sobre les barreres arquitectòniques, l'accés als continguts i altres.
10. Promoure la creació d'un Batxillerat artístic a Abrera per evitar que els alumnes marxïn a Esparraguera o altres municipis.

Les associacions són un gran motor de la cultura a Abrera. Sense elles gran part de les propostes culturals del municipi no es durien a terme. La funció d'un ajuntament és treballar per a què aquest moviment associatiu es mantingui fort i dinàmic.

PROJECTE ESTRATÈGIC 4

Un nou sistema de suport a les entitats culturals

Cal que es valori més aquelles entitats i propostes que fan un esforç per assolir un impacte sobre la societat i els col·lectius més vulnerables, per la innovació en les propostes, per la col·laboració amb l'entorn, etc. Cal estudiar la possibilitat d'implementar una normativa basada en l'aportació cultural de les propostes, la renovació i la innovació, evitant una situació acomodaticia tant per part de l'Ajuntament, distribuint fons, com de les entitats, rebent-los. I tot això en convocatòries obertes, públiques, calendaritzades, amb barems conseqüents amb la política cultural municipal definida en aquest Pla de Cultura i la seva aplicació derivada de cada any o exercici, prioritzant les propostes associatives que potenciïn la participació i la implicació ciutadana, així com aquelles que fan de les entitats espais de cohesió social. Caldrà també treballar amb atorgaments transparents i justificacions exigents en resultats i costos, etc. Caldrà valorar la continuïtat en les propostes sobre el simple impacte efímer, la implicació sobre el consum, l'agregació sobre la segregació, la innovació sobre la repetició, etc.

Cal contemplar la possibilitat d'establir convenis biennals o triennals que vagin més enllà de la subvenció anual, per a propostes que necessiten més temps per implementar-se.

PROJECTE ESTRATÈGIC 5

Impulsar la Coordinadora d'Entitats Culturals d'Abrera

Les entitats culturals necessiten d'un espai de trobada propi, on es poden relacionar, debatre, coordinar-se, etc. I aquesta és una responsabilitat exclusiva del moviment associatiu. L'Ajuntament pot promoure, impulsar i recolzar iniciatives en aquest sentit.

Propostes d'acció:

11. Implicar les associacions en la creació d'un projecte cultural anual que aglutini totes les entitats culturals i altres de la vila.
12. Donar suport a les entitats que afavoreixin una programació estable per a públic infantil i familiar.
13. Fomentar la participació i l'associacionisme juvenil (contemplat en el Pla de Joventut), donant suport a iniciatives de joves (encara que formalment no siguin associacions) que fan propostes per aquesta franja d'edat. El Big Friday és un bon exemple.
14. Prioritzar els projectes que impliquin diverses entitats que s'hagin ajuntat per col·laborar.
15. Fer una Fira de les entitats (culturals i altres) per donar-los visibilitat de cara a la població, a imatge de la Fira d'Entitats Esportives Locals. Podria coincidir amb la Festa Major o altra activitat.
16. Impulsar la creació de la Comissió de Festa Major, constituïda per entitats i persones dinamitzadores de la cultura local, amb la funció d'estructurar, organitzar, gestionar i dinamitzar aquesta festa al poble.
17. Impulsar la Comissió Jove de la Festa Major (contemplat en el Pla de Joventut).

18. Potenciar la participació de les i dels joves en el disseny i l'avaluació de la programació de festes populars.
19. Donar ple suport a la recent recuperació l'Esplai Voltterra d'Abrera.
20. Generar un programa de suport i formació de les entitats per facilitar el funcionament intern, els tràmits administratius, la presentació de projectes a les convocatòries específiques, l'elaboració de pressupostos, la recerca de fons addicionals, etc.
21. Impulsar el relleu generacional en aquelles entitats excessivament envellides i poc dinàmiques.
22. Delegar o contractar, en les entitats que estiguin capacitades, la gestió d'alguns dels projectes d'iniciativa municipal. Sempre que hi hagi una entitat capacitada, motivada i disposada a definir i dissenyar un projecte o a organitzar una activitat cultural, l'Ajuntament hauria d'arribar a cords per delegar-li la gestió i orientar la seva feina cap a àrees amb menys iniciatives ciutadanes.
23. Crear un inventari d'espais disponibles per a les entitats amb diferents nivells d'ús i amb les condicions d'accés i d'utilització.
24. Crear un inventari de recursos tècnics i infraestructurals a disposició de les entitats amb la seva equivalència de costos i els mecanismes per accedir-hi.

Fruit de l'evolució de les ocupacions del camp i de la indústria a ocupacions urbanes i de serveis, les societats contemporànies requereixen d'una oferta cultural a l'abast de públics inicialment més minoritaris que, amb el temps, es va normalitzant. La presència de població jove i metropolitana eleva sovint el nivell de demanda i aquesta acaba infiltrant tots els estrats de la societat.

PROJECTE ESTRATÈGIC 6

Nou programa general d'acció cultural a Abrera basat en les arts i el patrimoni.

Amb la cultura que desenvolupen les entitats, generalment al voltant del cicle festiu ja consolidada, aquesta ha de ser la gran proposta d'Abrera pel que fa a la cultura en els pròxims anys: cal apostar més per les iniciatives que comporten accions relacionades amb la creativitat. En aquest aspecte els públics joves i els de procedència metropolitana poden ser, alhora, motor i beneficiaris. Es tracta de fer un programa cultural on tinguin lloc les arts escèniques, les arts visuals, la música, la literatura, el pensament i el coneixement. Ha de tenir un segell de marca i de qualitat propis. En un primer moment ha de centrar-se en el Casal Municipal o Teatre i la programació escènica i musical estable, i també en l'aposta per la literatura (biblioteca, Festival de les Arts de la Paraula/Pren la paraula, actes literaris ...).

PROJECTE ESTRATÈGIC 7

“Abrera Ateneu”, per qui vulgui anar més enllà

A Abrera, com a tot arreu, hi ha gent interessada per àmbits específics de la cultura que requereixen diferents formats d'implicacions. Es tracta de crear un programa anual que proposi activitats culturals que permetin fer una aportació a públics més propers al debat i al pensament cultural contemporani. “Abrera Ateneu” permetrà desenvolupar conferències, debats, col·loquis,

presentacions de llibres, etc. sobre temes històrics, nous reptes de la nostra societat, política, economia i societat, la difusió de la cultura científica i tècnica, l'exploració dels límits dels sectors culturals, valors i ètica, etc. Ràdio Abrera podria incloure alguna d'aquestes activitats en algun dels seus programes. Aquest programa pot ser co-gestionat amb entitats o persones interessades en fomentar el pensament i la crítica. Pot haver un/a comissari/a o un tema diferents cada any o cada temporada.

PROJECTE ESTRATÈGIC 8

Abrera Audiovisual, eina de cultura

Impulsar la confecció i realització d'un programa pilot d'activitats a l'entorn del sector audiovisual i dels videojocs educatius, adreçat a diferents segments d'edats. Hauria de ser un programa coherent, amb continuïtat en el temps i amb caràcter innovador a nivell formal i de continguts, considerant les escoles com una plataforma pedagògica en l'àmbit de l'audiovisual i el cinema, contribuint a fer present als centres educatius del poble les possibilitats dels audiovisuals i dels videojocs educatius com eines pedagògiques que fomenten les habilitats i les capacitats mentals, psicomotrius, d'assimilació i retenció, organitzatives, creatives, analítiques, de generació d'estratègies per afrontar diferents situacions, sense perdre cap de les atraccions que tenen els videojocs de caràcter més convencional. Es tracta d'impulsar, en el marc educatiu i per públics d'infants i joves una eina que faciliti l'accessibilitat a la cultura a través del sector o format audiovisual.

Propostes d'acció:

Sobre les arts escèniques (Teatre o Sala Municipal i altres)

25. Incrementar i millorar la programació del teatre, perquè Abrera compti amb dues temporades l'any d'arts escèniques (teatre, dansa, circ ...) i de música combinant les propostes professionals amb les amateurs, posant Abrera a l'alçada d'un municipi de més de 12.000 habitants. El

Teatre ha de fer de Teatre i no només de sala d'actes grans o d'espai cedit a les entitats. Ha de poder programar teatre, dansa, circ, música, cinema, etc.

26. Millorar la dotació tècnica, els espais i l'aspecte de la façana del Teatre o Sala Municipal perquè sigui un espai més adequat a la programació escènica.
27. La Sala Municipal hauria de canviar de nom i dir-se Teatre d'Abrera o algun altre nom que li doni més personalitat.
28. Fer teatre de petit format (teatre, dansa, titelles, jocs, tallers ...) per diferents espais del poble per fer arribar la cultura als més petits. Seria òptim programar un espectacle cada dissabte o diumenge al matí. Alguna proposta podria ser al Teatre però també a altres espais del municipi per buscar la proximitat amb la població. Caldria ser especialment sensibles amb la distribució pels diferents nuclis de població.
29. Realitzar activitats escèniques i musicals al carrer i en espais públics habituals perquè la gent se les trobi en el seu dia a dia.
30. Adherir-se al programa Anem al Teatre de la Diputació de Barcelona adreçat a escolars de 3 a 16 anys per formar nous públics d'arts escèniques.
31. Adherir-se al programa Flipart de la Diputació de Barcelona, catàleg d'activitats gratuïtes d'arts escèniques i arts visuals, adreçat a centres de secundària, batxillerat i cicles formatius amb la finalitat d'incentivar i apropar les arts entre els joves.
32. Impulsar la realització de tallers de teatre a l'institut, adreçats a l'alumnat d'ESO i de Batxillerat, per tal de potenciar la formació integral i desenvolupar les capacitats expressives i de sensibilització artístiques dels joves, a més de provocar-los un interès per l'art dramàtic i altres

disciplines. Seria una bona cantera per al teatre amateur, un dels motors culturals del poble.

Sobre el foment de la lectura, la literatura i la Biblioteca

33. Fer un pla local de lectura que reculli l'esforç dinamitzador de la biblioteca i altres espais i entitats del poble.
34. Potenciar la biblioteca com un referent cultural del municipi, per la seva capacitat d'acollida diària, el potencial d'atracció de tot tipus de públics, la disposició del personal que hi treballa, el dinamisme en la programació, la proximitat amb tots els públics, etc. Per això, haurà d'incrementar l'impacte de les seves activitats culturals i fer-ne algunes en col·laboració amb altres serveis municipals.
35. Enfortir la secció infantil de la biblioteca, tot incrementant les propostes i la col·laboració amb les escoles, les associacions, les famílies, etc. La biblioteca, juntament amb l'escola, pot fer una gran feina de sensibilització dels infants cap a la cultura.
36. Donar resposta a les demandes dels joves, expressades en el Pla de Joventut de 2016: horaris, sala d'estudis, ...
37. Enfortir les activitats literàries per adults tant a la biblioteca com al carrer i altres espais singulars del poble, la Casa de Cultura, el programa Abrera Ateneu, ...
38. Desenvolupar dinàmiques que ajudin a les i als joves a opinar i decidir què els pot oferir o poden trobar a la biblioteca (contemplat en el Pla de Joventut).
39. Ajuntar els esforços actuals del projecte Pren la Paraula amb la trajectòria passada del Festival de les Arts de la Paraula per fer-ne una única proposta de foment de la paraula (escrita i parlada).

Sobre la cultura de proximitat (Casa de Cultura)

40. Dotar de més paper cultural els espais no bibliotecaris de la Casa de Cultura, impulsant, amb programació pròpia (tallers, cursos, conferències, etc.), amb incentius a les entitats que s'hi impliquin més, etc.
41. Reconvertir algun dels espais de la Casa de Cultura en sala d'exposicions amb possibilitat que es pugui adequar a altres funcions en els períodes que no hi hagi exposicions.
42. Destinar un espai a tallers pedagògics a la Casa de Cultura per treballar amb les escoles i amb el públic familiar.

Sobre el foment a la creació (Escola de Música i Casal de Joves)

43. Generar un espai per a la creació artística (contemplat en el Pla de Joventut). Podria ser algun espai fabril en desús associat al Casal de Joves.
44. Desenvolupar més propostes culturals al Casal de Joves incidint particularment en la pràctica musical partir de tallers de guitarra, calaix, flamenc, hip-hop, ... (contemplat en el Pla de Joventut)

Sobre el patrimoni

45. Actualitzar l'Inventari del Patrimoni Cultural d'Abrera realitzat per la Diputació de Barcelona l'any 2008 i traduir-ho a intervencions de difusió d'aquest patrimoni.
46. Obrir una línia de treball que vinculi el sector audiovisual a Abrera amb el sector industrial de la zona, potenciar, entre d'altres possibilitats, un festival de cinema industrial com a factor diferencial d'Abrera.

Contemplar la possibilitat de fer el festival a escala comarcal. Buscar patrocinadors a la indústria local (SEAT, ...).

47. Donar un nou impuls al patrimoni natural, com un bé compartit, impulsant propostes de passejades i itineraris, caminades populars, excursions temàtiques, tallers de recerca, avistament d'aus, etc. que possibilitin un major coneixement dels entorns naturals i territorials d'Abrera, treballs en l'àmbit escolar, amb col·laboració dels equips docents, que incideixin en la importància i presència de la natura, o bé proposant la realització d'exposicions a l'entorn dels diferents aspectes vinculats amb la natura (menjar, conreus, oficis, etc.) que es pugui exhibir en els diferents espais i equipaments del poble
48. Dotar l'Arxiu de personal adequat i potenciar el seu vessant d'acció cultural, amb exposicions, conferències, etc. sobre aspectes històrics de la vila.
49. Enfortir la part història de l'Arxiu estimulants la recerca i apel·lant a la col·laboració ciutadana.
50. Donar a conèixer elements del patrimoni d'Abrera poc visitats com el jaciment ibèric de l'Hostal del Pi, la vil·la romana de Sant Hilari, el castell de Voltrera (Bé Cultural d'Interès Nacional - BCIN) o les masies del municipi.
51. Realçar el paper de la dona en el nomenclàtor urbà. Actualment només hi ha 3 carrers dedicats a les dones²⁰.
52. Realçar també en el nomenclàtor urbà els elements simbòlics de la cultura abrerenca (carrer o plaça de la Garsa d'Abrera i altres).

²⁰ Segons el plànol urbà.

Sobre altres sectors i equipaments culturals

53. Recollir i agrupar de forma coherent el conjunt de l'oferta formativa municipal vinculada a les diferents manifestacions culturals (música, teatre, dansa, literatura, artesanía, música, igualtat, joventut, festa, cultura popular i tradicional, etc.) independentment de qui ho organitzi. L'objectiu és oferir una veritable eina que permeti l'apropament al fet sociocultural entès de manera molt àmplia, generant un ventall en el que les propostes culturals no es trepitgin les unes amb les altres, sinó que es complementin i tinguin, en la mesura del possible, un caràcter descentralitzat. Aquesta iniciativa hauria de generar un fulletó en format paper i digital.
54. Organitzar visites a equipaments culturals per conèixer-los "per dins" (tramoia de teatre, espais reservats de la biblioteca, ...) i lligar-ho a l'oportunitat del seu "consum".
55. Donar més oportunitats als creadors locals en la programació cultural d'Abrera (exposar i comprar obra visual, contractar grups artístics, etc.).
56. Activar el vessant cultural de l'aula d'adults.
57. Potenciar la divulgació del coneixement i de temes intel·lectuals i contemporanis a la biblioteca i altres espais de la vila.
58. Potenciar la divulgació científica i tècnica amb conferències, exposicions, itineraris urbans, cicles de cinema científic ... dins el programa "Abrera Ateneu".

Línia 4: Impuls a una nova governança i la millora de l'estructura municipal de cultura

Per poder oferir uns serveis culturals adequats i de qualitat cal comptar amb l'estructura i els recursos més idonis. Un municipi que supera els 12.000 habitants necessita d'un equip de professionals per dur a terme els plans, programes i projectes previstos, així com de la metodologia de treball adequada.

PROJECTE ESTRATÈGIC 9

Potenciar l'estructura municipal per enfortir la política cultural

Enfortir el treball conjunt entre les dues regidories de cultura. A la llarga l'Ajuntament d'Abrera hauria de comptar amb **una única regidoria de cultura** que englobés tots els aspectes relacionats amb aquest àmbit, ja sigui la cultura més vinculada a les arts i el patrimoni, ja sigui la més vinculada al teixit associatiu; i amb un equip de tècnics municipals adequat. Entretant, l'Ajuntament ha d'assegurar una molt bona coordinació i compenetració entre les dues regidories que aborden aspectes culturals i d'aquestes amb altres regidories.

PROJECTE ESTRATÈGIC 10

Impulsar el Consell de Cultura d'Abrera

Ha de ser un espai compartit entre l'Ajuntament i les entitats culturals, amb representació de tots els agents culturals d'Abrera, amb funcions de reflexió, debat i consulta sobre la política cultural. El Consell de Cultura complementa la proposta de crear una Comissió d'Entitats Culturals. Ha de ser un espai d'informació i coordinació, de cooperació i col·laboració, de debats i interlocució. Ha de buscar el diàleg, l'entesa, la coordinació, la co-producció, etc. Haurà de ser sensible a la proporcionalitat territorial dels nuclis d'Abrera,

dels sectors culturals que representa cada entitat. Aquesta coordinació pot portar, a llarg termini, a constituir-se també com a **Comissió de programació** del municipi amb l'objectiu establir, de comú acord, les línies generals i criteris de programació, coordinació, organització, calendari, espais, comunicació, etc.

Propostes d'acció:

59. Enfortir el treball conjunt entre les dues regidories de cultura i d'aquestes amb els altres serveis que acaben fent propostes lligades a la cultura: Ensenyament a les escoles (més programes pedagògics de sensibilització cultural), Joventut (més programació cultural al Casal de Joves), Serveis socials (més sensibilitat cap als col·lectius més vulnerables), Infància (més atenció a la programació en aquesta franja d'edat), Dones i igualtat (perspectiva de gènere en les accions culturals), Gent gran, (especial sensibilitat cap a aquest col·lectiu), ... En aquesta línia es proposa establir unes reunions tècniques de coordinació, la realització de projectes transversals conjunts, etc.

60. Millorar la comunicació de l'activitat cultural a nivell digital: web, xarxes socials, etc.. Cal mantenir l'agenda única amb tota l'activitat cultural: les actuals dues regidories de cultura, altres regidories que fan propostes culturals (Joventut, Educació, ...) i entitats i iniciatives ciutadanes d'Abrera.

61. Tenir els directoris d'agents, informacions i recursos actualitzats a la web municipal i amb més informació i dinamisme que els actuals. El directori d'equipaments i, sobretot, el d'entitats, ha de ser més visual i motivador.

62. Dotar-se d'un sistema d'indicadors bàsics (nombre i perfil d'assistents, costos de les activitats, eficàcia de la comunicació, etc.) que permetin fer un seguiment i avaluació dels serveis i equipaments culturals.

63. Fer un estudi de públics que utilitzen els serveis culturals però també dels qui no venen mai, per conèixer millor els seus perfils, interessos i necessitats. Això permetrà plantejar l'oferta cultural més adequadament.

64. Delegar i contractar més en entitats, professionals autònoms i petites empreses la gestió de part de les activitats culturals del municipi. Amb el temps es pot anar creant un micro-teixit d'empreses de gestió cultural capaces de treballar a Abrera i a altres municipis de l'entorn.

65. Definir millor els protocols d'ús municipal i cessió a entitats dels espais culturals.

Línia transversal: l'acció en el territori

Per la seva configuració territorial en 6 nuclis de població fragmentats i dispersos, Abrera ha de contemplar la presència de la cultura en tots ells. Cal aprofitar els equipaments socials ja existents (Casals Socials i altres), les entitats que els dinamitzen i les eines digitals per arribar-hi més eficientment.

L'objectiu d'aquesta línia d'acció sobre el conjunt del territori és contribuir a la cohesió social i al desenvolupament del moviment associatiu des de la perspectiva territorial.

Aquesta línia transversal no té propostes d'acció pròpies sinó que busca que moltes de les ja expressades s'apliquin amb una certa sensibilitat cap a la proporcionalitat dels nuclis que configuren Abrera. Exemples d'això són les festes populars, els espectacles teatrals de carrer per a infants o adults o la representativitat del Consell de Cultura proposat, entre molts altres aspectes.

Annexos

Notícia històrica (extreta del Web municipal)

Sembla ser que el poblament més antic de l'actual terme d'Abrera es pot situar a l'època romana. Era constituït per algunes cases de camp romanes, les anomenades "villae romanae". Una d'elles, estava situada prop d'on ara hi ha l'ermita de Sant Hilari, i una altra vil·la devia ser a l'esquerra del Llobregat, i va donar nom a Vilalba.

El castell de Voltrera, aixecat sobre un turonet de 218 m a la Serra d'en Ribes, a prop de l'antiga Vilalba, va donar lloc a un territori feudal conegut com la quadra de Vilalba, que s'integraria a la baronia de Castellvell i a la parròquia d'Abrera. El terme de Voltrera és documentat el 966, i del castell no es va disposar de documentació fins al 1041.

Quan els perills d'atacs es van allunyar, va néixer l'Abrera actual, amb l'edificació de la nova església romànica de Sant Pere, cap al 1110 envoltada d'algunes cases agrupades al peu del camí de Montserrat, formant una sagrera a l'indret on ara es troben l'avinguda de la Generalitat i el passeig de l'Església.

Cap als segles XV o XVI es va formar el carrer Major (l'únic que hi havia) al llarg del "camí ral" de Barcelona a Lleida i Saragossa.

El censos d'Aparici (1718) i de Floridablanca (1787), ja reflectien un increment de la població respecte als segles anteriors quan eren habituals les epidèmies i altres

desastres naturals. S'ha de dir que els fogatges anteriors al segle XIX només incloïen població fiscal.

La resta del segle XIX va ser també de creixement amb la formació de nous barris: la Font, el Rebato (1830), les Mates, el Suro i Can Torres.

Al 1887 la plaga de la fil·loxera va destruir la major part de la vinya, de la qual vivia gairebé tot el poble. Pràcticament fins aleshores es produïa blat, oli i vi, mentre que la fruita no s'introdueix fins a finals del segle XIX.

A finals dels anys cinquanta i durant els anys seixanta va començar la industrialització i la immigració consegüent. Van aparèixer nous barris: Sant Hilari(1958), la Florida (1964), el polígon d'habitatges "Els pisos" (1967), les urbanitzacions les Carpes (1962),Ca n'Amat (1966), Sant Miquel (1967), Can Vilalba(1976). Abrera va passar d'una població de 805 habitants el 1965, a 2.857 el 1975.

El volum de gent nouvinguda va suposar noves iniciatives i la creació de nous espais, serveis i infraestructures, que fins al dia d'avui continuen en alça. Així, l'any 1979 es crea l'Esplai. El 1980 es municipalitza el cementiri parroquial. L'any 1981 es construeix la plaça de Pau Casals i es crea el Centre Excursionista d'Abrera. El 1982 s'edifica la nova escola de primària i el Casal de Santa Maria de Vilalba. També l'any 1982 s'inicia la publicació del Butlletí Municipal d'Informació.

L'any 1983 es reforma la Sala Municipal i es cobreix el Torrentet. L'any 1985 es posa en funcionament l'emissora municipal Ràdio Abrera i durant el 1986 s'aixeca el nou Casal d'Avis.

L'any 1988 es construeixen la Biblioteca Josep Roca i Bros i el nou cementiri municipal.

El 1990 es posa en marxa el consultori mèdic i l'equip de Serveis Socials; a més, Abrera comença a ser considerada una vila, pel fet de superar els 5.000 habitants. L'any 1991 es crea la bandera local, s'edifica la nova casa de la vila, s'amplien les piscines, i comença a funcionar el servei d'informació juvenil. El 1992 es posa en funcionament el parc de proveïdors de SEAT, al nou polígon Sant Ermengol.

El 1996 el cens compta ja 7.000 abrerencs, dels quals 500 viuen permanentment a Can Vilalba. El desembre de 1996,Abrera Revista Informativa es comença a publicar per Internet.

El 1998 s'inaugura l'Hotel d'Entitats i obre les seves portes el Montserrat Centre Abrera, un espai d'oci i de comerç als afores del nucli urbà.

El municipi està en creixement continuat, tant per l'eixamplament de la vila com per la consolidació de les urbanitzacions, que ja no són només nuclis de segona residència. El 1996 els cens comptava ja 7.000 vilatans i, a 31 de desembre de 1999, 8.255. L'increment demogràfic implica nous i millors serveis, d'aquí que durant l'any 2000 es consoliden els projectes d'ampliació del Casal d'Avis, la creació d'una escola bressol municipal i es construeix la Casa de Cultura, on es situa la biblioteca municipal. Al 2010 la població ja s'aproxima als 11.500 habitants.

Indicadors

Aquests indicadors d'Abrera han estat elaborats pel CERC. Algunes de les taules i informacions figuren en el text del Pla de Cultura d'Abrera. D'altres són un complement per entendre la realitat abrerenca.

DADES SOCIODEMOGRÀFIQUES

1. Territori

Font: Web ajuntament Abrera
<http://www.ajuntamentabrera.cat/el-municipi/situacio-geografica.htm>

Latitud: 41° 31' nord

Longitud: 1° 55' est

Situació Geogràfica

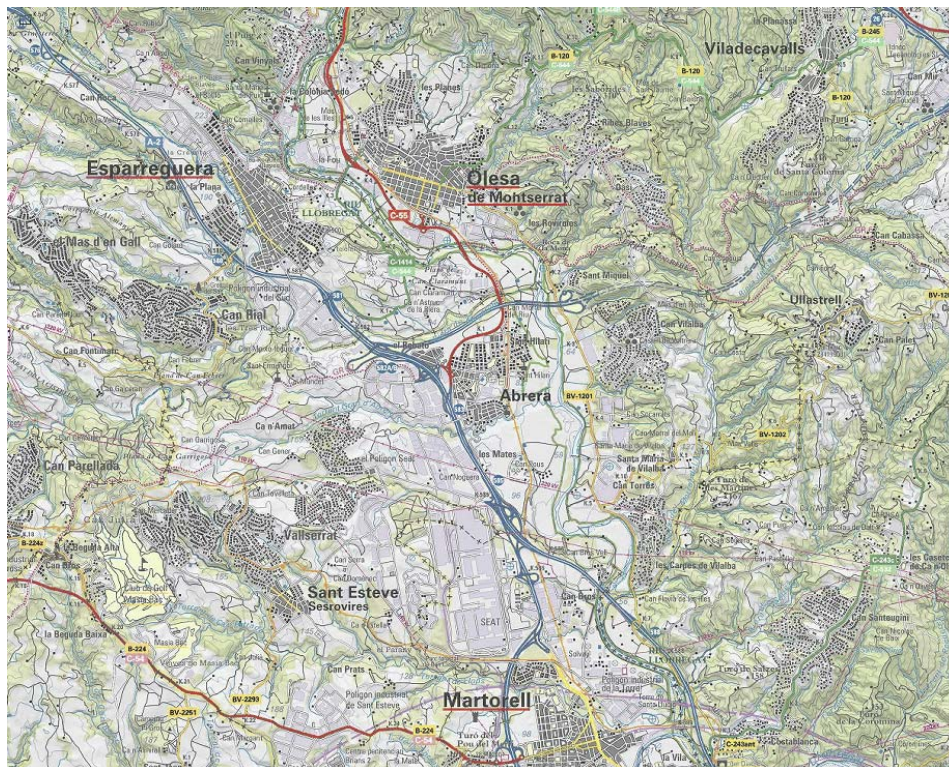
El municipi d'Abrera es troba situat a l'extrem nord de la comarca del Baix Llobregat, a banda i banda del riu Llobregat.

Els límits del municipi són:

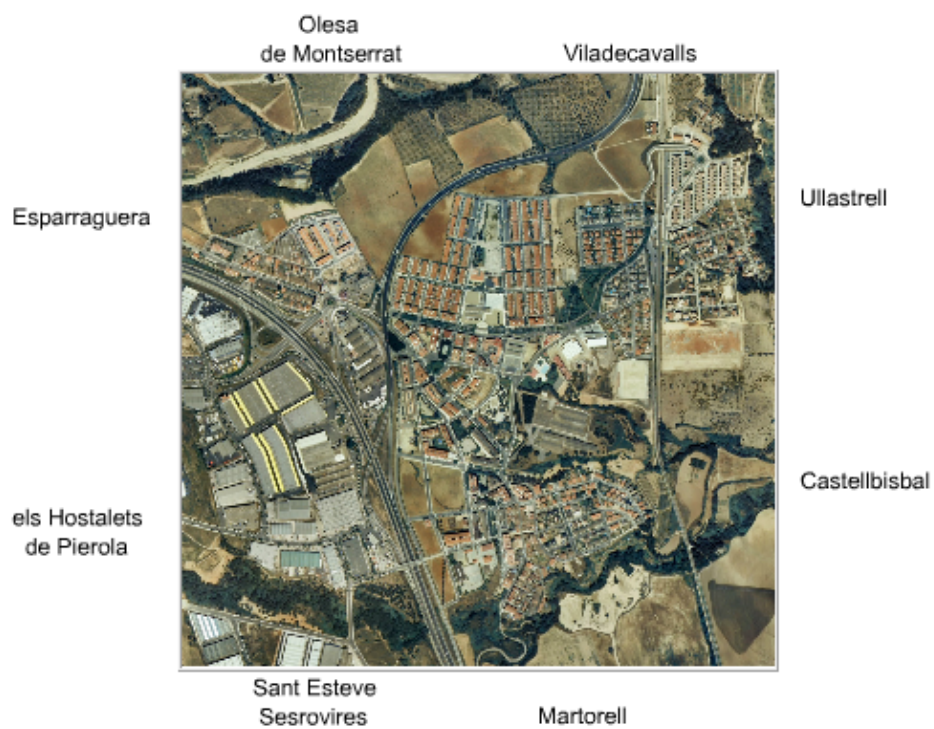
- al nord amb els municipis d'Olesa de Montserrat i Esparreguera (Baix Llobregat)
- al sud amb Martorell i Sant Esteve Sesrovires (Baix Llobregat)
- a l'est amb Castellbisbal, Ullastrell i Viladecavalls (Vallès Occidental)
- a l'oest amb Els Hostalets de Pierola (Anoia)

El terme municipal d'Abrera ocupa una superfície de **19,89 km²** i abasta una àmplia zona a banda i banda dels prop de 5 km del riu Llobregat, que el travessa, des de la Serra d'en Ribes i el poble d'Ullastrell fins a la plana de Can Garrigosa, al límit amb l'Anoia. Abrera ocupa part de les terres planes de la Depressió Prelitoral Catalana, i es caracteritza per tenir una zona central d'orografia suau, modelada pel riu Llobregat, a banda i banda del qual trobem dues zones muntanyoses que limiten a l'oest amb l'Anoia (Ca n'Amat, Plana de Can Garrigosa i Sant Ermengol), i a l'est amb el Vallès Occidental (Serra d'en Ribes i Serral de l'Ametller).

El municipi d'Abrera es troba a una altitud d'entre els **55 metres** sobre el nivell del mar a Can Bros i els **quasi 330 metres** en les proximitats del Turó de Ca la Carme (Serral de l'Ametller). **El nucli urbà d'Abrera**, però, es situa a una cota de **105 metres d'altitud**.

Font: Mapa Urbanístic de Catalunya
<http://ptop.gencat.cat/muc-visor/AppJava/home.do?municipi=08001>

Visor de Mapes Flash
<http://www.diba.cat/ortofotos/08001/08001.htm>

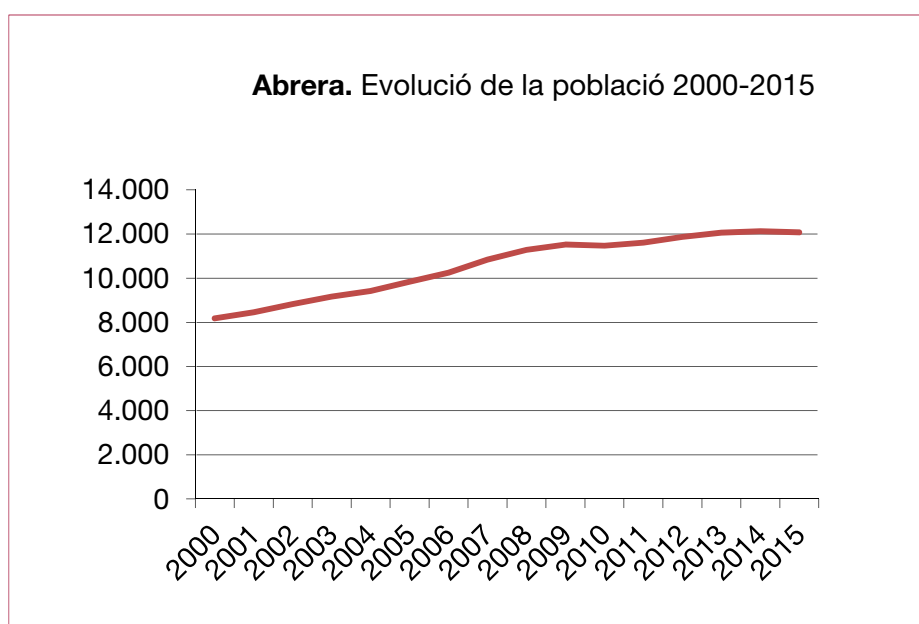
2. Població

Taula 2.1. Abrera. Evolució de la població 2000-2015

Abrera	Població
2016	12.216
2015	12.071
2014	12.125
2013	12.055
2012	11.870
2011	11.611
2010	11.469
2009	11.521
2008	11.278
2007	10.840
2006	10.244
2005	9.839
2004	9.422
2003	9.166
2002	8.823
2001	8.454
2000	8.177

Font: elaboració del CERC a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya, Generalitat de Catalunya (IDESCAT)

Gràfic 2.1. Abrera. Evolució de la població 2000-2015

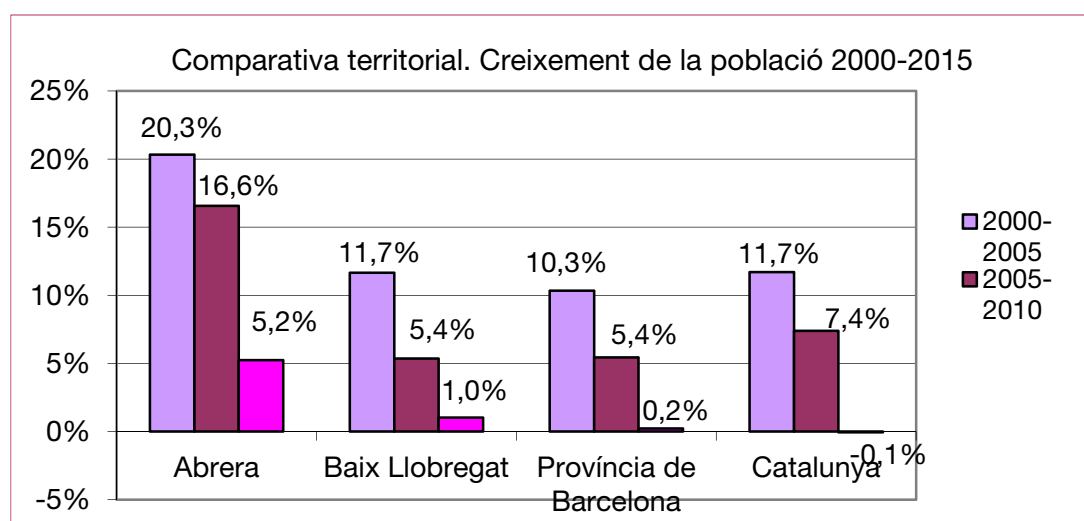
Font: elaboració del CERC a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya, Generalitat de Catalunya (IDESCAT)

Taula 2.2. Comparativa territorial. Evolució de la població 2000-2015

	2000	2005	2010	2015
Abrera	8.177	9.839	11.469	12.071
Baix Llobregat	678.724	757.814	798.468	806.651
Província de Barcelona	4.736.277	5.226.354	5.511.147	5.523.922
Catalunya	6.261.999	6.995.206	7.512.381	7.508.106

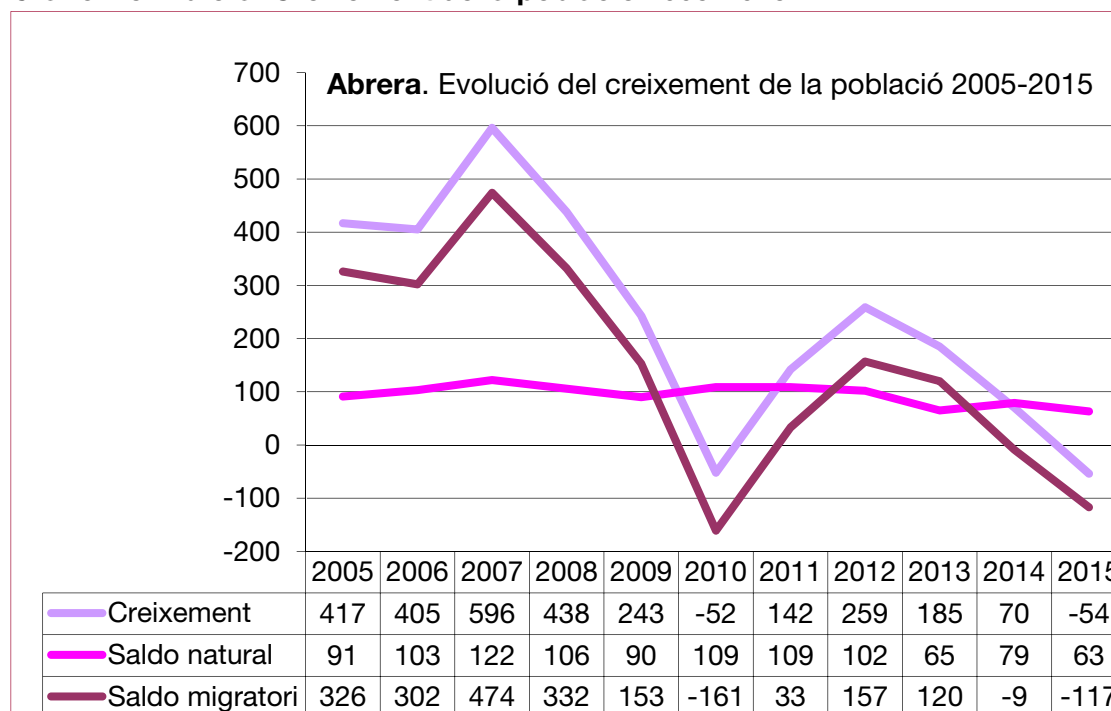
Font: elaboració del CERC a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya, Generalitat de Catalunya (IDESCAT)

Gràfic 2.2. Comparativa territorial. Evolució de la població 2000-2015

Font: elaboració del CERC a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya, Generalitat de Catalunya (IDESCAT)

Gràfic 2.3. Abrera. Creixement de la població 2005-2015

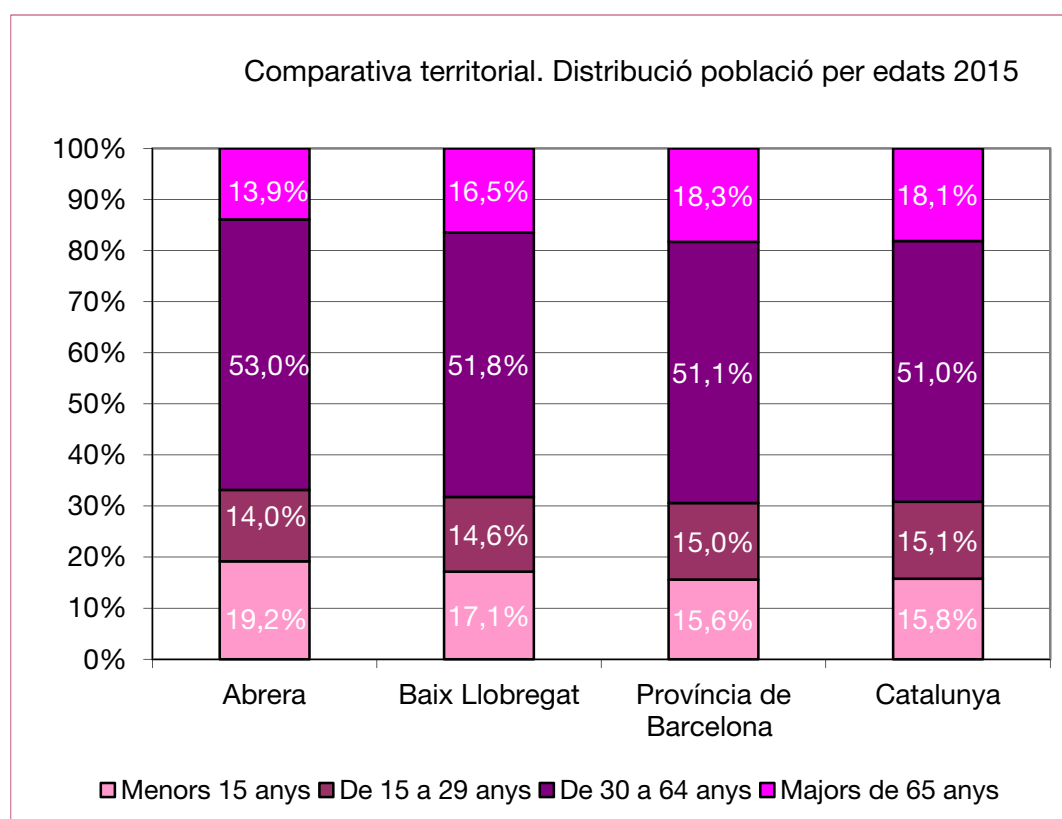
Font: elaboració del CERC a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya, Generalitat de Catalunya (IDESCAT)

Taula 2.3. Municipi, comarca, província de Barcelona i Catalunya. Distribució de la població per edats. Valors absoluts i percentatge

Trams edat	Àmbit territorial	2005		2010		2015	
<15 anys	Abrera	1.588	16,1%	2.065	18,0%	2.315	19,2%
	Baix Llobregat	116.881	15,4%	133.290	16,7%	138.229	17,1%
	Prov. Barcelona	733.582	14,0%	833.723	15,1%	861.506	15,6%
	Catalunya	988.016	14,1%	1.146.950	15,3%	1.182.716	15,8%
entre 15 i 29 anys	Abrera	2.146	21,8%	1.880	16,4%	1.686	14,0%
	Baix Llobregat	160.606	21,2%	134.825	16,9%	118.035	14,6%
	Prov. Barcelona	1.064.031	20,4%	944.664	17,1%	826.795	15,0%
	Catalunya	1.426.772	20,4%	1.301.838	17,3%	1.131.064	15,1%
entre 30 i 64 anys	Abrera	5.198	52,8%	6.218	54,2%	6.392	53,0%
	Baix Llobregat	383.458	50,6%	417.605	52,3%	417.623	51,8%
	Prov. Barcelona	2.577.230	49,3%	2.817.744	51,1%	2.824.885	51,1%
	Catalunya	3.429.694	49,0%	3.824.430	50,9%	3.832.709	51,0%
> 65 anys	Abrera	907	9,2%	1.306	11,4%	1.678	13,9%
	Baix Llobregat	96.869	12,8%	112.748	14,1%	132.764	16,5%
	Prov. Barcelona	851.511	16,3%	915.016	16,6%	1.010.736	18,3%
	Catalunya	1.150.724	16,5%	1.239.163	16,5%	1.361.617	18,1%
Total	Abrera	9.839	100%	11.469	100%	12.071	100%
	Baix Llobregat	757.814	100%	798.468	100%	806.651	100%
	Prov. Barcelona	5.226.354	100%	5.511.147	100%	5.523.922	100%
	Catalunya	6.995.206	100%	7.512.381	100%	7.508.106	100%

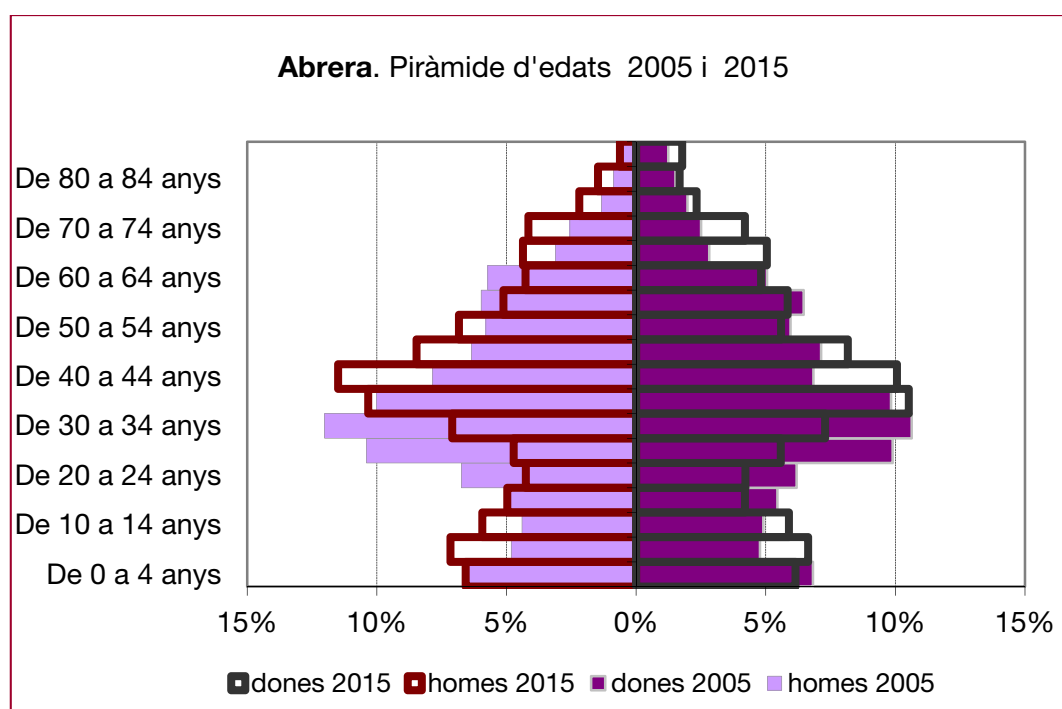
Font: elaboració del CERC a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya, Generalitat de Catalunya (IDESCAT)

Gràfic 2.4. Comparativa territorial. Distribució de la població per edats 2015

Font: elaboració del CERC a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya, Generalitat de Catalunya

Gràfic 2.5. Abrera. Piràmide d'edats. Comparativa 2005 i 2015

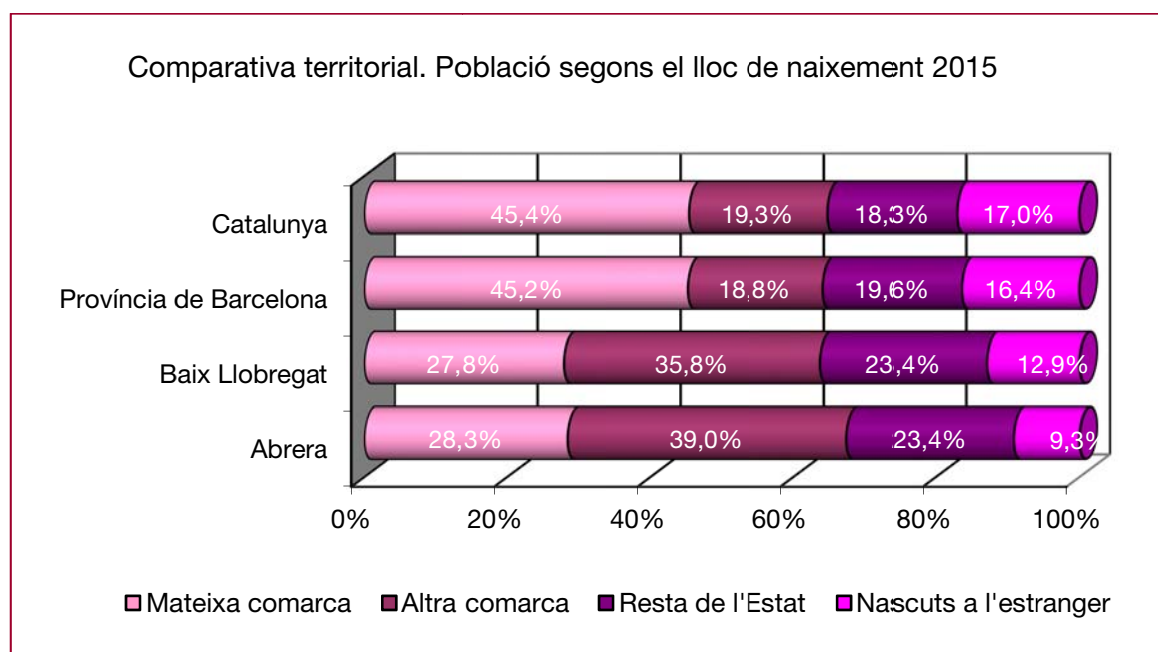
Font: elaboració del CERC a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya, Generalitat de Catalunya

Taula 2.4. Comparativa territorial. Població segons el lloc de naixement 2015

	Mateixa comarca	Altra comarca	Resta de l'Estat	Nascuts a l'estranger	Total Població
Abrera	3.420	4.703	2.830	1.118	12.071
Baix Llobregat	224.572	289.093	188.599	104.387	806.651
Prov. Barcelona	2.497.509	1.039.982	1.080.368	906.063	5.523.922
Catalunya	3.406.094	1.451.461	1.370.930	1.279.621	7.508.106

Font: elaboració del CERC a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya, Generalitat de Catalunya (IDESCAT)

Gràfic 2.6. Comparativa territorial. Població segons el lloc de naixement 2015

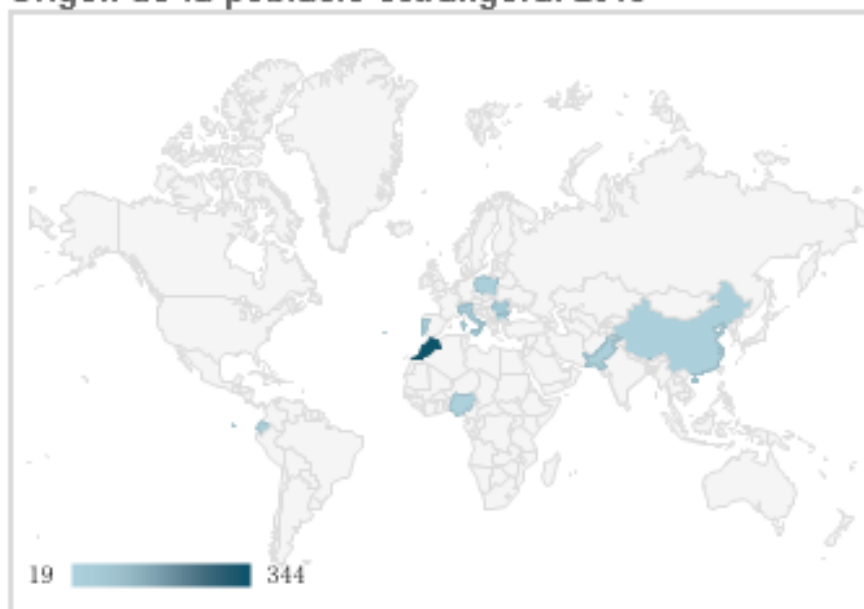

Font: elaboració del CERC a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya, Generalitat de Catalunya (IDESCAT)

Taula 2.5. Abrera. Origen de la població estrangera. Taxa d'estrangeria 2015

Població estrangera 2015	757	
Variació anual	-13,9%	
Variació 2011-2015	-21,9%	
Edat mitjana	33	
Taxa d'estrangeria	6,3%	
5 principals nacionalitats	466	Taxa respecte a les 5 nacionalitats
Marroc	344	73,8%
Romania	42	9,0%
Itàlia	31	6,7%
Bulgària	25	5,4%
Equador	24	5,2%

Orígen de la població estrangera. 2015

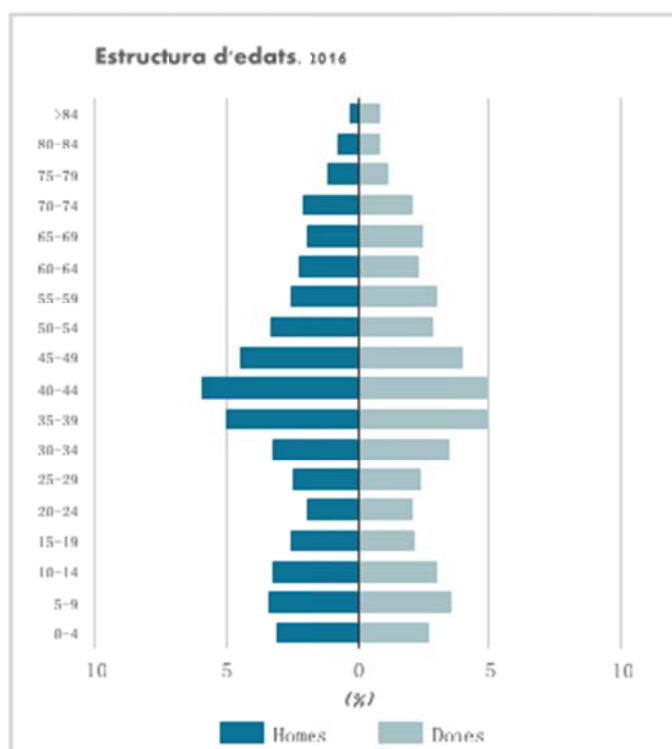
Font: Programa HERMES - Sistema d'Informació Socioeconòmica Local, l'Àrea de Desenvolupament Econòmic Local de la Diputació de Barcelona, la Gerència de Serveis de Promoció Econòmica i Ocupació de la Diputació de Barcelona. http://www.diba.cat/hg2/informes/sintesi_municipal_1.asp

Abrera. Annex de població

Demografia 2016

Població total	12.216
Variació anual	1,20%
Variació 2012-2016	2,91%
Habitants per km ²	81,0
Homes	6.217
Mujeres	6.001
Porcentaje de jóvenes	20,21%
Porcentaje d adults	67,85%
Porcentaje pob. gran	14,11%
Índex d'envel·liment	89,97
Edat mitjana	49,24
Índex de dependència global	12,32
Índex de recanvi	97,60
Població estacional	12.892
Població resident a l'estranger	170

Naixements	119
Índex Sintètic de Fecunditat	1,40
Defuncions	56
Taxa bruta de mortalitat	4,61

Font: Programa HERMES - Sistema d'Informació Socioeconòmica Local, l'Àrea de Desenvolupament Econòmic Local de la Diputació de Barcelona, la Gerència de Serveis de Promoció Econòmica i Ocupació de la Diputació de Barcelona. http://www.diba.cat/hg2/informes/sintesi_municipal_1.asp

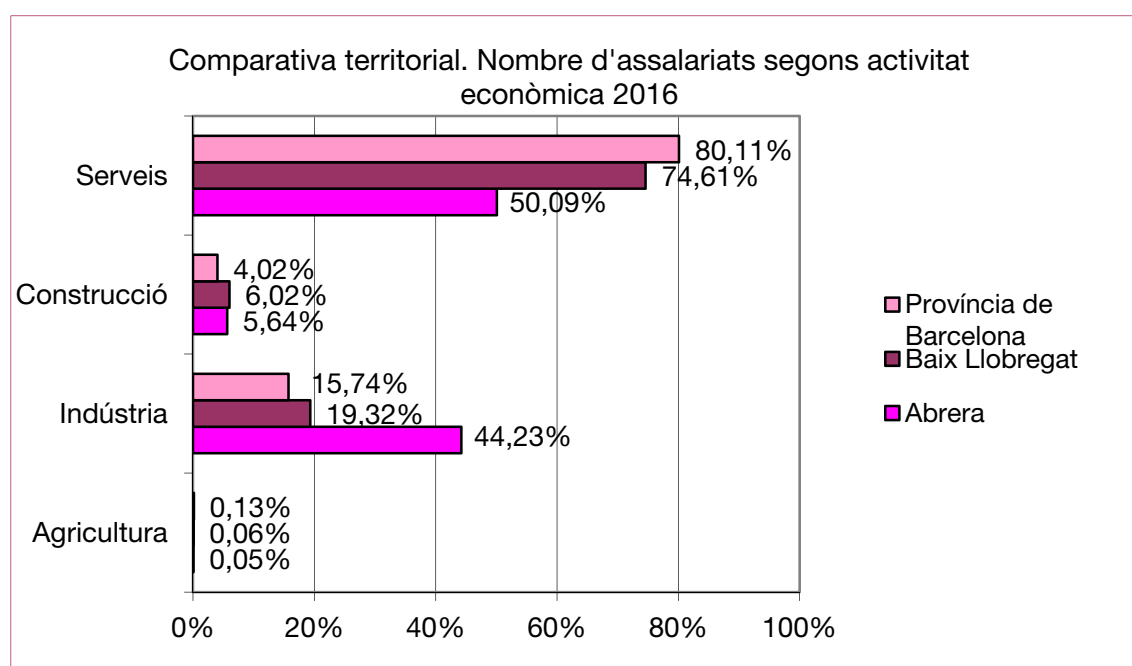
3. Dades socioeconòmiques

Taula 3.1. Abrera. Evolució del nombre d'ocupats per grans sectors d'activitat econòmica 2014-2016

Abrera	2014		2015		2016	
Agricultura	1	0,02%	2	0,04%	3	0,05%
Indústria	2.497	47,12%	2.470	45,26%	2.574	44,23%
Construcció	170	3,21%	248	4,54%	328	5,64%
Serveis	2.631	49,65%	2.737	50,16%	2.915	50,09%
Total ocupats	5.299	100%	5.457	100%	5.820	100%

Font: elaboració del CERC a partir de dades del Programa HERMES - Sistema d'Informació Socioeconòmica Local, l'Àrea de Desenvolupament Econòmic Local de la Diputació de Barcelona, la Gerència de Serveis de Promoció Econòmica i Ocupació de la Diputació de Barcelona

Gràfic 3.1. Comparativa territorial. Nombre d'ocupats per grans sectors d'activitat econòmica 2016

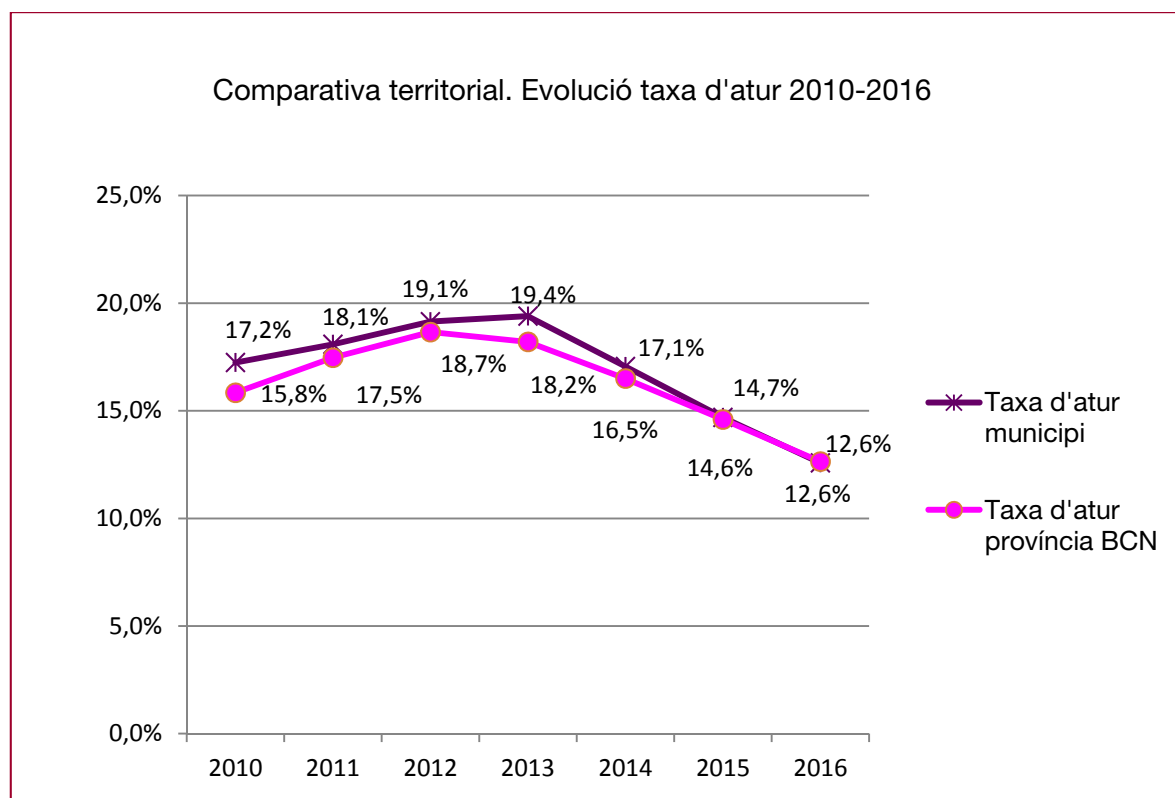
Font: elaboració del CERC a partir de dades del Programa HERMES - Sistema d'Informació Socioeconòmica Local, l'Àrea de Desenvolupament Econòmic Local de la Diputació de Barcelona, la Gerència de Serveis de Promoció Econòmica i Ocupació de la Diputació de Barcelona

Taula 3.2. Abrera i província de Barcelona. Taxa d'atur comparativa 2010, 2013 i 2016

Taxa d'atur	Total		
	2010	2013	2016
Abrera	17,2%	19,4%	12,6%
Província de Barcelona	15,8%	18,2%	12,6%

Font: elaboració del CERC a partir de dades del Programa HERMES - Sistema d'Informació Socioeconòmica Local, l'Àrea de Desenvolupament Econòmic Local de la Diputació de Barcelona, la Gerència de Serveis de Promoció Econòmica i Ocupació de la Diputació de Barcelona. Dades anuals

Gràfic 3.2. Abrera i província de Barcelona. Taxa d'atur comparativa 2009-2015

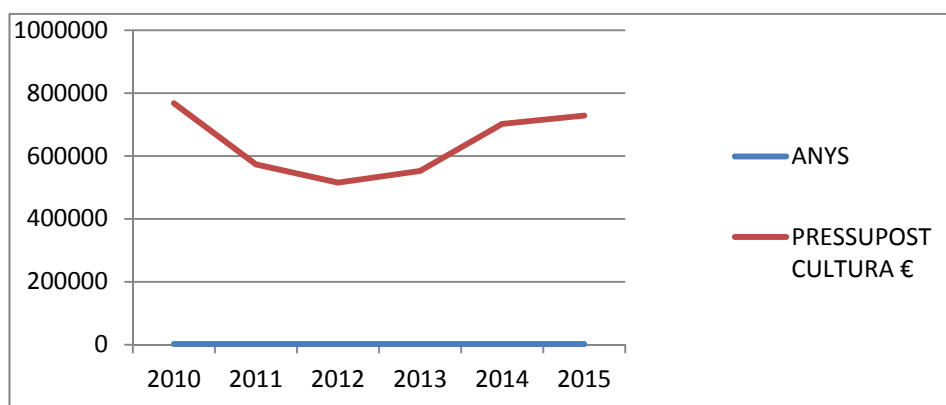
Font: elaboració del CERC a partir de dades del Programa HERMES - Sistema d'Informació Socioeconòmica Local, l'Àrea de Desenvolupament Econòmic Local de la Diputació de Barcelona, la Gerència de Serveis de Promoció Econòmica i Ocupació de la Diputació de Barcelona. Dades anuals

4. Pressupostos

Taula 4.1. Abrera. Pressupost municipal de cultura sobre el total de l'Ajuntament 2010-2015

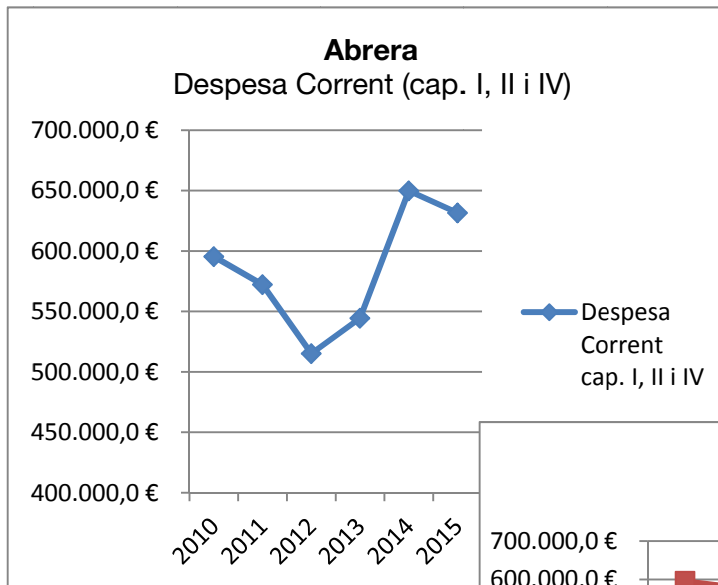
Abrera	Pressupost cultura	Pressupost Ajuntament	% cultura
2010	767.575,2 €	13.043.688,6 €	5,9%
2011	573.220,0 €	13.086.906,2 €	4,4%
2012	515.205,4 €	13.179.738,1 €	3,9%
2013	552.430,9 €	15.244.554,7 €	3,6%
2014	701.881,8 €	12.223.438,6 €	5,7%
2015	728.624,3 €	13.240.308,3 €	5,5%

Gràfic 4.1. Abrera. Evolució del pressupost de cultura 2010-2015

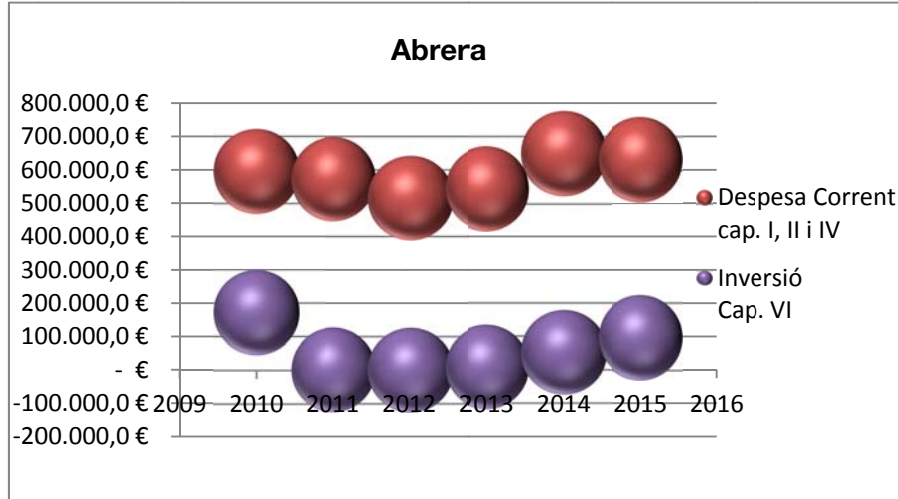
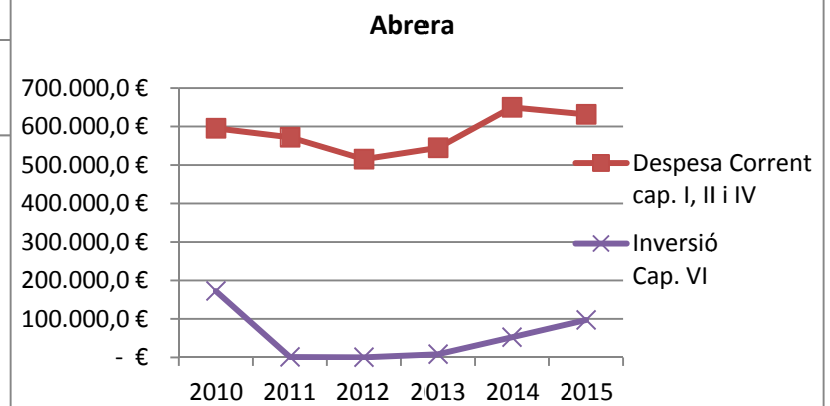

Font: elaboració del CERC a partir de les dades publicades pel Servei d'Informació Econòmica Municipal (SIEM), Àrea d'Hisenda i Recursos Interns, Direcció de Serveis de Planificació Econòmica de l'Àrea de Presidència de la Diputació de Barcelona.

Gràfics 4.2- Pressupost municipal de cultura per capítols 2010-2015

Font: elaboració del CERC a partir de les dades publicades pel Servei d'Informació Econòmica Municipal (SIEM), Àrea d'Hisenda i Recursos Interns, Direcció de Serveis de Planificació Econòmica de l'Àrea de Presidència de la Diputació de Barcelona.

**Taula 4.2. Abrera i municipis del tram de població entre 10.000 i 15.000 habitants.
Mitjana del període 2012-2015**

	Abrera		Municipis del tram ¹	
	Cultura	Total Ajuntament	Cultura	Total Ajunt. tram
Capítol I	41,3%	35,4%	35,6%	35,7%
Capítol II	46,3%	42,6%	44,9%	37,0%
Capítol III	0,0%	0,1%	0,0%	1,4%
Capítol IV	6,1%	3,9%	11,9%	7,1%
Capítol VI	6,3%	10,0%	7,1%	9,0%
Capítol VII	0,0%	0,4%	0,5%	0,2%
Capítol VIII	0,0%	0,1%	0,0%	0,8%
Capítol IX	0,0%	7,4%	0,0%	8,9%
Total capítols	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Despesa corrent (caps I, II, IV)	93,71%	82,04%	92,41%	80,88%
Despesa de capital (cap VI, VII)	6,29%	10,47%	7,59%	9,31%
Despesa financera (caps VIII, IX)	0,00%	7,49%	0,00%	9,80%
Total capítols	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

¹ No consten dades al SIEM per als següents municipis:

SIEM 2012 i 2013: no hi ha dades respecte a Montgat

SIEM 2014 i 2015: no hi ha dades respecte als següents municipis: Montgat i St Joan Vilatorrada

Font: elaboració del CERC a partir de les dades publicades pel Servei d'Informació Econòmica Municipal (SIEM), Àrea d'Hisenda i Recursos Interns, Direcció de Serveis de Planificació Econòmica de l'Àrea de Presidència de la Diputació de Barcelona.

DADES CULTURALS

5. Associacionisme

Taula 5.1. Nombre d'entitats. Comparativa territorial

2017	Entitats	Entitats culturals	% Entitats culturals/ Entitats
Abrera	88	38	43,2%
Baix Llobregat	4.863	2.204	45,3%
Província Barcelona	45.740	20.896	45,7%

Font: elaboració del CERC a partir de dades publicades pel Departament de Justícia, Generalitat de Catalunya

Actualització: 20 febrer 2017

http://justicia.gencat.cat/ca/serveis/guia_d_entitats/

Taula 5.2. Nombre d'entitats. Comparativa territorial per cada 1.000 habitants

2017	Entitats	Entitats /1000 h.	Entitats culturals	Entitats culturals/1000 h.
Abrera	88	7,29	38	3,15
Baix Llobregat	4.863	6,03	2.204	2,73
Província Barcelona	45.740	8,28	20.896	3,78

Font: elaboració del CERC a partir de dades publicades pel Departament de Justícia, Generalitat de Catalunya

Actualització: 20 febrer 2017

http://justicia.gencat.cat/ca/serveis/guia_d_entitats/

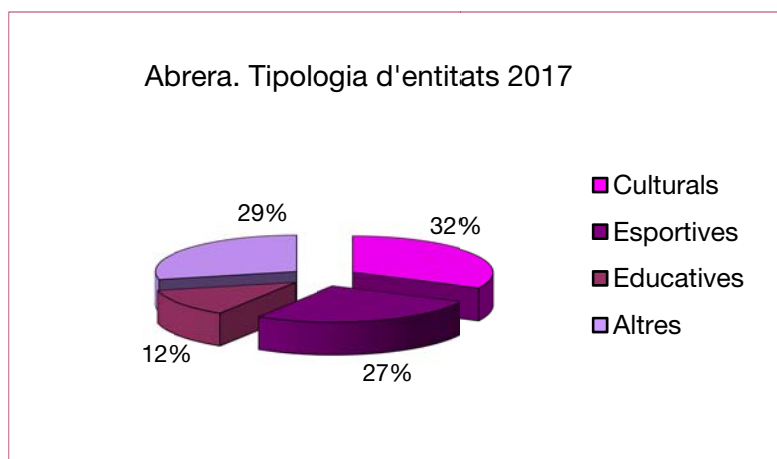
Llistat d'entitats culturals

Abrera Sardanista
Amics de Xapes d'Abrera
Amigos de les Escoles Publiques Francisco Platón Sarti
Asociación EducART
Asociación Salvemos el Castell de Voltrera
Associació Abrera AgroSkate
Associació Catalana d'Escalada Tradicional
Associació Coral Contrapunt
Associació Cultural Ball de Saló "Pas a Pas"
Associació Cultural i Folklorica d'Abrera
Associació d'Amics de la Música d'Abrera
Associació d'Amics i Amigues de la República
Associació d'Esports d'Aventura i Airsoft del Baix Llobregat
Associació de Joves d'Abrera
Associació el Mediterráneo d'Intercanvi Cultural
Associació Equip Caní de Rescat (ECAR)
Associació Esplai Voltrera d'Abrera
Associació fotogràfica ClickAbrera
Associació Grupo Tierra de Abrera
Associació Juvenil Arritmi-K
Associació Juvenil i Cultural d'Abrera
Associació per a la Promoció de l'Espectacle Infantil i Juvenil a
Abrera
Associació Projecte Atheneas
Associació Unión de Artistas del Espectáculo (UNART)
Ateneo Magarola
Aula de Música d'Abrera
Brea, Grup d'Opinió i Recerca
Cineclub Emmetcinats
Club de Rol Juvenil Mew
Colla de Diables Bram de Foc
Grup de Teatre Sala-dos
Illets d'Abrera - Grup Escènic
Il·lusions Grup d'Art
In Albis, associació per a la Difusió Cultural i l'Educació
Juventudes Rocieras d'Abrera
Motor - Grup Abrera
Penya Barcelonista d'Abrera
Penya Blaugrana de Ca n'Amat

Font: elaboració del CERC a partir de dades publicades a la pàgina web de l'Ajuntament d'Abrera. Actualització: 20 febrer 2017

<http://www.ajuntamentabrera.cat/guia/directori/entitats.htm>

Gràfic 5.1. Tipologia d'entitats municipal

Font: elaboració del CERC a partir de dades publicades a la pàgina web de l'Ajuntament d'Abrera
Actualització 20 febrer 2017. <http://www.ajuntamentabrera.cat/guia/directori/entitats.htm>

6. Biblioteques – Dades de lectura pública

Abrera. Biblioteca Josep Roca i Bros

Carrer Federico García Lorca, 17 · 08630 Abrera

b.abrera.jrb@diba.cat - <http://www.biblioabrera.cat>

Data d'inauguració: 23/06/2001

Taula 6.1. Biblioteca Josep Roca i Bros. Dades de referència i contrast amb els estàndards del Mapa de Lectura Pública 2014

Biblioteques	Estàndards Municipi ⁽¹⁾	Biblioteca Josep Roca i Bros ⁽²⁾
Superfície de programa (m²)	1.194	628
Personal	5-7	4
Fons documental (lliure accés)	31.833	30.230

Font: Mapa de Lectura Pública de Catalunya, Gerència de Serveis de Biblioteques de la Diputació de Barcelona
Actualització 2014

(1) Els estàndards indicats defineixen els requeriments generals mínims segons el nombre d'habitants i les característiques del municipi.

(2) Dades 2015 facilitades per la Gerència de Serveis de Biblioteques de la Diputació de Barcelona.

Taula 6.2. Biblioteca Josep Roca i Bros. Activitats, publicacions i difusió 2014-2015

Biblioteca Josep Roca i Bros	2014	2015
Exposicions	8	7
Hores del conte	4	8
Conferències	0	0
Visites escolars	24	30
Visites organitzades	2	5
Audicions, concerts i espectacles	0	0
Cursos i tallers	0	0
Clubs de lectura	2	2
Altres activitats	21	35
Guies de lectura	0	0
Programes de ràdio	0	0
TOTAL	61	87

Font: Gerència de Serveis de Biblioteques, Àrea de Cultura, Educació i Esports de la Diputació de Barcelona
 Nota: a les dades facilitades per la Gerència de Biblioteques no s'especifiquen les exposicions, conferències, audicions, concerts, cursos i/o tallers.

Taula 6.3. Biblioteca Josep Roca i Bros. Indicadors de la lectura pública 2014-2015

DADES DE FONDS	2014	2015
Fons documental	33.694	33.787
Ingressos durant l'any (1)	-426	2.036
% sobre el total de la col·lecció	0,0%	0,0%
DADES DELS USUARIS		
Població atesa per la biblioteca	12.125	12.071
Usuaris amb carnet biblioteca	7.846	7.712
% usuaris inscrits sobre població atesa	64,7%	63,9%

DADES DE SERVEI

Dies de servei	278	281
Hores de servei	1.505	1.519
Visites	47.818	45.546
Ús del servei públic d'accés a Internet	2.835	2.583
o d'ofimàtica (en usuaris acumulats)		
Préstecs	52.112	48.035

MITJANES PER DIA DE SERVEI

Visites	172	162
Ús del servei públic d'accés a Internet	10	9
o d'ofimàtica (en usuaris acumulats)		
Préstecs	166	171

Font: Gerència de Serveis de Biblioteques, Àrea de Cultura, Educació i Esports de la Diputació de Barcelona
 (1) Els ingressos es calculen respecte al fons total no respecte al de lliure accés

7. Dades de l'Oficina de Difusió Artística (ODA)**Circuit d'Espectacles de l'Oficina de Difusió Artística 2014-2015**

Abrera no participa en el Circuit d'espectacles.

Dades del programa Anem al Teatre 2013-2014 i 2014-2015

Abrera no participa en el programa "Anem al Teatre"

8. Dades de l'Oficina de Patrimoni Cultural (OPC)

8.1. Béns de patrimoni inventariats a Abrera

Abrera	Núm.	Percentatge
Patrimoni immoble	71	69,61%
Patrimoni moble	6	5,88%
Patrimoni documental	6	5,88%
Patrimoni immaterial	9	8,82%
Patrimoni natural	10	9,80%
Total	102	100,00%

Font: Oficina de Patrimoni Cultural, Diputació de Barcelona

Dades actualitzades en 2008

<http://www.diba.cat/web/opc/xep/08001>

8.2. Xarxa de Museus Locals

Abrera no compta amb cap museu dins la Xarxa de Museus Locals de la Diputació de Barcelona.

8.3. Xarxa d'Arxius Locals

Abrera no compta amb cap arxiu dins la Xarxa d'Arxius Locals de la Diputació de Barcelona.

Crèdits

El *Pla de Cultura d'Abrera 2017-2020* és una iniciativa de l'Ajuntament d'Abrera que compta amb el suport del Centre d'Estudis i Recursos Culturals de l'Àrea de Cultura, Educació i Esports de la Diputació de Barcelona i que ha estat conduït i desenvolupat en totes les seves etapes per Nexe Cultural SL, consultoria-formació-gestió cultural.

Aquest Pla de Cultura d'Abrera s'ha desenvolupat de setembre 2016 a abril 2017. En el disseny del Pla hi ha participat:

Ajuntament d'Abrera

Jesús Naharro, alcalde

Mª José Orobitg, regidora d'Acció Cultural

Francisco Sánchez, primer tinent d'alcalde i regidor de Cultura

Desirée Povedano, tècnica de Cultura

Núria Ojalvo, directora de la Biblioteca

Glòria Sánchez, auxiliar de la Biblioteca

Sònia González, tècnica de Joventut

Maria, Edó, tècnica d'Educació

Montse Ferrer, tècnica d'Afers socials

Jordi Campos, Escola Municipal de Música

Entitats i ciutadania

Maria José Andreu, ciutadana

Ferran Mas Vidal, Flama Canigó

David Organyà, Flama Canigó

Manuel Benito, ciutadà, professor IES

Xavier Novella, ciutadà, poeta

Anna Socarrats, In Alvis

Roger Roca, In Alvis

Raquel Trenedo, ciutadana

Sònia Mallus

Aurora Escribano, ciutadana, parts plàstiques

Jordi Casas, Coral Cant

Rubén González, Associació Camps de Vilalba

Joan XXXXXXXX, Teatre?

Juan Carlos Pérez, ciutadà

Núria Ojalvo, ciutadana

Blanca Valero, ciutadana

Diputació de Barcelona:

Laia Gargallo, cap del Centre d'Estudis i Recursos Culturals (CERC)

Eugènia Argimon i Aina Roig, equip del programa d'assessorament cultural
CERC

La coordinació i redacció d'aquest Pla ha estat duta a terme per:

Nexe Cultural SL - Director David Roselló, coordinador, conductor metodològic i redactor del Pla.

CERC – Xavier Coca, coordinació i gestió.

Bibliografia i webs consultades

Ajuntament d'Abrera. Pla de Comunicació. 2016

Ajuntament d'Abrera. Pla local de Joventut 2016-2019. 2016

Ajuntament d'Abrera. Projecte Educatiu d'Abrera. 2017

Ajuntament d'Abrera. Web municipal

Biblioteca Josep Roca i Bros. Web i Memòria anual 2015

Diputació de Barcelona. Oficina de Patrimoni Cultural. Inventari i Mapa de patrimoni cultural d'Abrera.

Espais d'informació estadística

IDESCAT, Institut d'Estadística de Catalunya, Generalitat de Catalunya

Mapa Urbanístic de Catalunya, Generalitat de Catalunya

Oficina de Patrimoni Cultural, Diputació de Barcelona

Programa HERMES - Sistema d'Informació Socioeconòmica Local, l'Àrea de Desenvolupament Econòmic Local de la Diputació de Barcelona, la Gerència de Serveis de Promoció Econòmica i Ocupació de la Diputació de Barcelona

Servei d'Informació Econòmica Municipal (SIEM), Àrea d'Hisenda i Recursos Interns, Direcció de Serveis de Planificació Econòmica de l'Àrea de Presidència de la Diputació de Barcelona.

Motxilla ecològica - Càlcul d'un exemplar		
Núm. bDAP	bDAP579	
Massa publicació (g)	434	Estalvi:*
 Petjada de carboni (g CO ² eq.)	863	118
 Residus generats (g)	52	8
 Consum d'aigua (L)	31	4
 Consum d'energia (MJ)	36	5
 Consum de matèries primeres (g)	585	87

*Impacte ambiental estalviat respecte a una publicació comuna semblant